

Donald Trump entre línies

Pseudònim: Xiuxiueig

MEMÒRIA DEL TREBALL de RECERCA

Índex

Resum.....	5
Introducció.....	6
1. QUI ÉS DONALD TRUMP?.....	8
1.1 Descendent d'immigrants.....	8
1.2 Magnat dels negocis.....	10
1.3 De <i>reality star</i> a polític.....	12
2. EL GOVERN DELS ESTATS UNITS.....	16
2.1 Els orígens dels Estats Units.....	16
2.2 Una nova Constitució.....	19
2.3 Branques de poder.....	21
2.3.1 Branca legislativa.....	22
2.3.1.1 Història.....	22
2.3.1.2 Poders.....	24
2.3.2 Branca executiva.....	26
2.3.2.1 Història.....	29
2.3.2.2 Poders.....	30
2.3.3 Branca judicial.....	33
2.3.3.1 Història.....	36
2.3.3.2 Poders.....	37
3. PROCÉS D'ARRIBADA A LA PRESIDÈNCIA.....	39
3.1 L'Any Electoral.....	39
3.1.1 l'Anunci de Candidatura.....	39
3.1.2 Debats per les Primàries i Caucuses.....	40
3.1.3 Primàries i Caucuses (junttes electorals).....	41
3.1.4 <i>Nominating Convention</i> o Convenció de Nominació Presidencial.....	43
3.1.5 Debats Presidencials.....	44

3.1.6 <i>Election Day</i> o Dia de l'Elecció.....	48
3.1.7 <i>Electoral College</i>	49
3.1.8 Recompte dels vots electorals.....	52
3.1.9 <i>Inauguration Day</i> o Dia de la Inauguració.....	53
3.2 Donald Trump entre línies.....	55
3.2.1 L'Anunci de Candidatura – 16/6/2015, Nova York.....	56
3.2.2 Debat de les Primàries Republicanes – 6/8/2015, Ohio.....	66
3.2.3 Primàries Republicanes – Gener a Juny de 2016.....	76
3.2.3.1 Junta Electoral d'Iowa – 1/2/2016.....	76
3.2.3.2 Junta Electoral de Nevada – 23/2/2016.....	77
3.2.4 Discurs d'Acceptació – 21/7/2016, Cleveland, Ohio.....	81
3.2.5 Debat Presidencial – 26/9/2016, Hofstra University, Nova York.....	89
3.2.6 Discurs de Victòria – 9/11/2016, Nova York.....	102
3.2.7 Discurs d'Inauguració – 20/1/2017, Washington DC.....	106
4. LES PROMESES DE TRUMP.....	110
4.1 L'atur i els llocs de treball.....	110
4.2 Mèxic.....	113
4.3 El terrorisme.....	115
Conclusions.....	117
Referències bibliogràfiques.....	122
Valoració i agraïments.....	131
Annexos.....	132

Resum

Com pot ser que Donald Trump, un polèmic home de negocis sense cap experiència a la política, esdevingués el president dels Estats Units? Aquest treball es basa en una hipòtesi que qüestiona si la retòrica pot arribar a condicionar l'opinió i, en conseqüència, el vot d'una societat. Analitzant la vida de Trump, el govern del país on viu, i alguns dels discursos clau de la seva campanya electoral, he pogut donar resposta a aquesta pregunta alhora que he avaluat la veritat en les seves promeses, un cop ha tingut l'oportunitat de complir-les.

Resumen

¿Cómo es posible que Donald Trump, un polémico hombre de negocios sin experiencia en la política, se convirtiera en el presidente de Estados Unidos? Este trabajo se basa en una hipótesis que cuestiona si la retórica puede llegar a condicionar la opinión y, en consecuencia, el voto de una sociedad. Analizando la vida de Trump, el gobierno del país donde vive, y algunos de los discursos clave de su campaña electoral, he podido responder a esta pregunta a la par que he evaluado la verdad en sus promesas, una vez ha tenido la oportunidad de cumplirlas.

Abstract

How is it possible that Donald Trump, a controversial businessman without any political experience, ended up becoming the president of the United States? This project is based on a hypothesis which questions if rhetoric is able to condition the opinion and, as a consequence, the vote of an entire society. By analyzing Trump's life, the government of the country where he lives, and some of the key speeches of his electoral campaign, it was possible to answer this question and, at the same time, to evaluate the truth in his promises, once he's had the opportunity to accomplish them.

INTRODUCCIÓ

Recordo perfectament el dia en què em vaig assabentar que Donald Trump havia estat escollit president dels Estats Units: tots els mitjans de comunicació van fer ressò dels inesperats resultats i, les xarxes socials, revolucionades, es van omplir de debats entre milers de persones que intentaven trobar una explicació a tal succés. Europa en general va sumir-se en un sentiment d'incertesa respecte el que havia passat a l'altra banda de l'oceà, i especialment envers les conseqüències econòmiques i socials que tal fet podia comportar.

A mi, personalment, em costava entendre com un personatge que creava tanta controvèrsia podia haver estat tan votat i, finalment, haver ocupat un càrrec tan important com és la presidència d'un dels països més influents a nivell mundial. Va ser aleshores quan vaig començar a interessar-me per aquest tema. Set dies després, vaig rebre una beca per anar a cursar Primer de Batxillerat a un poble del nord dels Estats Units, obtenint amb això, una oportunitat per gaudir d'una experiència d'immersió lingüística i cultural durant nou mesos. En aquell moment, vaig decidir que un dels objectius principals de la meva estància seria aconseguir entendre els resultats electorals, recolzant-me en el punt de vista estatunidenc amb què conviuria durant més de mig any.

El que no m'esperava en absolut era conèixer tal diversitat d'opinions, i molt menys descobrir que el procés que Donald Trump va haver de seguir per arribar a la presidència, les eines que va fer servir per aconseguir-ho i el canvi d'opinions que aquestes van produir, eren tot un món, un món en el qual tenia moltes ganes d'endinsar-me. És per això que, quan vaig haver de triar un tema per al meu Treball de Recerca, no vaig dubtar en apostar per aprofundir en l'assumpte que des de feia poc tant m'apassionava i que, a més, girava al voltant de la política i la llengua, dues de les qüestions que m'agradaria que formessin part de la meua vida en un futur.

L'objectiu principal del meu treball va esdevenir, per tant, trobar una (o diverses) explicacions per la victòria de Trump a les eleccions del 2016 intentant resoldre així totes les preguntes que em van sorgir aquell 20 de gener de 2017, quan Trump va jurar el càrrec. És cert que vaig intentar resumir aquestes qüestions en una hipòtesi: "Donald Trump va guanyar les eleccions gràcies a l'ús de la retòrica com a eina per manipular les opinions de l'audiència, mitjançant els seus discursos?" Si més no, he de dir que al llarg de la meua investigació, han aparegut moltes més preguntes que, sota el meu punt de vista, també necessitaven ser contestades. Així doncs, per tal de donar

resposta a totes aquestes qüestions, he seguit una metodologia basada en l'anàlisi de diversos conceptes:

En primer lloc, he intentat conèixer el protagonista d'aquest projecte, així com la seva vida personal, professional i política. Aquesta primera part ha resultat ser molt útil a l'hora d'entendre el seu criteri envers molts dels assumptes en què posteriorment ha pres mesures, mesures que en molts casos han esdevingut polèmiques.

En segon lloc, m'he informat sobre el govern estatunidenc i, capbussant-me en el complex sistema polític nord-americà, he estat capaç de definir la tasca principal de Trump com a president, per tal de posteriorment ser capaç d'avaluar si aquesta està sent gestionada adequadament. A més, he pogut reafirmar-me amb què la història es repeteix i aquest argument és, sens dubte, una de les explicacions de la victòria de Donald Trump.

El tercer concepte a analitzar ha estat la retòrica, un dels fonaments de la meva hipòtesi. La meva part pràctica s'ha basat, doncs, en l'estudi de 5 discursos i 2 debats de la campanya electoral de Donald Trump. Aquest punt ha estat clau per tant per respondre la meva hipòtesi com per veure l'evolució del mogul a mesura que les eleccions s'acostaven. He pogut veure diferents tendències i intencions segons el públic, el discurs o el moment en què aquest ha tingut lloc, la qual cosa ha justificat, per tant, molts dels arguments que recolzen les meves conclusions.

Finalment, he volgut fer un balanç força general del progrés de Trump des que va ocupar el càrrec, veient si la reiteració de les seves promeses com a eina per guanyar vots, tenia un rerefons verídic o era només això, una eina. Tot i no haver investigat tots els àmbits en què va assegurar fer canvis, analitzant una petita part de l'evolució d'aquestes promeses, he pogut arribar a la meva darrera conclusió.

El treball que teniu entre les mans és fruit de les preguntes que em van sorgir aquell 20 de gener de 2017, però també de moltes altres que m'he anat fent al llarg del camí. D'alguna manera, el motiu pel qual el vaig començar a escriure va ser voler entendre una mica més la societat i el país que em van ajudar a créixer en molts aspectes i, un cop l'he acabat, puc dir amb tota certesa que aquest també m'ha ajudat a créixer, fins i tot més enllà dels coneixements que trobareu plasmats en aquestes pàgines.

Amb tot això, espero de tot cor que amb aquest treball, pugueu entendre una mica més el panorama polític actual i, sobretot, que en gaudiu tant com jo.

1. QUI ÉS DONALD TRUMP?

Donald Trump es descriu com “El 45è President dels Estats Units” a totes les seves xarxes socials, les quals han esdevingut el seu mitjà de comunicació principal. I malgrat que aquesta descripció és ben certa, només defineix el seu càrrec, però, qui és realment Donald Trump i com ha arribat a poder-se descriure amb aquestes paraules?

1.1 DESCENDENT D'IMMIGRANTS

Donald John Trump va néixer el 14 de juny de 1946 a Jamaica Estates, un suburbi del barri de Queens, a Nova York. Pel que fa a la resta de la seva família, el seu pare, els germans d'aquest, i en Donald i els seus quatre germans: Mary Anne Trump-Barry, Fred Jr. (creu), Elizabeth Trump-Grau i Robert, són els únics membres que van néixer als Estats Units.

Imatge 1. Els germans Trump

Font: The Telegraph

Trump ha criticat en diverses ocasions la immigració, definint-la com la base de molts dels problemes que pateixen els Estats Units. I malgrat que ell ha negat la seva ascendència estrangera nombroses vegades en llibres com *The Art of The Deal*¹, la seva família és un clar exemple del flux migratori que es va produir a finals del segle XIX.

El seu avi per part de pare, Friedrich Trumpf es va casar amb la que esdevindria la seva àvia, Elisabeth Trumpf, a Kallstadt, el poble natal d'ambdós, situat al sud d'Alemanya. Amb 16 anys, Friedrich era barber de professió, però, amb ganes de

Imatge 2. Friedrich i Elisabeth Trumpf

Font: History.com

perseguir el somni americà, va abandonar la seva feina per començar de nou a Nova York amb la seva muller, on van ser molt ben rebuts degut a la bona opinió que tenien els americans dels immigrants procedents d'Alemanya (en aquell moment Bavària). Al cap d'uns anys, però, Elisabeth va sentir-se realment enyorada i tots dos van decidir tornar al seu país d'origen, on van

¹ The Art of The Deal és un llibre en què Donald Trump i Toni Schwartz narren la biografia del president i el procés pel qual esdevinir un dels homes de negocis més importants dels Estats Units. En cap moment Trump no esmenta la seva procedència escocesa i nega la seva ascendència alemanya argumentant que el seu pare emigrar de Suècia quan era petit.

ser declarats il·legals, sentència que els va fer perdre la ciutadania alemanya. El motiu d'aquesta decisió fou el fet que Friedrich va marxar del seu país quan tenia l'edat de servir a l'exèrcit i, emigrant, va desobeir la llei, havent de pagar-ne les conseqüències anys després. No els va quedar més remei que tornar a l'anomenat "país de les oportunitats", on van modificar lleugerament els seus noms perquè semblessin estatunidencs: Friedrich va passar dir-se Frederick i Elisabeth esdevingué Elizabeth. Pel que fa al seu cognom, van al·legar que un funcionari havia afegit una "f" de més erròniament, pel que "Trumpf" va figurar finalment com "Trump". Aquest és el cognom que van adoptar els seus quatre fills, d'entre ells, Fred C. Trump, el pare de l'actual president.

Fred va convertir-se en el típic home de negocis de renom que freqüentava les festes de la classe alta. Al voltant dels anys 30, va coincidir en una d'aquestes festes amb dues germanes escoceses, la petita de les quals acabaria sent la seva muller i mare dels seus fills.

Imatge 3. Fred, Donald i Mary Anne Trump

Font: CBS

Aquesta noia era Mary Anne MacLeod, pertanyia a la classe baixa dels Estats Units i treballava com a dona de la neteja al sector més adinerat de Nova York. La seva infància no va ser gaire diferent: va créixer sent la menor de deu germans a un poblet anomenat Tong, a l'Illa de Lewis, Escòcia. Els seus pares es guanyaven la vida com a pescadors i exercien de grangers a la petita masia on residien. Quan van arribar a l'edat adulta, cinc dels deu germans van marxar de casa, dirigint-se cap al continent americà: quatre van anar a parar als Estats Units i una al Canadà. Tots van deixar enrere l'estil de vida escocès, però el canvi més gran va protagonitzar-lo Mary Anne gràcies a que aquella nit "quelcom va fer un clic entre la dona de fer feines i el mogul"². Mary Anne va esdevenir ciutadana americana l'any 1942, gràcies a un procés anomenat "migració en cadena"³ tot i que anys enrere ja havien nascut dos dels seus cinc fills: Mary Anne l'any 1937 i Fred Jr l'any 1938.

² Michael Kranish i Marc Fisher (2018) *Trump Revealed*.

³ La migració en cadena és un procediment mitjançant el qual una persona pot obtenir la ciutadania estatunidenca degut a ser familiar d'algú que la posseeixi. Aquest procediment ha estat durament criticat per Donald Trump malgrat que diversos membres de la seva família

Els pares de Donald Trump van criar els seus fills seguint els valors de la religió presbiteriana i tots ells van assistir a la mateixa escola, Kew Forest a Forest Hills, Queens. Malgrat això, no tots van acabar-hi els seus estudis donat que Donald, per exemple, va ser enviat a l'Acadèmia Militar de Nova York (NYMA) quan tenia tretze anys per mala conducta. Allà va esdevenir un dels millors alumnes de la seva promoció, participant en múltiples activitats i graduant-se l'any 1964 amb nombrosos triomfs a nivell tan social com acadèmic. A més, va combinar els seus estudis treballant a la companyia del seu pare. De fet, va entrar a la Universitat de Fordham i després es va traslladar a l'Escola de Finances de Wharton de la Universitat de Pennsilvània, on va obtenir un *Bachelor of Science* d'Economia i Antropologia l'any 1968. A partir d'aleshores, es va endinsar en el món dels negocis.

Pel que fa a la seva vida sentimental de llavors, tenia relacions passatgeres a les quals no va parava gaire atenció degut a la seva dedicació a la professió i no va ser fins l'any 1977, quan va casar-se amb Ivana Zelníčková, una esportista i model de la República Txeca, que la seva vida amorosa va adoptar un caire molt més seriós. Ivana va

Imatge 4. Donald amb Ivana, Marla i Melania

Font: People (España)

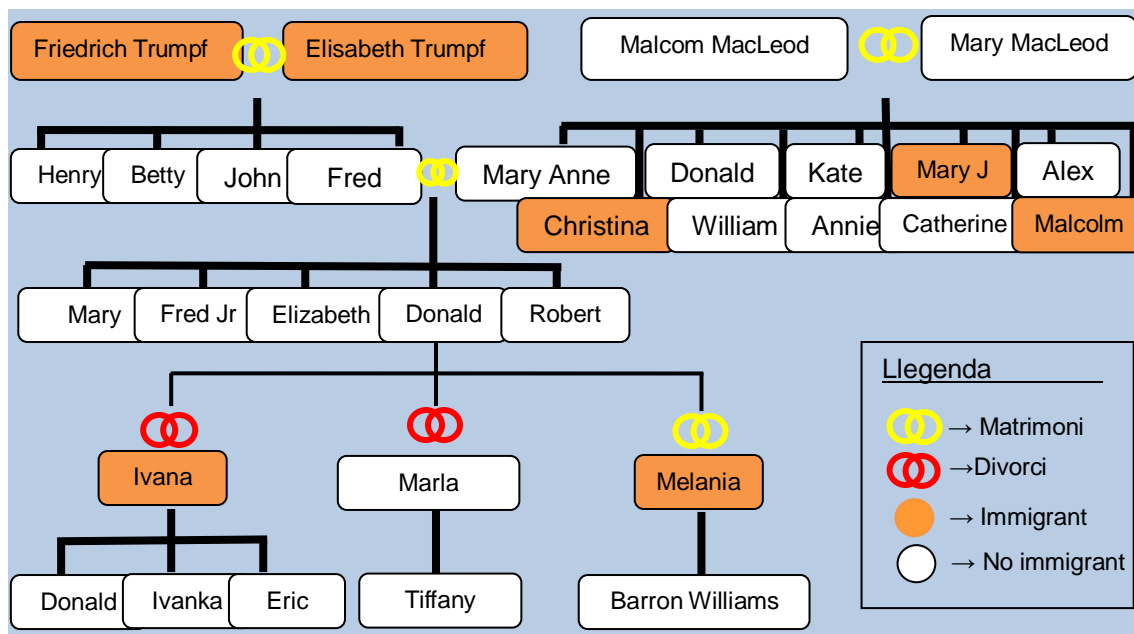
després, Trump va contreure matrimoni amb la model Marla Maples, procedent de l'estat de Geòrgia, i 17 anys més petita que Donald. Marla va donar a llum Tiffany, la quarta filla del magnat dels negocis, l'any 1993.

El segon matrimoni de Donald Trump va durar només 6 anys i no va ser fins el 2005 que es va casar amb la seva darrera i actual muller, Melania Knavs, una model d'Eslovènia (en aquell moment Iugoslàvia), 23 anys més jove que Trump. Va obtenir la ciutadania mitjançant la migració en cadena l'any 2006, el mateix any en què va néixer el seu primer fill i el darrer de Donald Trump, Barron Williams.

El president té actualment 9 néts i nétes i, tots ells, fills de matrimonis estatunidencs.

l'han dut a terme. L'exemple més recent és el dels sogres del president, Viknor i Amalija Knavs, a l'agost de 2018.

Esquema 1. Immigrants a l'arbre genealògic de Donald Trump

Font: Elaboració pròpia

1.2 MAGNAT DELS NEGOCIS

Segons la revista Forbes, Donald Trump es troba en tercera posició al rànquing de persones més poderoses a nivell mundial i en la posició número 766 pel que fa a milionaris del 2017. Èxits com aquests, però, l'han acompanyat durant tota la seva vida i van començar quan ell encara estudiava a la universitat.

L'actual president dels Estats Units es va iniciar en el món dels negocis abans fins i tot d'acabar els seus estudis universitaris seguint així l'exemple del seu pare. Fred Trump va començar a treballar a l'empresa familiar tant bon punt va fer els 18, uns anys abans de La Gran Depressió.⁴ Aquesta mala temporada, però, no ha estat l'única que la família Trump ha hagut de passar, ja que *Trump Organization* s'ha declarat en fallida 6 vegades entre els anys 1991 i 2009 i, malgrat això, està situada actualment entre les 50 empreses privades més grans dels Estats Units. Tot i que Donald Trump va cedir el càrrec de president executiu al seu fill Donald Trump Jr al gener de 2017, ha estat al capdavant d'aquesta companyia durant 46 anys sent el responsable de nombrosos èxits econòmics.

⁴ La Gran Depressió fou un període de crisi econòmica que va tenir lloc entre els anys 1929 i 1939, en iniciar-se la Segona Guerra Mundial. De fet, la Primera Guerra Mundial fou una de les causes indirectes d'aquest col·lapse econòmic donat que la producció va disminuir quan aquesta va acabar, fent augmentar l'atur. Nombrosos préstecs bancaris van ser demanats per tal de cobrir les despeses, el que va causar la fallida de molts bancs. Amb la Segona Guerra Mundial, la producció i el mercat de treball es van reactivar amb l'objectiu de proporcionar allò necessari per abastir les necessitats causades pel conflicte mundial.

Línia temporal 1: Negocis més destacats de Donald Trump. En **lila** els que s'han declarat en fallida. En **turquesa**, els que ha venut o abandonat, i en **blau** els que manté actualment.

- 1968 **S'uneix oficialment a *Elizabeth Trump & Son*⁵ tot i haver-hi treballat durant 6 anys.**
- 1972 **Esdevé president d'*Elizabeth Trump & Son* i en canvia el nom a *Trump Organization*.**
- 1972 **Ven *Swift Village*, una propietat de Cincinnati, Ohio per milions de dòlars.**
- 1980 **Inaugura *Grand Hyatt Hotel* junt amb l'empresa *Hyatt*.**
- 1983 **Inaugura *Trump Tower* a Nova York junt amb la companyia *The Equitable*.**
- 1983 **Compra part de l'equip de futbol *Nova Jersey Generals*, negoci fallit l'any 1985**
- 1984 **Inaugura l'hotel-casino *Trump Plaza*, el qual va tancar l'any 2014**
- 1985 **Inaugura *Trump Castle*, un hotel-casino venut l'any 2011 a *Laundry's, Inc.***
- 1986 **Adquireix una part del *Wollman Rink*, el qual té intenció de comprar l'any 2021.**
- 1987 **Publica el seu llibre autobiogràfic "*The Art of The Deal*"**
- 1988 **Presenta *Trump Airlines*, una aerolínia de luxe retirada l'any 1992.**
- 1989 **Produeix un joc de taula *Trump: The Game*, projecte fallit l'any 1990**
- 1990 **Inaugura l'hotel-casino *Trump Taj Mahal* tancat el 2016 i reobert l'any 2018 amb com a *Hard Rock Hotel & Casino Atlantic City* amb *Icahn Enterprises* com a propietari.**
- 1995 **Posa a la venda gel amb el seu nom, projecte que dura fins el 2010.**
- 1996 **Passa a ser propietari de l'organització *Miss Universe* que porta concursos de bellesa com *Miss Universe*, *Miss USA* i *Miss Teen USA*.**
- 1999 **Compra el primer camp de golf a *Palm Beach*, negoci que continua fins l'actualitat comptant amb 18 camps més arreu del món.**
- 2003 **S'uneix a la companyia de televisió *CBS* on co-produeix un *reality show*.**
- 2005 **Obre la *Trump University*, obligada a tancar el 2011 per incomplir lleis federals.**
- 2005 **Inaugura la *Trump Tower* a Chicago.**
- 2007 **Inicia una companyia de bistecs de carn (*Trump Steaks*) que fa fallida el 2012.**

Font: Elaboració pròpia

⁵ *Elizabeth Trump & Son* va ser fundada l'any 1923 per l'àvia de Trump amb els diners del seu avi difunt. Quan Fred Trump va tenir 18 anys, ell i la seva mare van iniciar aquesta exitosa empresa immobiliària que malgrat desaparèixer durant La Gran Depressió, és actualment propietària de nombrosos apartaments a Virginia i Brooklyn així com grans edificis i gratacels.

Aquests són uns dels molts negocis que Donald Trump ha tractat durant la seva carrera. Malgrat que l'última acció que figura pertany al 2007, *Trump Organization* ha seguit invertint en la compra de propietats fins a l'actualitat. De fet, la majoria dels ingressos de la companyia venen dels camps de golf i dels edificis comprats fa anys. Així doncs, no és sorprenent que no hi hagi varietat en camps d'inversió, donat que ell mateix ha declarat diverses vegades que s'ha d'invertir en allò que triomfa o, en el seu cas, allò que ho ha fet durant tants anys.

1.3 DE REALITY STAR A POLÍTIC

Donald Trump és, sens dubte, una de les persones més influents del panorama polític, malgrat que la seva experiència en aquest camp no és la raó per la qual ell ho ha esdevingut.

L'actual president dels Estats Units mai no es va implicar en la política o, si més no, no de manera directa. Durant els anys 80 va fer alguns comentaris que la premsa va qualificar com a "publicitaris". És a dir, segons la premsa, ell donava suport a certs partits amb l'objectiu de beneficiar-ne els seus negocis. La conclusió dels mitjans no va ser pas fora de lloc donat que, tal com Jeb Bush va dir el 19 d'agost de 2015 a l'ajuntament de Merrimack, New Hampshire després d'haver perdut contra el mogul a les enquestes posteriors al debat presidencial, "El Sr. Trump no compta amb un registre aprovat com a conservador. La dècada passada va ser demòcrata durant més temps que no pas republicà."

L'acusació de Bush, però, no va fer més que donar veu a la incertesa de molta gent. El mogul, en una entrevista a la cadena CNN amb Wolf Blitzer l'any 2004, va dir: "En molts casos, probablement m'identifico més amb el Partit Demòcrata. Sembla que l'economia funciona millor quan governen els demòcrates que quan ho fan els republicans. Ara, no hauria de ser així..."

Taula 1: Canvi en afiliació a partits de Donald Trump

Mes i any de registre	Partit d'afiliació
Juliol 1987	Republicà
Octubre 1999	Independent
Agost 2001	Demòcrata
Setembre 2009	Republicà
Desembre 2011	Cap afiliació
Abril 2012	Republicà

Font: Elaboració pròpia

Cert és que els interessos polítics de Donald Trump mai van ser del tot clars: a les eleccions del 2000 va expressar el seu desig d'esdevenir candidat a la presidència com a tercer partit⁶, la qual cosa té força sentit ja que, com figura a la Taula 1, ell estava registrat com a independent l'any 1999, partit considerat el punt entremig de republicans i demòcrates.

Tant l'any 2004 com el 2008 va anunciar la possibilitat de representar el Partit Republicà com a president i al 2006 va considerar presentar-se com a governador de la ciutat de Nova York, la seva ciutat natal. Tenint en compte que l'estat de Nova York aposta generalment pel partit demòcrata, les paraules anteriorment citades de Trump: "ara, no hauria de ser així..." referint-se a un millor govern econòmic sota el poder dels demòcrates, explicarien la raó per la qual va decidir representar l'oposició. En aquella època, però, ell seguia registrat com a demòcrata.

Entre els anys 2010 i 2012 es va involucrar més en el món de la política anunciant públicament el seu desig d'esdevenir candidat a la presidència però realment va ser la seva associació a la campanya "Birther Issues" contra Obama, el fet que va fer incrementar la seva fama. En aquesta, s'argumentava que el president d'aquell moment no havia nascut als Estats Units, requeriment obligatori per arribar al càrrec. Acusacions com aquesta van fer que gran part de la població americana se li posés en contra, titllant-lo de racista.

Entre les seves aparicions públiques, figura el seu suport al Primer Ministre Israelí Benjamin Netanyahu durant les eleccions d'Israel així com ser l'encarregat del discurs a la *Conservative Political Action Conference* o CPAC (Conferència d'Acció Política Conservativa), ambdues l'any 2013.

És veritat que Donald Trump ha creat diverses polèmiques, com la d'*Access Hollywood*⁷, quan va comentar amb Billy Bush que ell no s'esperava "i quan ets una estrella t'ho deixen fer (les dones). Pots fer-ho tot. Agafar-les per la vagina⁸. Pots fer el que vulguis". I malgrat que al llarg dels anys ha fet comentaris que han creat gran repercussió, les seves polèmiques més sonades van arribar al públic a

⁶ En política, un tercer partit és aquell que no s'identifica amb els dos que predominen actualment. En el cas dels Estats Units, un partit que no sigui ni republicà ni demòcrata.

⁷ Ara anomenat Access. Programa emès a la cadena CBS on s'entrevisten celebritats del moment.

⁸ Trump va fer servir originalment el sinònim barroer de vagina.

través de Twitter i, de fet, el seu compte ha estat desactivat diverses vegades per l'ús inadequat de la xarxa social. El govern, però, va respondre a una de les sancions amb aquesta piulada:

“Avui el compte de @realDonaldTrump ha estat desactivat degut a un error humà d'un empleat de Twitter. El compte no ha funcionat durant 11 minuts fins que ha estat restaurat. Continuem investigant i avançant per impedir que torni a passar”. -3 de novembre de 2017.

Font: Trump Twitter Archive

A més l'actual president ha estat sovint acusat de ser masclista i misogin per declaracions com aquestes:

“26.000 agressions sexuals no denunciades a les 238 convencions de l'exèrcit. Què esperaven aquests genis quan van decidir ajuntar homes i dones?- 8 de maig de 2013”

Font: Trump Twitter Archive

“Si Hillary Clinton no pot satisfer el seu marit com es pensa que podrà satisfer Amèrica?”-16 d'abril de 2015

Font: Trump Twitter Archive

En múltiples ocasions se l'ha anomenat racista degut als seus comentaris dirigits als immigrants i, en especial, als musulmans:

“Refugiats de Síria ara estan entrant desmesuradament al nostre genial país. Qui sap qui són- alguns podrien pertànyer a l'ISIS. Tenim un president dement?”-17 de novembre de 2015.

Font: Trump Twitter Archive

Amb tot això, queda clar que Donald Trump no ha tingut una carrera consistent pel que fa a la política i que aquesta ha estat carregada de polèmiques, les quals el van portar a la fama, tot i que aquesta es va iniciar anys abans, concretament, el 2004.

Imatge 5. Cartell promocional de *The Apprentice*

Font: Biografías y Vidas

L'any 2004, *“The Apprentice”*⁹ va arribar a les pantalles de tots els americans a través de la cadena CBS. Aquest concurs dirigit per Mark Burnett, reunia un grup de 15 a 18 persones de negocis que competien per un contracte de 250.000 dòlars en una de les empreses de Donald Trump. Ell hi va participar des del 2004

⁹ *The Apprentice* es va popularitzar fins al punt de ser versionat en molts altres països. A Espanya, Lluís Bassat va ocupar el lloc de Donald Trump com a presentador l'any 2009. Malgrat l'èxit del programa als EEUU, La Sexta només va en emetre una temporada.

fins el 2017 i durant aquells anys va popularitzar frases com “You’re fired!”, és a dir, “estàs acomiadat”, entre d’altres. Accions com aquesta han establert una connexió directa entre l’audiència i el president, fent que el fet d’utilitzar aquesta expressió en qüestions com l’agenollament dels jugadors de la NFL¹⁰ provoqués riures, en comptes de rebuig i/o ofensa.

És evident que aquestes polèmiques van portar Donald Trump al món de la fama, però van ser el motiu pel qual va esdevenir president?

¹⁰ L’agenollament dels jugadors de la NFL, *National Football League* o Lliga Nacional de Futbol (Amèrica) va ser una polèmica que va trasbalsar els Estats Units l’any 2016. En aquesta, els jugadors afroamericans exercien el seu dret a la llibertat d’expressió agenollant-se durant l’himne nacional en comptes d’escoltar-lo dempeus, expressant el seu rebuig contra un país que els havia acollit, però continuava sent racista. Donald Trump va establir que a qui s’agenollés se l’hi hauria de cridar “estàs acomiadat!”

2. EL GOVERN DELS ESTATS UNITS

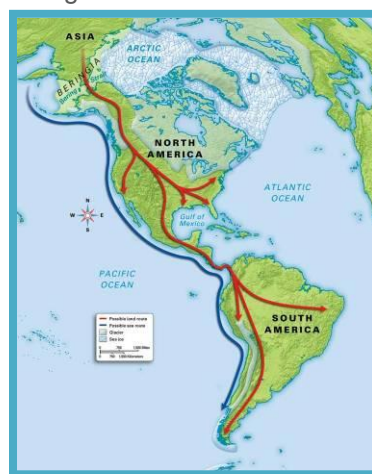
Els Estats Units encapçalen la llista de països més poderosos a nivell mundial degut a la seva influència econòmica i militar. El seu lideratge en organitzacions com l'OTAN les Nacions Unides l'han situat per davant de països com Rússia, Xina, Alemanya, França i el Regne Unit, considerades potències mundials, segons Business Insider.

Aquestes dades són realment sorprenents tenint en compte que aquest país del nord d'Amèrica és el que té menys anys d'història i d'autogovern. És per això que per tal d'entendre qüestions com aquesta o com Donald Trump ha arribat a presidir els Estats Units, cal comprendre'n primer els orígens, els quals es remunten a l'any 15.000 AC.

2.1 ELS ORÍGENS DELS ESTATS UNITS

No se sap amb certesa com van arribar els anomenats "paleoamericans" al continent en què avui dia habiten els seus descendents. La més coneguda, però, és *La Teoria de Clovis*, la qual proposa que els primers americans van emigrar des d'Euràsia passant per Beringia, un pont de terra natural que connectava Sibèria amb l'actual Alaska. D'altres teories afirmen la possibilitat d'una migració a través del mar que ara coneixem, fet que situaria l'arribada dels paleoamericans diversos anys després, donat que l'Edat de Gel s'hauria d'haver extingit perquè això fos viable.

Imatge 6. Teoria de Clovis

Font: Pinterest

Durant molts segles, els habitants d'aquest continent es van organitzar en tribus desenvolupant així, els seus propis sistemes de govern i de comunicació, dels quals actualment no en queden restes actives. Aquestes cultures van ser fruit de la barreja dels diferents costums provinents de diversos punts de l'Euràsia que tots compartien com a lloc de procedència.

No va ser fins al s. XV que les múltiples cultures es van veure amenaçades per la colonització a càrrec de diversos països europeus. Els colonitzadors van fer arribar noves espècies de fauna i flora al continent que tot just començaven a explorar, i pot ser va ser la seva inexperiència el que els va fer no adonar-se que eren també portadors de malalties a les quals els nadius americans no serien immunes, malalties que, en conseqüència, provocarien moltes morts.

Alguns dels diversos països europeus que van dur a terme el que definim com a colonització van ser Espanya, els Països Baixos, França i Gran Bretanya. Portugal va focalitzar més les seves conquestes al sud del continent americà.

Espanya va encapçalar les conquestes amb la “descoberta d’Amèrica” per part de Cristòfor Colom l’any 1492, qui va iniciar-se amb Puerto Rico i s’acabà desplaçant cap al sud, acció que posteriorment causaria tensions entre Portugal i Espanya. Puerto Rico no va ser l’únic territori descobert per espanyols, ja que des del 1513 diversos exploradors van seguir les passes de Colom explorant Florida, les Grans Planures, el Gran Canyó, les Muntanyes Apalatxes i el Riu Mississipí entre d’altres. L’any 1540 va ser un any exitós per Espanya, ja que Hernando de Soto va iniciar una exploració extensiva del sud-est del continent americà al mateix temps que Francisco Vázquez de Coronado viatjava des d’Arizona fins a Kansas passant per ciutats que més tard adoptarien noms espanyols. Tucson, a Arizona o San Antonio, a Texas en són alguns exemples.

Imatge 7. Colònies de l’Amèrica del 1750

Font: European Colonization, Weebly.com

Les espanyoles no van ser les úniques colònies establertes a Amèrica ja que tant França com Anglaterra no van trigar a arribar-hi. És cert que els Països Baixos posseïen el que actualment coneixem com a Nova York, però l’any 1664 Gran Bretanya els va comprar aquell territori, així com gairebé 140 anys després, els quals van estar plens

de conflictes com La Guerra dels Set Anys¹¹, compraria Louisiana als francesos. Aquest territori no només comprenia l’actual estat de Louisiana, sinó tot el que ara coneixem com a *midwest*¹² i si és cert que França va adoptar els territoris de l’actual Canadà francès, aquesta va ser una adquisició molt important per Anglaterra.

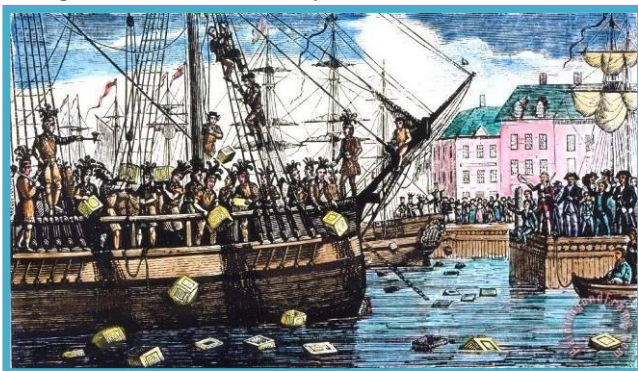
Gran Bretanya va passar a controlar, de fet, les anomenades tretze colònies. Els habitants d’aquestes, però, van oposar-se a les conquestes en diverses ocasions fins

¹¹ La Guerra dels Set anys fou un conflicte bèl·lic que enfrontà la Gran Bretanya i Prússia a França, Àustria i els seus aliats, des del 1756 fins al 1763. Fou provocada per la rivalitat colonial entre Gran Bretanya i França i per l’intent per part d’Àustria de recuperar Silèsia, ocupada per Prússia. (Enciclopèdia Catalana)

¹² El *Midwest* o oest mitjà correspon al territori centre-oest dels Estats Units.

que van acabar rendint-se davant la potència europea. Aquest fet va suposar la imposició d'una única religió, la catòlica, malgrat les infinites diferents cultures que hi havia establertes des de fa molts més anys. A més, els anglesos van establir la seva pròpia forma de govern: un enviat de Londres tindria el poder executiu, mentre que un grup de persones locals votarien lleis formant així la branca legislativa. Allò que va caracteritzar més la conquesta britànica va ser, sens dubte, l'esclavitud: gran part dels nadius americans van esdevenir súbdits dels colonitzadors i la majoria dels immigrants van passar a ser-ho també.

Imatge 8. Boston Tea Party

Font: Painting and Frame

Boston Tea Party l'any 1773, en la qual molts nadius americans van destruir vaixells plens de mercaderies provinents de l'Índia per expressar el seu rebuig cap als nous impostos. Aquesta acció va comportar dures conseqüències, ja que el Parlament va redactar els Actes Intolerables, un conjunt de lleis que tenien l'objectiu de castigar la colònia de Massachussetts degut a les protestes que havien causat grans pèrdues econòmiques al govern britànic.

Va ser aleshores quan dotze de les tretze colònies (Geòrgia no hi va assistir) es van reunir al Primer Congrés Continental, que va tenir lloc a Filadèlfia l'any 1774. Els representants de les colònies van acordar oposar-se als Actes Intolerables, proposta anterior feta per Massachussetts en una carta als seus habitants en la qual establia que a més de desobeir els Actes Intolerables, no s'haurien de pagar més impostos, i la gent s'hauria de preparar per la guerra. Per tal de notificar la seva decisió a la corona

¹³ La Proclamació Reial o *Royal Proclamation* consistia en impedir l'expansió de les colònies imposant unes taxes el pagament de les quals era obligatori. L'aprovació d'aquesta proclamació mitjançant l'*Stamp Act* de 1765, la qual determinava que tot allò que dugués un segell del Parlament requeriria el pagament d'un import, tant si eren cartes, aliments, productes de la llar, o els mateixos impostos, va provocar frustració entre la població ja que les colònies no estaven representades al parlament i en conseqüència, aquest no hauria de poder determinar-ne les lleis.

britànica, van redactar la Llista de Drets i Queixes (*List of Rights and Grievances*), la qual obtindria cas omís per part del destinatari.

Donat que el seu primer intent d'establir justícia no va tenir els efectes esperats, 12 de les 13 colònies es van tornar a reunir a Filadèlfia un any després. Tot i que el motiu de la trobada era l'acord de la preparació per la guerra, en aquell moment es va començar a plantejar la idea d'una Declaració d'Independència, que no es va redactar fins el 2 de juliol de 1776 i no es va aprovar fins el 4 de juliol d'aquell mateix any. La Declaració d'Independència no s'ha de confondre, però, amb la Guerra d'Independència¹⁴ ja que la segona s'inicià 15 mesos abans que el document es publicés, concretament el 19 d'abril de 1775 a Lexington i Concord. El conflicte va acabar després de grans derrotes com Treston, Saratoga o, la definitiva, Yorktown l'any 1781, però no va ser fins l'any 1803 amb el tractat de París que la Gran Bretanya va acceptar la Independència dels Estats Units, donant així per finalitzada la guerra.

Així doncs, el 4 de juliol de 1776 els pares fundadors¹⁵ van iniciar una nova era pels ciutadans nord-americans que havien estat colonitzats i maltractats durant tants anys, els quals havien sentit parlar del concepte llibertat una nova era on de mica en mica crearien el nou país que ara coneixem com els Estats Units d'Amèrica.

2.2 UNA NOVA CONSTITUCIÓ

És cert que els estatunidencs viuen seguint les lleis establertes per La Constitució, però si més no, aquesta no és la mateixa que fou aprovada després del Segon Congrés Continental, concretament el 15 de novembre de 1777. El document redactat aleshores rebia el nom dels "Articles de la Confederació".

¹⁴ Cal esmentar que un 20% de la població nord-americana es va mantenir lleial als anglesos. La majoria d'aquest 20% eren esclaus, als quals Gran Bretanya els va prometre la llibertat si lluitaven a favor del seu bàndol. De fet, en acabar la guerra "els lleials" van poder ser traslladats a Nova Escòcia. Per als que van decidir lluitar des del bàndol americà, aquesta fidelitat els hauria resultat beneficiosa donat que Anglaterra va abolir l'esclavitud l'any 1843 mentre que els Estats Units no ho van fer fins el fi de la Guerra Civil Americana l'any 1865.

¹⁵ Els pares fundadors van ser els delegats de les 13 colònies que van redactar la Declaració d'Independència i més tard la Constitució que segueix regint actualment. Alguns d'ells van ser James Madison, George Washington, Benjamin Franklin, John Adams o Alexander Hamilton.

Taula 2. Bases dels Articles de la Confederació

Articles de la Confederació			
Elements	Poders	Èxits	Problemes
1 cambra	Declarar guerra	Victòria de La Guerra de la Independència	Deute massiu degut a no poder recol·lectar impostos i no poder negociar amb Gran Bretanya i aliats.
1 vot per estat	Controlar afers exteriors		
Ø president	Fer tractes	Creació de 5 estats des del riu Ohio fins al riu Mississipí apropiant-se de la terra dels "indis".	
Ø poder judicial	Amonedar ≠ Recol·lectar impostos		
Majoria = 2/3			

Font: Elaboració pròpia

Els Articles de la Confederació van tenir validesa durant aproximadament 10 anys. La Rebel·lió de Shay¹⁶ l'any 1786, va ser un dels múltiples conflictes van fer considerar l'efectivitat del document, ja que massa llibertat a les classes baixes podria desencadenar la tirania que els pares fundadors tant temien i havien intentat evitar així com la propietat privada que els era d'interès personal. Aquest fet i les fatals condicions per les quals passava el país a causa de la crisi, van portar els representants de les colònies a convocar una reunió.

El Primer Congrés Constituent es va celebrar a Annàpolis, Maryland, l'any 1786. Hi van assistir delegats de 6 de les 13 colònies i degut a que els Articles de la Confederació establien que cap decisió podia ser presa sense la presència d'almenys 9 de les 13 colònies, l'anomenada majoria dels 2/3, van convocar una altra reunió un any després.

El Segon Congrés Constituent va tenir lloc a Pennsilvània l'any 1787 amb l'objectiu de revisar els Articles de la Confederació. En compte de revisar, però, van acabar redactant una Constitució totalment nova que establia dos principis imprescindibles amb la fi d'evitar la tirania del poble i/o del govern:

- Separació de poders: Branques legislativa, executiva i judicial.
- Federalisme: El poder està dividit entre els governs nacional i estatal.

¹⁶ La rebel·lió de Shay va consistir en el tancament voluntari de moltes granges a Massachussets per part dels mateixos propietaris per tal d'evitar els imminents desnonaments.

El segon principi va crear confusió entre la població dividint-la en dos bàndols: federalistes i anti-federalistes.

Els federalistes establien que un govern central era necessari per unificar les lleugerament diferents formes de govern de cada estat creant així una cohesió a nivell nacional. Per contra, els anti-federalistes, qui normalment eren gent de classe baixa com grangers que no veien els beneficis en el comerç exterior entre d'altres, desconfiaven d'un govern central que pogués acabar monopolitzant el poder i abolint els drets com ho havia fer prèviament Gran Bretanya.

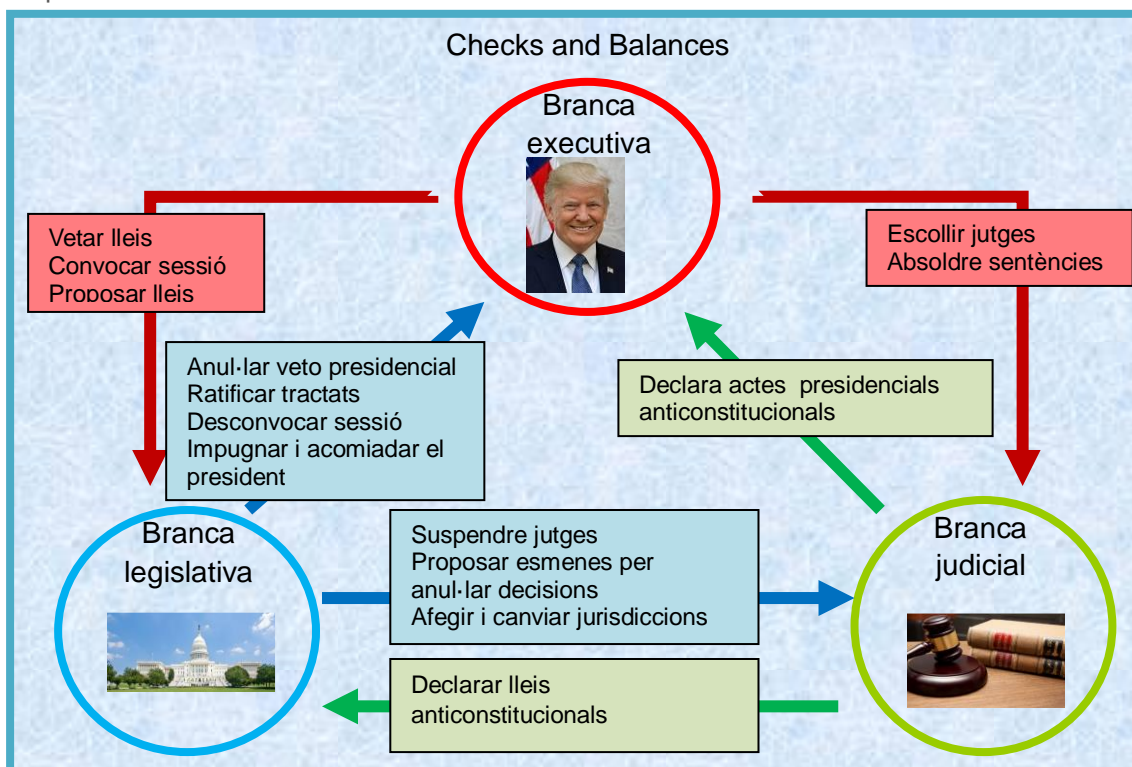
Per tal de convèncer la població, Alexander Hamilton, James Madison i John Jay van escriure els 85 Assaigs Federalistes, en els quals argumentaven persuasivament que un fort govern nacional no hauria d'amenaçar les llibertats cap individu o col·lectiu, els quals van complir el seu propòsit.

2.3 BRANQUES DE PODER

Tant el poble nord-americà com els que n'havien esdevingut els seus líders temien la tirania del govern i/o dels ciutadans i és per aquest motiu que van basar La Constitució en el federalisme i la separació de poders. Aquests conceptes aïllats, però, podrien portar a una situació similar a la que els estatunidencs van viure amb la monarquia anglesa, on per més que existís una branca legislativa, el rei George III, o poder executiu, podia decidir per sobre de qualsevol llei dictada. És per aquest motiu que els Pares Fundadors van dividir el poder en tres branques (legislativa, executiva i judicial) i van redactar els anomenats *Checks and Balances* (Sistema de controls i equilibris).

James Madison, un dels Pares Fundadors i president dels Estats Units, argumentava a l'Assaig Federalista n. 51 que "la seguretat més gran contra la concentració gradual dels diversos poders en un sol departament, consistia a proveir aquells que administren cada departament amb els mitjans constitucionals i els motius personals necessaris per resistir les invasions dels altres". En altres paraules, cadascuna de les branques de poder tindria dret a revisar les accions de les altres per tal d'evitar que una de les branques abusés del seu poder.

Esquema 2. Checks and Balances

Font: Elaboració pròpia

La branca legislativa és, com consta a La Constitució, la més valorada de les tres branques de poder. Els Pares Fundadors li van donar molta importància situant-la en una posició imprescindible: la de creació de lleis. Aquesta acció sovint fa preguntar-se per què es va crear un organisme amb la funció de dissenyar lleis quan aquestes ja havien estat prèviament establertes i documentades l'any 1787. Bé, Thomas Jefferson argumentava que "el temps canvia i les condicions i la constitució de la societat requereixen les modificacions ocasionals corresponents" referint-se a que els canvis són importants per tal d'adaptar la llei a les necessitats de la societat.

A la secció I del Primer Article de la Constitució s'esmenta que el poder legislatiu està dividit entre dues cabres: la *House of Representatives* (casa dels representants) i el *Senate* (senat) que es poden anomenar en conjunt com a Congrés.

2.3.1.1 Història

La idea d'un sistema bicameral va sorgir durant el Segon Congrés Constituent celebrat a Pennsilvània, l'any 1787. Aleshores, la Constitució declarava que una sola cambra al Congrés, a la qual hi assistien representants de totes les colònies per decidir i votar les lleis, era suficient abastir totes les funcions de la branca legislativa. Algunes colònies, però, en eren del mateix parer i es va iniciar un debat entre els estats amb més i menys població. Així doncs, el nombre càmeres i de representants per colònia eren

les qüestions que enfrontaven els delegats: Era necessària una altra cambra? Hi havia d'haver una representació proporcional a la població o tots els estats havien de tenir la mateixa quantitat de delegats? Tots dos casos resultaven injustos per un dels bàndols així que es van proposar dos plans:

- James Madison va proposar el Pla de Virgínia, que comptava amb un sistema bicameral on ambdós cambres seguirien la norma de la proporcionalitat: com més població, més representació, fent possible d'aquesta manera, l'equitativa representació dels ciutadans.
- Per contra, William Paterson va proposar el Pla de Nova Jersey, que es basava en un sistema unicameral en el qual hi hauria el mateix nombre de representants per a cada colònia, impedit així, l'abús de poder dels estats més grans.

Cap dels dos plans podria funcionar sense resultar poc beneficiós per un dels bàndols així que Roger Sherman va proposar el Pla de Connecticut, més endavant anomenat el Gran Compromís. Sherman combinava les dues propostes anteriors: el poder legislatiu es dividiria en dues cambres anomenades *House of Representatives* (Cambra dels Representants) i *Senate* (Senat). A la primera, el nombre de representants seria proporcional a la població de l'estat del qual venien, afavorint el Pla de Virgínia. A la segona, l'assistència requerida seria de dos senadors per estat sense distincions per nombre d'habitants, contemplant els interessos dels estats petits com Nova Jersey.

Taula 3. La branca legislativa

	Branca legislativa	
	House of Representatives	Senate
Estructura	<ul style="list-style-type: none"> • 435 membres (<i>Congressmen</i>) • Representants proporcionals als habitants de l'estat • Presidit per l'<i>Speaker</i> (votat pels representants) 	<ul style="list-style-type: none"> • 100 membres (senadors) • 2 senadors per estat • Presidit pel vicepresident del govern executiu
Qualificacions	<ul style="list-style-type: none"> • 25 anys d'edat • 7 anys com a ciutadà nord-americà • Resident de l'estat que representa • (Re)escollits cada 2 anys pels ciutadans de l'estat. 	<ul style="list-style-type: none"> • 30 anys d'edat • 9 anys com a ciutadà nord-americà • Resident de l'estat que representa • (Re)escollits cada 6 anys pels ciutadans de l'estat

Poders	<ul style="list-style-type: none">● Impugnar el president● Decidir resultats d'eleccions presidencials si es produeix un empat● Valorar la majoria de propostes de llei	<ul style="list-style-type: none">● Presidir el judici d'impugnació i acomiadar el president si s'escau● Ratificar tractats amb 2/3 de majoria● Confirmar la contractació d'oficials com jutges o executius
---------------	---	---

Font: Elaboració pròpia

El Gran Compromís va causar un altre debat, aquest cop entre els estats del Nord i els estats del Sud, pel que fa a quins ciutadans haurien de ser representats. El conflicte naixia en la propietat d'esclaus: gran part dels habitants dels estats del Sud eren esclaus i aquests estats volien tenir-los en compte per tenir més representació a la *House of Representatives* i, en conseqüència, més poder de decisió. Per contra, els estats del Nord argumentaven que no tenia cap sentit comptar esclaus si aquests no estaven considerats persones però s'ha de tenir en compte que als estats del Nord no hi habitaven esclaus, la qual cosa condicionava el seu argument.

Finalment James Wilson i Roger Sherman van proposar el Compromís dels 3/5, el qual es pot resumir en aquesta fórmula:

Nombre de persones blanques + 3/5 d'altres persones = Població d'un estat

Així doncs, la Constitució va establir que només el 3/5 dels esclaus en un estat serien contemplats per al recompte de població. Aquesta clàusula va ser anul·lada l'any 1865, en acabar la Guerra Civil Americana, amb la Tretzena Esmena.¹⁷

2.3.1.2 Poders

El Congrés és, segons la Constitució, la branca de poder més important, però no la que té més llibertat. Aquesta compta, de fet, amb 10 seccions que delimiten tant les seves funcions com els seus poders. Les primeres tres seccions del Primer Article defineixen les dues cases però no parlen de qüestions com les eleccions, els procediments legislatius, la compensació o els poders del Congrés com una sola unitat. Aquests conceptes es tracten en les seccions restants, explicades a continuació:

¹⁷ La Tretzena Esmena estableix que "Ni l'esclavitud ni la servitud involuntària, excepte si es tracta d'un càstig per delictes del qual s'hagi condemnat degudament, ha d'existir als Estats Units, o qualsevol altre lloc sota la seva jurisdicció.

La secció IV fa referència a les eleccions, que seran datades pel Congrés donat que tots els membres hi participaran. A més, declara que s'haurà de celebrar una reunió al menys un cop l'any.

La secció V estableix els procediments legislatius, que es poden entendre com les limitacions administratives dins de cada cambra, que són: No poder excloure members, establir normes pròpies, comptar amb un quorum mínim per convocar session i no poder ajornar una sessió més de tres dies sense el permís de l'altra cambra.

La secció VI fa referència a les compensacions per ser membre del Congrés establint, per exemple, que el salari és determinat per cada cambra. Parla també de privilegis com no poder ser arrestat durant una sessió i de la impossibilitat de treballar en altres branques però sí en altres oficis.

La secció VII està dedicada únicament al veto. Aquest poder és realment important ja que limita l'abús de poder de la branca executiva. El veto només es pot atribuir, però, si 2/3 del Congrés hi està d'acord.

Les seccions VIII i IX fan referència respectivament als poders que la branca legislativa té i no té.

Taula 4. Poders del Congrés

Secció VIII: Poders del Congrés	Secció IX: Poders denegats al Congrés
<ul style="list-style-type: none">→ Taxació→ Demanar préstecs→ Regular el comerç, la immigració, la falsificació, el correu postal i els drets d'autor→ Declarar guerra→ Dret d'expropiació→ Clàusula elàstica*	<ul style="list-style-type: none">→ <i>Habeas Corpus</i>: No poder retenir presoners sense causa demostrada.→ <i>Bill of Attainder</i>: No poder crear una llei declarant la culpabilitat d'un grup de persones.→ <i>Lleis ex post facto</i>: No poder crear una llei per incriminar algú després que el crim hagi estat comès.

Font: Elaboració pròpia

*La clàusula elàstica estableix que el Congrés pot crear tantes lleis "necessàries i adequades" com calguin per tal de satisfer les seves obligacions, la qual cosa sempre ha causat polèmica ja que: qui decideix què és necessari i adequat?

La darrera secció, la número X, també limita accions. Si més no, aquest cop ho fa en els governs federals i no el nacional i malgrat que no existeix un Congrés dins cada estat, aquesta secció estableix allò que els "petits" governs no poden fer. Algunes d'aquestes limitacions són: la impossibilitat de fer tractes amb l'estranger així com

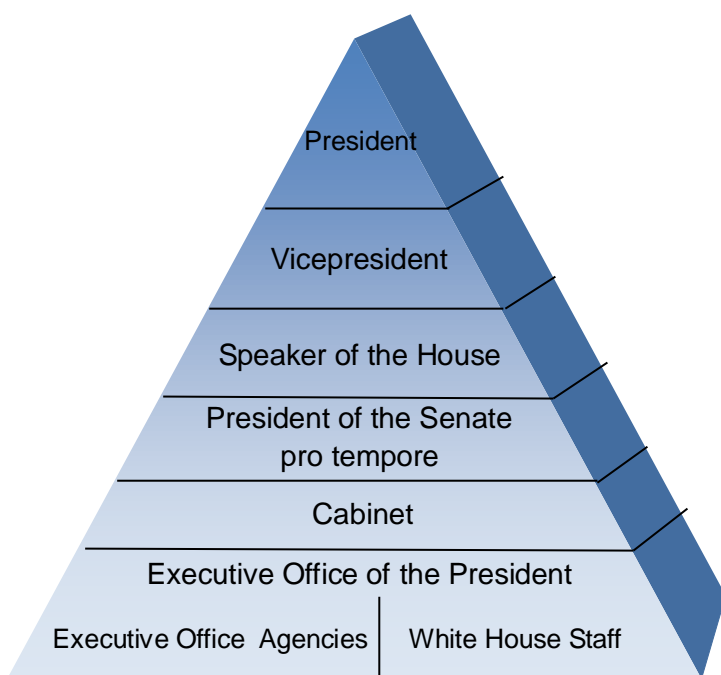
regular el comerç exterior. A més, els estats no poden amonedar ni comptar amb un exèrcit permanent. Finalment i, de la mateixa manera que el Congrés, no els estan permeses les *bills of attainder* o les lleis *ex post facto*.

2.3.2 Branca executiva

La branca executiva compta amb menys de la meitat de les seccions a la Constitució que la branca legislativa, fet que no és pas fortuït. Si ens remuntem a l'any 1776, trobarem La Declaració d'independència dels Estats Units com a fet històric destacat. I és que els Estats Units van deixar enrere, precisament, la submissió a un govern monàrquic el poder principal del qual requeia en un rei. Els Pares Fundadors van voler evitar de totes les maneres possibles la repetició d'aquesta situació i és per això que van limitar els poders de la branca executiva.

És cert que a la Constitució només consten físicament el president i el vicepresident com a encarregats de la branca executiva, però actualment són moltes les persones que duen a terme les múltiples funcions que aquesta requereix.

Esquema 3. Piràmide de poder del govern executiu

Font: Elaboració pròpia

El **President** dels Estats Units és actualment Donald Trump. Ell és tant el cap d'estat com el de govern i, a més, el comandant al capdavant de les forces armades.

Segons la secció I del Primer Article de la Constitució, les qualificacions per esdevenir president són:

- Tenir 35 anys
- Ser un ciutadà nascut als EUA
- Haver residit als EUA durant 14 anys.

A més, també consta que els ciutadans són els encarregats d'escollir el president mitjançant l'*Electoral College* (veure 3.1.7) el primer dimarts de novembre cada quatre anys. El president pot servir com a tal, com s'especifica a la Vint-i-dosena Esmena, un

màxim de 2 termes de 4 anys cadascun i per aquesta feina rebrà 400.000 dòlars anuals amb la impossibilitat d'augmentar aquesta quantitat o rebre cap altre salari. La secció finalitza amb el següent jurament¹⁸, obligatori per tal d'accedir a la presidència:

“Juro (o afirmo) solemnement que executaré fidelment l’Oficina de President dels Estats Units, i amb tota la meva habilitat, preservaré, protegiré i defensaré la Constitució dels Estats Units.”

Tot i que no figura a la Constitució, el President i la seva família, anomenada Primera Família, resideixen a la Casa Blanca, a Washington DC, on també es troba la seva oficina. Pel que fa a desplaçament, té el dret a utilitzar l'avió, helicòpter, vaixell i limusina presidencials.

El **Vicepresident**, que és Mike Pence des de 2017, té com a funció principal assumir la presidència si el President no pot dur a terme els deures assignats, ja sigui per la mort, resignació, incapacitat temporal o per la decisió del mateix vicepresident la majoria del gabinet.

Fins que no es va ratificar la Dotzena Esmena l'any 1804, qui esdevenia vicepresident era el segon candidat que aconseguia més vots. Aquesta pràctica, però, podia provocar que aquest pertanyés al partit oposat i, per tant, governar resultaria pràcticament impossible. Així doncs, són els ciutadans qui escullen el vicepresident mitjançant l'*Electoral College*.

Presidir el Senat i prendre-hi decisions en cas d'empat és una altra de les funcions dutes a terme en aquest càrrec. Les altres funcions, depenen del mateix vicepresident, qui pot decidir ser cap d'un departament o ser el conseller en cap del President.

La residència del Vicepresident es troba a l'Observatori Naval, a la part nord-oest de Washington DC i la seva oficina, a l'Ala Oest de la Casa Blanca.

L'**Speaker of the House** (Portaveu de la Casa¹⁹), actualment Paul Ryan, és la persona que actuaria com a President si el Vicepresident no pogués i realment aquesta és l'única funció a la branca executiva. Pel que fa a la branca legislativa, controla la

¹⁸ Text original: *"I do solemnly swear (or affirm) that I will faithfully execute the Office of President of the United States, and will to the best of my Ability, preserve, protect and defend the Constitution of the United States."*

¹⁹ Referint-se a la *House of Representatives*, no confondre amb la Casa Blanca

Cambra estructurant les ponències, moderant els debats i transmetent les decisions d'aquesta al públic o a d'altres organismes.

És escollit mitjançant la votació de tots els Representants i hi cap la possibilitat que no pertanyi al mateix partit polític que el President i Vicepresident, però donat que el partit dominant al Congrés tendeix a ser el que governa, el Portaveu (*Speaker*) no acostuma a ser part de l'oposició.

El **President pro tempore del Senat**, que ha estat Orrin Hatch des del 2015, és el tercer i darrer successor a la presidència i aquesta és, igual que la de l'*Speaker*, la seva única funció a la branca executiva. Pel que fa al Senat, el presidiria si el Vicepresident no pogués. A més s'encarrega de processar algunes lleis o propostes abans que siguin debatudes. Unes d'aquestes són, per exemple, les declaracions de guerra.

La seva elecció recau en els membres del Senat i està normalment condicionada per l'experiència del Senador. Això explica que durant el govern Demòcrata d'Obama, un republicà com Hatch n'estigués al capdavant.

El **Cabinet** (gabinet), és un conjunt de 15 membres o secretaris considerats les persones de confiança del President. Cadascun d'aquests està al capdavant d'un dels 15 departaments (Agricultura, Comerç, Defensa, Educació, Energia, Salut i Serveis Humans, Seguretat Domèstica, Habitatge i Desenvolupament Urbà, Interior, Treball, Estat, Transport, Tresoreria, and Afers de Veterans de Guerra) que coordinats pel Representant Legal General es reparteixen les funcions i interessos del govern executiu.

Són escollits pel President i han de ser aprovats pel Senat i han d'estar altament qualificats per complir amb el seu càrrec.

L'**Executive Office of the President o EOP** (Oficina Executiva del President), va ser creada pel president Franklin D. Roosevelt l'any 1939 per tal d'abastir totes les accions pròpies del govern executiu especialment en un moment culminant com la Segona Guerra Mundial.

L'Oficina té actualment uns 1.800 membres i està composta per les *Executive Office Agencies* (Agències de l'Oficina Executiva), com la CIA o el Consell de Seguretat Nacional entre d'altres, i l'anomenat *White House Staff* (personal de la Casa Blanca),

que compta amb una gran varietat de professions que van des dels xefs fins al Secretari de Premsa.

Aquests organismes són els encarregats de fer funcionar el govern executiu, i ho han fet durant molts anys.

2.3.2.1 Història

Des de l'any 1776, els Estats Units han tingut un total de 45 presidents, però només 44 persones han presidit els Estats Units. L'explicació d'aquest fet és que Grover Cleveland va servir durant dos termes no consecutius i és considerat el 22è i 24è president dels Estats Units.

Pel que fa al lideratge dels partits, aquesta n'és la distribució:

- 2 no estaven afiliats
- Federalista²⁰ (1)
- Demòcrata-Republicà²¹ (2)
- Demòcrata (15)
- Whig²² (4)
- Republicà (19)

Línia temporal 2. Presidents dels Estats Units

Font: Wikimedia Commons

²⁰ Fou el primer partit polític. Creat per Alexander Hamilton l'any 1789, el partit federalista o pro-administració donava suport al comerç amb el Govern Britànic.

²¹ Partit polític creat per Thomas Jefferson i James Madison l'any 1801 en oposició als ideals del Partit Federalista. Donava suport al comerç amb el Govern Francès.

²² Partit Polític fundat l'any 1834 per Henry Clay en oposició als *Jacksonians*, compartia molts ideals amb el Partit Federalista.

- National Union²³ (2)

Pel que fa als Vicepresidents, n'hi ha hagut 48, amb Mike Pence a la darrera posició. Durant aquest temps 9 vicepresidents han arribat a la presidència i 4 d'aquests han estat escollits perquè el president era incapaç de governar.

Mirant la línia temporal podem veure que el Partit Polític actual i l'anterior són oposats. Aquest fet es pot produir per diversos factors, alguns dels quals són la desconfiança en el partit que ha governat o simplement una millor campanya per part de l'oposició.

2.3.2.2 Poders

La Constitució dedica les seccions II i III del Segon Article a la limitació dels poders de la branca executiva donat que, com s'ha esmentat prèviament, els Pares Fundadors no van voler donar massa poder al President perquè aquest no tingués possibilitats d'abusar-ne.

Així doncs, a la secció II de l'Article II figuren els poders formals²⁴ següents poders formals:

- És el comandant (o líder) al capdavant de les **forces armades** i, per tant, en té control absolut, la qual cosa no vol dir que participaria en un conflicte bèl·lic en cas que aquest es produís, sinó que n'és l'encarregat des d'un punt més aviat administratiu i no pas pràctic.
- És el líder **judicial**, títol que realment es redueix a quatre accions: perdonar una condemna, posposar un judici i/o una sentència, commutar la decisió d'un jutjat i donar amnistia. Aquest poder forma part dels *checks and balances* i està limitat per una aprovació del Congrés així com el requeriment d'arguments sòlids per dur-ho a terme.
- És el líder de la **diplomàcia** i en conseqüència s'encarrega de fer tractats amb les altres nacions, els quals seran revisats pel Congrés posteriorment.

²³ Partit Polític fundat l'any 1864 per Abrahm Lincoln que equivalia a l'actual partit republicà durant la Guerra Civil Americana.

²⁴ Els poders formals són els que apareixen a la Constitució, mentre que els informals o implícits es donen per fets a partir dels formals (veure pàgina 29)

- És el líder **administratiu**, que li permet contractar jutges i ambaixadors així com personal de l'oficina presidencial, és a dir, membres de l'EOP. Tots aquests seran revisats pel Congrés en certa mesura.

Com es pot observar, els poders que la Constitució atribueix al poder executiu mai esdevindran la darrera decisió en un assumpte donat que les altres branques de poder podran revisar-les i donar-hi o no la seva aprovació.

Pel que fa a la secció III de l'Article II, podem trobar els anomenats deures presidencials, que són els següents:

- Ser el líder de **govern**, el qual és reduït a una acció: Presentar l'*State of the Union* un cop l'any. En aquest discurs, el president citarà el Congrés en una reunió en la qual es tractaran pressupostos que també són esmentats al discurs. A més el president pot explicar els projectes i les mesures que té en ment als ciutadans, però no en té l'obligació.
- Ser el líder **legislatiu**, deure que també es limita a un concepte: la comunicació amb el Congrés, això no vol dir, però, que el president pot imposar una llei o està per sobre de cap dels senadors o representants.
- Ser el líder **executiu** és probablement l'únic deure que no té limitacions donat que es tracta de fer complir les lleis i, com que aquestes han estat aprovades pel Congrés, no suposa cap perill.
- Ser el líder d'**estat** està centrat en els anomenats *State Dinners* (sopars estatals) als quals el president rep els líders d'altres nacions i, normalment, comparteixen un àpat en senyal d'acceptació.

Així doncs, a la Constitució només figuren quatre poders i quatre deures, però és el president tracta molts més assumptes i duu a terme força més accions. Això, però, no és anticonstitucional degut a quelcom similar a l'*elastic clause* o clàusula elàstica pertanyent a la branca legislativa, la qual permet prendre decisions "necessàries i adequades". En aquest cas, el poder executiu compta amb els poders informals o implícits, els quals s'entenen com una assumpció dels que ja estan escrits a la Constitució o com una prolongació "necessària i adequada" d'aquests.

Un dels poders implícits més coneguts surt arrel del posicionament del president com a líder de les forces armades. La Constitució, explícitament, només li atribueix el

comandament de l'exèrcit (terrestre) i la marina pel fet que quan es va redactar el document aquests eren els únics dos cossos que existien. El poder implícit, en aquest cas, seria que el president també és cap de les forces aèries tot i que la Constitució no ho esmenta literalment d'aquesta manera.

Un altre poder implícit és el que rep com a líder legislatiu. Tècnicament el president només ha de concretar una sola reunió a l'any pel Congrés, però acaba organitzant-hi gran part de l'agenda així com proposant algunes lleis. El Congrés té dret a rebutjar les propostes o reunir-se en d'altres dates però normalment els organismes treballen

Aquesta cooperació, però, sovint no és fàcil i crea enfrontaments. El més popular és l'anomenat *foreign policy*, la qual podríem desglossar en diversos problemes:

- Quan parlem d'entrar en conflicte amb d'altres nacions, trobem que el president no té dret a decidir si això pot passar o no, ja que la declaració de guerra és un poder únicament atribuït a la branca legislativa. Malgrat això, el president segueix sent el líder de les forces armades i, per tant, podria decidir enviar-les si ho cregués convenient. Això suposa una gran contradicció perquè la posada en vigor d'algun dels dos poders denegaria immediatament un dels poders. És per això que es va decidir que el president podria únicament enviar l'exèrcit a un conflicte si l'atac als Estats Units era sobtat, amenaçava la seguretat dels ciutadans i, el més important, si el Congrés no tenia temps de reunir-se i aquesta espera podria perjudicar la nació.
- Un altre enfrontament té lloc a l'hora de fer tractes amb altres nacions ja que sovint el president els creu necessaris i, tècnicament, com a líder de la diplomàcia té dret a fer-los. Això suposa un problema ja que aquests tractes han d'estar aprovats pel Congrés i, un cop més, en cas d'emergència aquest no té temps de reunir-se. És per això que el president pot signar els anomenats "tractats executius", que realment no són tractats ja que la branca legislativa no els ha aprovat però que tindran validesa fins que el president marxi de l'oficina i quedarà a les mans del seu successor si han de seguir en vigor, si s'han de portar al Congrés o si s'han d'abolir.
- Quelcom semblant passa amb el darrer cas que serà explicat en aquesta secció: les ordres executives. Aquest poder va lligat al fet que el president és el líder legislatiu, però és el Congrés el que fa les lleis. Les ordres executives són els equivalents a una llei i així com els tractats executius, només tenen validesa

durant la presidència de qui els signa, a no ser que el següent cap d'estat decideixi donar-los-en durant el seu mandat. El motius pels quals són executades varien, per exemple, Donald Trump va signar-ne una perquè el Congrés no tenia clara la resposta que s'havia de donar al problema i els era impossible fer-ne una llei. Això, concretament, es tracta de les polèmiques detencions a les fronteres degut a la política de "tolerància zero" establerta per Trump. Aquesta política va provocar que infants es quedessin tancats en gàbies a la frontera amb l'Amèrica Central mentre que els seus pares eren o bé deportats o bé aconseguien entrar als Estats Units. Després de mesos de protestes i crítiques a nivell nacional i internacional, Trump es va veure obligat a signar l'ordre executiva que impedia la separació de cap família a les fronteres a partir del 20 de juny de 2018, document que va signar mentre deia "això farà feliç a molta gent".

Malgrat que sovint es creu que el president dels Estats Units és la persona més poderosa del país i del món, degut a la seva influència especialment econòmica, realment no és així, ja que el seu poder està molt limitat per la Constitució que a més, estableix que el cap d'estat pot ser destituït per les altres branques a la secció IV del Segon Article.

2.3.3 Branca Judicial

La branca judicial és, de les tres, la que compta amb menys Articles a la Constitució donat que és considerada la menys important. Malgrat que amb el temps s'ha arribat a la conclusió que el poder judicial és imprescindible, la Constitució només reconeix el *Supreme Court* com a institució i deixa a les mans de la branca legislativa la creació d'organismes per sota d'aquest.

A la secció II de l'Article III de la Constitució, consta la jurisdicció del Tribunal Suprem o, en d'altres paraules, els casos que tracta directament, que són els següents:

- Incidències entre un estat i el govern dels Estats Units
- Incidències entre dos o més estats
- Casos que involucrin ministres estrangers o ambaixadors
- Incidències entre un ciutadà d'un estat i un altre d'un altre estat o país
- Casos que tenen lloc a alta mar

La resta de casos jutjats pel Tribunal Suprem, que des de 1869 compta amb un *Chief of justice* o president del Tribunal i vuit associats en comptes d'un president i cinc jutges associats, hi arriben com a resultat d'una apel·lació provinent de jutjats inferiors. Per entendre el sistema judicial dels Estats Units, però, cal destacar les diferències entre el sistema federal i l'estatal. La distinció es podria resumir en que el sistema federal tracta casos que tenen a veure amb l'estat o d'altres organitzacions mentre que quan parlem del sistema estatal, aquests casos involucren els ciutadans directament, Si més no, factors com l'elecció dels jutges o la varietat detallada de casos que tracten ambdós sistemes queden reflexats a la taula següent:

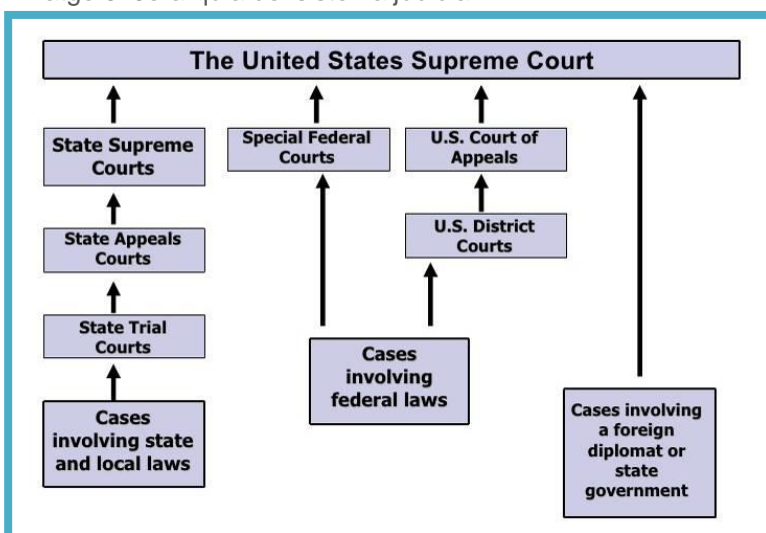
Taula 5. Bases dels sistemes judicials federal i estatal.

	Sistema Federal	Sistema Estatal
Elecció dels jutges	El President dels Estats Units els escull	Votació, contractació temporal i/o de per vida o combinació de les anteriors.
Casos tractats	<ul style="list-style-type: none"> • L'acusació és contra una llei federal • Tractats • El govern és part de la demanda • L'acusació està directament relacionada amb l'incompliment de la Constitució 	<ul style="list-style-type: none"> • Casos criminals • Casos personals com divorcis, malalties, adopcions...

Font: Elaboració pròpia

Prèviament s'ha esmentat que alguns casos arriben al *Supreme Court* degut a que han estat apel·lats, i és que el sistema judicial dels Estats Units es basa en una jerarquia ascendent on el punt culminant és precisament el Tribunal Suprem.

Imatge 9. Jerarquia del sistema judicial

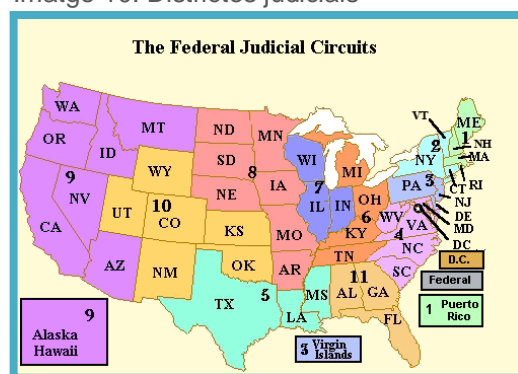
Font: Bryan Toth, SlideShare

Els casos comencen a la base del sistema i segons els assumptes que tracten, es jutgen pel sistema federal o estatal, a no ser que figurin sota la jurisdicció del Tribunal Suprem ja que aleshores hi arriben directament.

Al sistema estatal, el primer judici es produeix davant d'un sol jutge amb un jurat. Si un dels implicats no està d'acord amb el veredict, té dret a apel·lar el cas a l'*State Appeals Court* (Tribunal Suprem d'Apel·lacions), on hi haurà tres jutges i cap membre al jurat. Si el veredict encara no els satisfà, podran apel·lar el cas de nou a l'*State Supreme Court* (Tribunal Suprem de l'Estat), que consta d'un *chief of justice* (president) i set jutges associats. L'últim recurs serà el Tribunal Suprem o *Supreme Court*.

Al sistema federal, el primer judici se celebrarà davant d'un sol jutge i un jurat en un dels 94 *district courts* (jutjats del districte). El cas es podrà apel·lar a un dels 13 districtes judicials en què estan dividits els Estats Units, que també consta d'un tribunal de jutges sense jurat. Finalment arribarà al *Supreme Court* si els implicats no accepten cap dels veredictes.

Imatge 10. Districtes judicials

Font: DigiRev

Per sol·licitar una petició de judici al Tribunal Suprem s'ha de redactar un document anomenat *writ of certiorari* i tot i que uns 7000 documents d'aquest tipus hi arriben cada any a les oficines, només uns 80 casos són avaluats pel *Supreme Court*. Aquests 80 són escoltats després d'un llarg procés de classificació i, de fet, les 4 normes següents s'utilitzen per descartar la majoria dels casos:

- Cas o controvèrsia: S'ha de tenir una raó argumentada per la qual el cas ha de ser revisat.
- Situació: S'ha de presentar un dany produït pel cas.
- Irrellevància: Es descartarà el cas si el veredict ja no és necessari, per exemple, perquè un dels implicats s'ha mort.
- Maduresa: El cas no serà escoltat si el fet que causarà hipotèticament un dany encara no ha tingut lloc.

Per escollir d'altres casos que no han estat descartats, 4 dels 9 jutges hauran de presentar els seus arguments a favor de jutjar aquell cas i debatre'ls amb els que s'hi posicionen en contra fins que en quedin només uns 80, els quals sí seran jutjats.

Malgrat que el Tribunal Suprem no està gaire delimitat per la Constitució, actualment té un poder molt important als Estats Units i, sens dubte aquesta branca és imprescindible.

2.3.3.2 Història

La branca judicial apareix a la Constitució com la menys important de totes tres i, de fet, no se n'havia parlat fins el Segon Congrés Constituent l'any 1787. El fet que els Articles de la Confederació no esmentessin la necessitat de comptar amb organismes que s'encarreguessin d'aquest poder va dur als Pares Fundadors a considerar la seva inexistència i, més endavant, els beneficis de l'existència:

“El primer pas per a interpretar un estatut és descobrir el significat i la raó per la qual aquells que el van fer, van fer-ho.”-James Wilson

James Wilson²⁵ argumentava que per tal de governar seguint una Constitució calia saber per què aquesta havia estat redactada. En d'altres ocasions va argumentar que en el fons no tenia gaire sentit que la branca legislativa creés lleis o que la branca executiva les posés en funcionament sense conèixer la Constitució i, sent aquest el document en què es basa el funcionament del país, calia algú que confirmés que aquelles lleis. Aquesta confirmació forma part dels *Checks and Balances* i s'anomena *Judicial Review* (Revisió Judicial).

Aquest poder, si més no, no es va començar a posar en pràctica fins l'any 1803 en conseqüència del cas *Marbury vs. Madison*:

L'any 1800 va tenir lloc una elecció presidencial els candidats de la qual eren John Adams, que es presentava a la reelecció, i Thomas Jefferson, líder del partit Demòcrata Republicà. Malgrat tots els esforços per part d'Adams d'aconseguir la victòria, els nous ideals i projectes de Jefferson i el seu partit havien guanyat el vot popular feia setmanes. És per això que Adams va dur a terme un seguit d'accions durant els seus darrers dies de mandat que assegurarien un govern amb alguns ideals

²⁵ James Wilson fou el primer *Chief Justice* o president del *Supreme Court* (tribunal suprem) nominat per George Washington a més d'un dels 6 homes que van signar tant la Declaració d'Independència com la Constitució.

del partit Federalista. Una d'aquestes accions van ser aprovar l'Acta Judicial de 1801, també anomenada l'Acta dels Judges de Mitjanit, que va consistir a la contractació d'un gran nombre de judges federalistes.

L'Acta va ser aprovada el 2 de març del 1800 i fou signada per Adams i segellada pel Secretari d'Estat el dia 3. La darrera i única tasca era repartir els contractes a tots els nous judges, gestió que havia de fer John Marshall com a Secretari d'Estat. Ell però, no se'n podia encarregar donat que havia estat nomenat *Chief Justice* i havia de traspasar el càrrec a Jefferson el matí següent.

Amb Jefferson com a Secretari d'Estat i Madison com a nou president, semblava que la jugada d'Adams no funcionaria, ja que el segon va prohibir el primer que entregués els contractes, però aleshores William Marbury va aparèixer.

Marbury havia aconseguit el càrrec de Judge de Pau de Columbia i va exigir el seu contracte, però el govern executiu en va fer cas omís, així que va dur el seu cas al *Supreme Court*. Va argumentar que segons l'Acta Judicial que el Congrés havia signat l'any 1789, el Tribunal Suprem havia d'atorgar *Writs of Mandamus*²⁶, però el Tribunal Suprem va respondre que aquestes ordres eren anticonstitucionals donat que no apareixien a l'Article III de la Constitució, que contenia els assumptes sobre els quals la branca judicial tenia jurisdicció.

Així doncs, ni Marbury ni els altres judges que no van rebre els contractes van aconseguir ocupar el seu càrrec, però la branca judicial es va enfortir i definir a partir de llavors, donat que tot just havia revisat una acció del Congrés i declarat la seva anticonstitucionalitat, fet conegut com *Judicial Review*, el poder actual més important atribuït a la branca judicial.

"Dir què és la llei és clarament el deure i el terreny d'actuació del Departament de Justícia."- Marbury vs. Madison.

2.3.3.3 Poders

Els Pares Fundadors no van definir el sistema judicial que coneixem avui dia, però sí que van escriure una jurisdicció sobre la qual el *Supreme Court* havia d'actuar, així com els poders d'aquesta branca, que són relativament pocs:

²⁶ Un *Writ of Mandamus* és una ordre d'un tribunal a un oficial d'un govern inferior que exigeix el compliment adequat dels deures del segon així com la correcció de qualsevol abús de discreció. En d'altres paraules, el *Supreme Court* havia de fer que Madison donés la feina a Marbury.

- ❖ Revisar la constitucionalitat de casos i lleis, també conegut com *Judicial Review*.
- ❖ Jutjar casos no resolts per organismes inferiors
- ❖ Jutjar casos fora de la jurisdicció d'un estat
- ❖ Jutjar casos que involucrin ciutadans no estatunidencs
- ❖ Assegurar que tots els jutjats actuen sota les normes de la Constitució

Així doncs i conclouent el que s'ha explicat prèviament, el poder judicial dels Estats Units es concentra principalment en el Tribunal Suprem, que jutja els casos establerts a la Constitució. Si més no, els Pares Fundadors van atribuir al Congrés el poder de decidir com s'organitzaria el sistema judicial que, des de l'Acta Judicial del 1789, té una estructura jeràrquica que acostava la justícia als ciutadans i alhora els permet ascendir els seus casos fins al Tribunal Suprem per a què siguin jutjats si aquest, finalment, ho creu necessari.

Sense cap mena de dubte, però, el poder judicial més important mirant el panorama global del govern és la *Judicial Review* o Revisió Judicial, ja que gràcies a aquesta, cap de les branques pot monopolitzar el poder de manera que no sorgirà la tirania ni per part dels ciutadans, ni per part del govern, com temien els Pares Fundadors.

3. PROCÉS D'ARRIBADA A LA PRESIDÈNCIA

El sistema electoral dels Estats Units és considerat un dels més complexos a nivell mundial donat que tant l'elevat nombre d'habitants com les grans dimensions del país no permetrien una democràcia directa²⁷, o això és el que van determinar els Pares Fundadors. És més, per tal d'assegurar un bon funcionament del país, van establir un sistema electoral molt pautat amb l'objectiu d'impedir que la mida del seu país impossibilités les tasques democràtiques.

Aquest sistema electoral que és alhora complex i pautat, està detalladament explicat a la secció I de l'Article II de la Constitució. Aquesta part del document estableix que els ciutadans escolliran un nou president cada quatre anys durant l'*Election Day* (Dia d'Elecció), que té lloc el primer dijous de novembre. I aquest, malgrat ser un punt important del procés electoral, no n'és l'únic. De fet, els estatunidencs no parlen de les eleccions com un sol dia de l'any en què omplen una papereta i exerceixen democràcia, sinó que viuen aquesta democràcia de manera més extensa, i intensa, durant allò que anomenen "any electoral".

3.1 L'ANY ELECTORAL

És sabut que els candidats de qualsevol elecció duen a terme una campanya per tal de recaptar el nombre més gran de vots possibles durant un cert període de temps. Als Estats Units, aquesta franja temporal està establerta a la Constitució, marcant així unes condicions equitativament favorables per a tots els candidats.

L'any electoral consta de 9 fases, que quedaran explicades de manera teòrica en aquest subapartat, fent referències generals a les eleccions del 2016.

3.1.1 L'anunci de candidatura

L'any electoral comença durant la primavera prèvia a l'any electoral, és a dir, la de l'any 2015 si parlem de les eleccions del 2016. És en aquest moment quan els candidats duen a terme l'**anunci de candidatura**, que sol comptar amb un públic convocat amb anterioritat. Gairebé qualsevol persona pot esdevenir president mentre reuneixi els tres requisits o qualificacions que figuren a la secció I del Segon Article de la Constitució: Tenir al menys 35 anys, ser un ciutadà nascut als Estats Units i haver-hi residit durant 14 anys.

²⁷ Una democràcia directa és aquella que permet als ciutadans votar per les seves pròpies lleis. Aquest tipus de govern és poc comú actualment i només té lloc a indrets petits com els catons suïssos, en els quals els habitants es poden reunir per tal de decidir el funcionament del seu país.

Tot i que no consta a la Constitució, els candidats han de triar un partit que els representi, que normalment sol ser el Republicà o el Demòcrata, tot i que també existeixen el Partit Independent o el de la Legalització de la Marihuana. És important recalcar que no cal que els candidats tinguin un llarg historial de càrrecs polítics per arribar a la presidència. De fet, a les eleccions del 2016, el partit republicà comptava amb oficis tant diversos com senador, neurocirurgià o magnat dels negocis. A més, no hi ha marcades unes pautes per anunciar la candidatura, sinó que cadascú decideix els temes que vol tractar o si vol tractar-ne. Malgrat això, tots acostumen a compartir les seves opinions sobre problemes, temes i preocupacions del moment i fins i tot prometen un possible pla d'actuació o una senzilla solució en cas que sortissin escollits. D'aquesta manera comencen a fer campanya des del primer moment.

Pel que fa a la campanya, no hi ha una estructura definida i es deixa a l'elecció de cada candidat els patrocinadors en què aquest o aquesta volen invertir o les plataformes a les que donarà suport ja que, en el fons, tot això formarà part de la estratègia individual de cadascun.

3.1.2 Debats per les primàries i caucuses

El segon punt del procés electoral té lloc durant l'estiu previ a l'elecció, és a dir, escasses setmanes després que els candidats s'hagin presentat com a tals. És als anomenats "**Debats per les primàries i caucuses** (junttes electorals) quan la competició realment comença. Cada partit organitza un cert nombre de debats televisats en diverses localitzacions arreu del país on els candidats d'aquest tracten d'argumentar per què el públic que els està escoltant hauria d'escollir-los a la següent fase.

Durant les eleccions de 2016, hi van haver 9 fòrums²⁸ dels quals només 5 van comptar amb l'assistència de Trump, i 12 debats, en 11 dels quals va participar l'actual president. De fet, el seu agent va declarar que era "el preferit i es troba(va) al capdavant, ha(via) assistit ja a sis debats i contestat més preguntes dels mitjans que qualsevol dels altres candidats de l'escenari combinats."

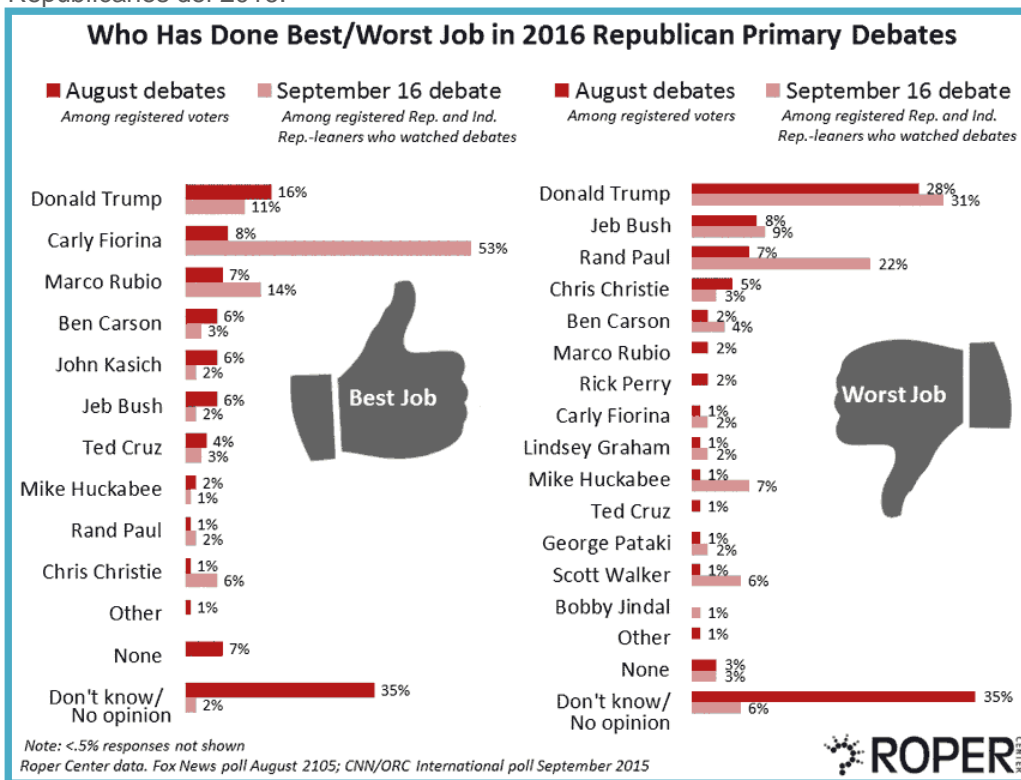
En aquest punt entra en joc un sistema d'enquestes a nivell nacional anomenat *polling*, que situa els candidats en un rànquing a mesura que es produeixen els debats. Les dades en què es basen les enquestes es recullen mitjançant entrevistes, preguntes a través de missatgeria, correu electrònic o fins i tot correu postal. El *polling* no és

²⁸ En un fòrum, els candidats expliquen un per un els seus objectius i plans de govern però, a diferència dels debats, no es responen els uns als altres ni interactuen en cap moment.

només propi d'aquesta fase, sinó que és un recurs molt utilitzat al llarg de l'any electoral.

Com es pot observar, les enquestes van situar Donald Trump com el millor i el pitjor candidat pel que fa a la seva actuació als debats tot i que predomina l'opinió negativa dels votants. Aquesta controvèrsia va ser una de les característiques de les eleccions de 2016, donat que el vot popular tampoc no va guanyar (veure 3.1.7)

Gràfic 1. Avaluació del candidat que va dur a terme la millor i pitjor tasca a les Primàries Republicanes del 2016.

Font: Roper Center Data

3.1.3 Primàries i caucuses (junttes electorals)

La següent fase té lloc des del gener fins al juny de l'any electoral i, tot i que no hi ha un dia fixat en què s'han de celebrar, sovint diversos estats coincideixen en el dia en què es duu a terme la votació. Aquest dia s'anomena *Super Tuesday*, com indica el seu nom cau en dimarts i és el punt culminant de la fase, ja que són molts els estats que presenten els resultats al mateix moment i és fàcil determinar qui serà el candidat escollit per lluitar per la presidència. Durant les eleccions del 2016, aquesta etapa va començar l'1 de febrer de 2016 a Iowa i el Super Tuesday va tenir lloc l'1 de març. Al final els dos candidats escollits van ser Donald Trump (republicà) i Hillary Clinton (demòcrata). Si més no, el procés és més complex que una simple votació.

Per començar, hi ha dos tipus de votacions, tal com esmenta el propi nom de la fase: les primàries i les caucuses o junttes electorals. Cal destacar que no hi ha una norma

establerta pel que fa a determinar el sistema que cada estat fa servir, sinó que són els governs federals els que ho decideixen.

Les **primàries** són unes votacions físiques, a les quals el govern federal determina, un cop més, qui pot participar: tothom o només membres registrats.²⁹

Les **caucuses o juntes electorals** reuneixen els membres registrats de cada partit, que tracten de convèncer-se els uns als altres de quin candidat hauria de sortir escollit, de manera que de cada junta electoral només en surti un guanyador.

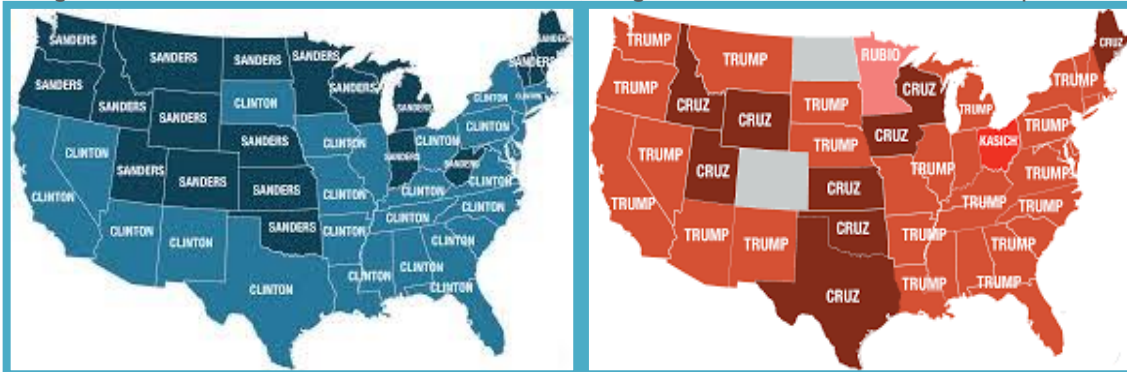
Cal recalcar que aquestes reunions i/o votacions estan dividides arreu de cada estat i és al moment del recompte final que els resultats apareixen com a una sola opinió, la de l'estat. Això és comparable al sistema electoral espanyol, en què hi ha diversos col·legis electorals i no és fins al final que els vots s'acaben reduint a un, el de la comarca o el de la comunitat autònoma.

Així doncs, el dia en què els ciutadans van a votar realment no estan escollint directament el candidat que volen que esdevingui el candidat a la presidència, sinó que escullen delegats que votaran per aquell candidat a la *National Convention* o Convenció Nacional. El motiu pel qual l'elecció no és directa el van determinar els Pares Fundadors en crear la Constitució ja que argumentaven que no es podia donar el poder directe al poble perquè aquest no tenia prou coneixements per decidir el govern i, per tant, el funcionament del seu país. És per això que van crear un grup de delegats, o erudits, que tindrien les bases intel·lectuals necessàries per assegurar un bon resultat electoral. Tot i que sovint es posa en dubte la fiabilitat d'aquests delegats i es proposa una elecció més directa, aquest sistema, que s'ha fet servir durant 300 anys, es continua fent servir avui dia.

Finalment, cal esmentar que els candidats poden abandonar la seva candidatura quan ho creuen convenient, normalment ho fan després d'aconseguir uns resultats molt baixos en una primària i aleshores ja no apareixen a les butlletes de la votació següent.

²⁹ Un membre registrat no ocupa necessàriament un càrrec polític, sinó que té una afiliació amb un partit polític, la qual cosa és comparable a ser soci d'un equip de futbol o qualsevol altra entitat.

Imatge 11. Resultats de Primàries Demòcrates Imatge 12. Resultats de Primàries Republicanes

Font: San José State University

Font: San José State University

A l'esquerra es poden veure els resultats de les primàries i *caucuses* del partit demòcrata a tots els estats mentre que a la dreta s'observen els del partit republicà. Es pot veure un clar domini de Clinton sobre Sanders i de Trump sobre Cruz.

3.1.4 *Nominating Convention o Convenció de nominació presidencial*

La fase de la Convenció de nominació presidencial té lloc des del juliol de l'any electoral fins a principis de setembre tot i que realment tota l'acció es concentra en tres dies, els que dura la Convenció de nominació presidencial. Durant les setmanes prèvies a aquest moment, però, els delegats escollits a les primàries i juntes electorals es reuneixen per votar, seguint els interessos dels ciutadans, el candidat que lluitarà per la presidència. Si més no, no és fins les dates que cada partit escull per celebrar la Convenció de nominació presidencial, que no s'anuncia la decisió final. De fet, el motiu pel qual aquesta etapa dura gairebé 3 mesos, és perquè en cas d'empat, els delegats s'haurien de tornar a reunir per desfer-lo, la qual cosa vol dir que ja no representarien el vot dels ciutadans, donat que l'empat podria produir-se en menys candidats dels que ha votat la ciutadania. Per tant, els delegats estarien representant la seva pròpia opinió respecte als dos candidats enfrontats, la qual cosa no és gaire democràtica. Tot i que un empat no es produeix gaire sovint, s'ha de seguir aquest protocol perquè hi cap la possibilitat que en algun moment aquestes reunions extraordinàries s'hagin de dur a terme.

La *Nominating Convention* és un esdeveniment televisat que sol tenir uns nivells d'audiència molt alts donat que a partir d'aleshores, el vot de la població estarà dividit en dos. Així doncs, l'objectiu d'aquesta trobada serà l'anunci del candidat que representarà cadascun dels partits i tot i que en aquell moment la població ja coneixeria els resultats de les primàries, la persona no és oficialment escollida fins llavors. Un cop arribat el moment, cada candidat fa públic qui esdevindria el seu vicepresident en cas que aquell partit guanyés les eleccions generals. Com s'ha esmentat prèviament, existeix una candidatura a la vicepresidència ja que si s'escollís

com a vicepresident el candidat a la presidència amb el segon nombre de vots més elevat, podria donar-se la possibilitat que aquest pertanyés al partit polític oposat impossibilitant així la tasca executiva per la contrarietat de les opinions de cadascun.

Cal afegir que la Convenció de nominació presidencial té una durada de més d'un dia perquè no només s'anuncien les decisions dels partits i del presidents, sinó que hi tenen lloc diversos debats, parlaments i discursos així com activitats lúdiques i fins i tot manifestacions.

Imatge 13. Discurs de Trump a la Convenció de Nominació Presidencial a Cleveland, Ohio.

Font: Billmoyers.com

L'any 2016, la *Nominating Convention* dels Republicans va tenir lloc a Cleveland, Ohio des del 18 fins al 21 de juliol mentre que la dels Demòcrates es va celebrar a Filadèlfia, Pennsilvània des del 25 fins al 28 de juliol.

A les eleccions del 2016, el partit Republicà va nominar Donald Trump com a president i Mike Pence com el seu segon mentre que el partit Demòcrata va escollir Hillary com a presidenta i Tim Kain com a segon. com a vicepresident i el partit Demòcrata va nominar Hillary Clinton, qui va seleccionar Tim Kain.

3.1.5 Debats presidencials

Els debats presidencials formen part d'una de les fases més curtes de l'any electoral donat que transcorren des del setembre fins l'octubre. Per norma general se celebren tres debats presidencials i un de vicepresidencial, que han estat organitzats des del 1988 per la Comissió de Debats Presidencials. Aquest organisme és subvencionat pel Partit Demòcrata i el Republicà per tal d'assegurar unes condicions equitativament favorables per ambdós candidats. La Comissió de Debats Presidencials té dret a decidir la data i el lloc on tindran lloc els debat així com qui hi participarà, basant-se en els següents criteris.

- Complir amb les qualificacions establertes a la secció I de l'Article II de la Constitució que són tenir al menys 35 anys, haver nascut als Estats Units i haver-hi viscut durant 14 anys.

- Aparèixer en suficients butlletes (a les primàries) per aconseguir els 270 vots electorals (veure 3.1.7)
- Haver obtingut un 15% dels vots de mitjana de cinc enquestes nacionals.

L'incompliment de la darrera condició va impedir Gary Johnson i Jill Stein, dels Partits Llibertari i Verd respectivament, participar a cap dels debats. Cal destacar, però, que aquests dos partits van seguir el mateix procés electoral que el Republicà i el Demòcrata, participant així a les primàries i organitzant les seves Convencions Nacionals. La raó per la qual no es tenen en compte malgrat ser votats arreu del país és el fet que la representació dels altres dos partits és, en comparació, molt més alta.

Així doncs, a les eleccions del 2016, el dia 16 de setembre la Comissió de Debats Presidencials va convidar oficialment Clinton i Trump al Primer Debat Presidencial, que tindria lloc a la Universitat Hofstra de Nova York, el dia 26 de setembre. A més, la Comissió va informar que l'únic debat vicepresidencial se celebraria a la Universitat Longwood de Virgínia, el dia 4 d'Octubre convocant l'assistència dels candidats Tim Kaine i Mike Pence dels Partits Demòcrata i Republicà respectivament. Cal afegir que la Comissió no va fixar ni data ni participants dels altres dos debats, deixant així oberta la possibilitat que el Partit Llibertari i Verd tinguessin l'opció de formar-ne art si figuraven a les 5 enquestes nacionals amb més d'un 15%, la qual cosa no va ocórrer. El que sí es va concretar prèviament, concretament el 2 de setembre, va ser qui serien els moderadors de tots quatre debats.

Per tal de fer un seguiment de les opinions de la població, així com donar a la Comissió la informació necessària per decidir qui participaria als debats, 5 empreses nacionals van dur a terme tres enquestes, cadascuna abans de cada debat. La neutralitat de les primeres 3 empreses és força present a les enquestes, mentre que tant Fox News tendint més a l'opinió conservadora com NBC/Wall Street Journal tenint a la liberal, produeixen uns resultats lleugerament més subjectius en comparació a les altres fonts.

Així doncs, abans del Primer Debat Presidencial, moderat per Lester Holt, Hillary liderava les enquestes allunyant-se amb un 2,6% del candidat Republicà, Donald Trump. Aquest esdeveniment va batre tots els rècords d'audiència atribuint-se la primera posició amb 84 milions d'espectadors a través de 13 plataformes diferents.

Pel que fa a l'estructura del debat, aquest es va dividir en 6 segments de 15 minuts on el moderador va introduir un tema que seria defensat per cada candidat durant dos minuts. Després de les intervencions individuals els candidats van poder debatre cadascun dels temes durant aproximadament 9 minuts. Les preguntes i els temes tractats van ser redactats pel moderador, negant així cap mena de participació per part del públic llevat d'aplaudiments fortuïts.

Taula 6. Resultats de les enquestes nacionals, prèvies al Primer Debat Presidencial

Empresa que realitza l'enquesta	Dates en què es va dur a terme	Hillary Clinton Tim Kaine Demòcrata	Donald Trump Mike Pence Republicà	Gary Johnson William Weld Llibertari	Jil Stein Ajamu Baraka Verd
ABC/ Washington Post	5/9 al 8/9	46%	41%	9%	2%
CBS/New York Times	9/9 al 13/9	42%	42%	8%	4%
CNN/Opinio n Research Corporation	1/9 al 4/9	43%	45%	7%	2%
Fox News	11/9 al 14/9	41%	40%	8%	3%
NBC/Wall Street Journal	31/7 al 3/8	43%	34%	10%	5%
Mitjana	31/7 al 14/9	43%	40,4%	8,4%	3,2%

Font: Elaboració pròpia

El Segon Debat Presidencial va tenir lloc a la Universitat de Washington de Missouri el dia 9 d'octubre de 2016. Va ser moderat per Anderson Cooper de la cadena CNN i Martha Raddatz d'ABC, ambdues cadenes són considerades neutrals. Aquest debat va comptar 66,5 milions d'espectadors en 11 plataformes diferents, una xifra considerablement inferior a la del debat anterior.

Aquest debat sí que va comptar amb la participació del públic que, de fet, va poder dirigir un total de vuit preguntes directament als candidats. A més, els moderadors van fer una triar unes 10 preguntes d'entre totes aquelles que s'havien publicat a diverses xarxes socials des del debat anterior. Cal destacar que es van tractar temes com la misogínia de Donald Trump a Hollywood (veure pàgina 11), l'assetjament sexual per part de Bill Clinton o la polèmica dels correus electrònics de Hillary Clinton.³⁰

³⁰ La polèmica dels Hillary Clinton va sortir a la llum la primera setmana de març de 2015, període de temps en què va ser primera plana del *New York Times*. Tot va començar poc abans d'esdevenir Secretària d'Estat l'any 2009, quan Clinton va fusionar els seus comptes de correu electrònic, perquè segons declaracions a l'FBI va pensar que "utilitzar un sol aparell seria més senzill, però no ho va acabar sent". L'adreça que feia servir era "hdr22@clintonemail.com" i, per tant, no contenia l'habitualment utilitzat "state.gov", que establia uns filtres de seguretat per part del govern dels Estats Units. Utilitzar un compte personal va provocar desconfiança en altres països i es va iniciar una investigació que va

La líder del Partit Demòcrata també ho va ser a les segones enquestes, allunyant-se un 4% de Donald Trump, un 1,4% més que a les enquestes anteriors.

Taula 7. Resultats de les enquestes nacionals, prèvies al Segon Debat Presidencial

Empresa que realitza l'enquesta	Dates en què es va dur a terme	Hillary Clinton Tim Kaine Demòcrata	Donald Trump Mike Pence Republicà	Gary Johnson William Weld Llibertari	Jil Stein Ajamu Baraka Verd
ABC/ Washington Post	19/9 al 22/9	46%	44%	5%	1%
CBS/New York Times	28/9 al 2/10	45%	41%	8%	3%
CNN/Opinio n Research Corporation	28/9 al 2/10	47%	42%	7%	2%
Fox News	27/9 al 29/9	43%	40%	8%	4%
NBC/Wall Street Journal	16/9 al 19/9	43%	37%	9%	2%
Mitjana	16/9 al 2/10	44,8%	40,8%	7,4%	2,6%

Font: Elaboració Pròpia

El Tercer i darrer Debat Presidencial va tenir lloc a la Universitat de Nevada, Las Vegas a Nevada, el 19 d'octubre de 2016. Va seguir la mateixa estructura que el primer debat, comptant amb 6 segments de 15 minuts, intervencions individuals, temps estipulat per debatre i nul·la participació de l'audiència. Les preguntes eren decidides i formulades pel moderador, Chris Wallace de la cadena Fox News³¹, qui va anunciar els temes que es tractarien amb força anterioritat. Aquests eren els deutes i privilegis, la immigració, l'economia, el *Supreme Court*, els afers exteriors més importants del moment i les aptituds de cadascun per esdevenir president. Pel que fa als espectadors, el darrer debat ocupa una posició intermèdia entre els altres dos debats, arribant a 71,6 milions d'espectadors mitjançant 13 plataformes.

Les enquestes prèvies al darrer debat van posicionar Clinton al capdavant amb una diferència d'un 5,4% respecte Trump, que perdia un 0,4% del suport obtingut a les enquestes anteriors, fruit, molt probablement, del Segon Debat.

determinar que els funcionaris que utilitzaven comptes de correu electrònic personal havien de garantir una correspondència oficial amb el govern.

Deu mesos després que Hillary esdevingués Secretària, es va aprovar una regulació que establia que l'ús de comptes privats seria permès si els correus electrònics es conservaven al "registre d'agències federals apropiat".

Aquesta polèmica va generar confusió i desconfiança entre els nord-americans i va condicionar el vot de molts d'aquests.

³¹ Chris Wallace va moderar el primer debat de les primàries republicanes i Fox News és considerada una cadena subjectiva pels seus ideals conservadors.

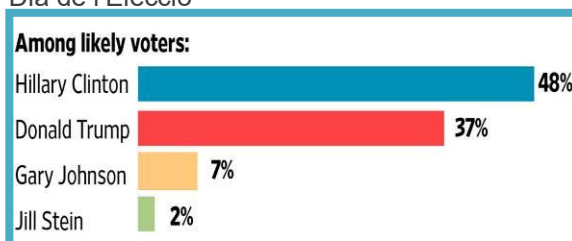
Taula 8. Resultats de les enquestes nacionals, prèvies al Tercer Debat Presidencial

Empresa que realitza l'enquesta	Dates en què es va dur a terme	Hillary Clinton Tim Kaine Demòcrata	Donald Trump Mike Pence Republicà	Gary Johnson William Weld Libertari	Jil Stein Ajamu Baraka Verd
ABC/Washington Post	19/9 al 22/9	46%	44%	5%	1%
CBS/New York Times	28/9 al 2/10	45%	41%	8%	3%
CNN/Opinion Research Corporation	28/9 al 2/10	47%	42%	7%	2%
Fox News	10/10 al 12/10	43%	38%	7%	3%
NBC/Wall Street Journal	8/10 al 10/10	43%	37%	8%	2%
Mitjana	19/9 al 12/10	45,8%	40,4%	7,0%	2,2%

Font: Elaboració pròpia

En acabar els tres Debats Presidencials, diverses enquestes van situar Clinton com a guanyadora, encapçalant les eleccions i posicionant-se per davant de Trump amb una diferència d'un 11% dels vots.

Gràfic 2. Resultats de les enquestes prèvies al Dia de l'Elecció

Font: The Wall Street Journal

3.1.6 Election Day o Dia de l'Elecció

L'*Election Day* és el dia en què els nord-americans tenen l'opció de decidir qui serà el seu futur president i té lloc el dimarts posterior al primer dilluns de novembre. És a dir, l'1 de novembre de 2016, per exemple, va caure en dimarts i, per tant, el Dia de l'Elecció no va ocórrer fins una setmana després, el dia 8, ja que el primer dilluns de novembre va ser el dia 7.

Tot i que s'ha seguit aquesta norma durant molts anys, al principi no es feia servir aquest mètode. El motiu més evident és que la Constitució no estableix un procés electoral detallat i deixa les decisions sobre les eleccions en mans dels governs estatals. És per això que el Congrés va aprovar una llei l'any 1792, relativament poc temps després que s'escrigués la Constitució, en què donava permís a cada estat per celebrar l'*Election Day* en qualsevol moment del període de 34 dies abans del primer dimecres de desembre, dia en què els electors es reunien per prendre la decisió final (veure 3.1.7). D'aquesta manera, donaven prou temps perquè no hi haguessin

imprevistos com tempestes de neu i és per aquest motiu que la majoria dels estats celebraven l'*Election Day* a principis de novembre. Aquest va ser el mètode que es va seguir durant molts anys i no va ser fins l'any 1845, que es va decidir establir el sistema que es fa servir avui dia. A més de proveir més de 34 dies per recomptar els vots, la llei del 1845 va garantir la improbabilitat d'imprevistos meteorològics així com l'opció de no viatjar un diumenge per votar un dilluns, fet altament valorat en un país religiós com són els Estats Units.

D'altra banda, els estats segueixen tenint potestat pel que fa al mètode de recaptació de vots. A Oregon, per exemple, les votacions han d'arribar a certs centres electorals per correu postal abans d'una hora determinada i a l'estat de Washington, tots els sobres s'han de segellar amb la data de l'*Election Day*. Cal afegir, però, que molts altres estats encara escullen l'opció tradicional en què els ciutadans voten en urnes tot i que cada vegada s'està permetent més el vot per internet.

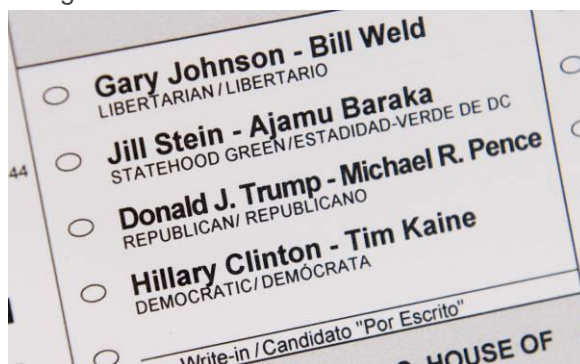
Al llarg de la història s'han anat afegint esmenes a la Constitució per tal de garantir el dret a votar a tots els ciutadans majors de 18 anys, com estableix la vint-i-cinquena esmena, que va reduir l'edat per votar dels 21 als 18. D'altres esmenes com la quinzena, que permet la votació dels afroamericans, la dinovena, que permet la de les dones, o la vint-i-quatrena, que aboleix els impostos per votar per tal que la classe baixa pugui permetre-s'ho han estat part del procés de donar forma a l'*Election Day* tal com el coneixem actualment.

3.1.7 Electoral College

És cert que els ciutadans dels Estats Units exerceixen el seu dret a vot durant l'*Election Day*, però tal com passa a les primàries, no escullen directament el candidat que marquen a la butlleta, sinó un representant que exercirà el seu vot. Aquest procediment, tal com s'ha esmentat prèviament, té el seu origen

en la mentalitat dels Pares Fundadors, que no creien possible una votació de ciutadans sense els coneixements necessaris i, per tant, van crear aquest filtre intermedi que coneixem com els electors per tal de garantir uns resultats fiables i meditats.

Imatge 14. Butlleta de les eleccions del 2016.

Font: Fortune

És per això que durant el mes de desembre aquests electors es reuneixen per exercir el vot dels ciutadans. A la Constitució s'especifica que la branca legislativa ha de tenir sempre més poder que l'executiva per tal d'evitar accions tiràniques com la del Rei George III, abans de la Independència. Així doncs, quan es parla d'electors, es parla de precisament les persones que formen el Congrés i que, per tant, han estat escollits pels ciutadans dels Estats Units.

De fet, a la secció II de l'Article I de la Constitució s'estableix que l'*Electoral College* estarà format per 538 membres l'origen dels quals es pot resumir en aquesta fórmula:

435 representants (*House of Reps.*) + 100 senadors (2 x estat) + 3 electors de DC=
= 538 membres de l'*Electoral College*

La distribució dels electors per estat està basada en el nombre d'habitants de cadascun. Aquesta informació és recaptada mitjançant censos duts a terme cada deu anys, la qual cosa pot provocar variacions en la quantitat d'electors que rep cada estat.

Així doncs, un cop recaptats els vots de l'*Election Day*, 48 dels 50 estats segueixen la famosa norma anomenada "*the-winner-takes-it-all*", que consisteix en atribuir la victòria per majoria. D'aquesta manera, si a l'estat d'Iowa, en un cas hipotètic, la majoria dels vots fossin per al candidat republicà, els electors votarien el candidat republicà a l'*Electoral College* malgrat que els mateixos electors formessin part del partit demòcrata. Els sis vots que Iowa afegiria al total no suposarien gaire diferència, mentre que aquest mètode aplicat en estats com Califòrnia sí que marcaria una gran distinció: a l'estat de Califòrnia se li atribueixen 53 electors degut a les seves grans dimensions i, per tant, aquell candidat que guanyés la majoria dels vots dels californians comptaria amb 53 electors que votarien al seu favor.

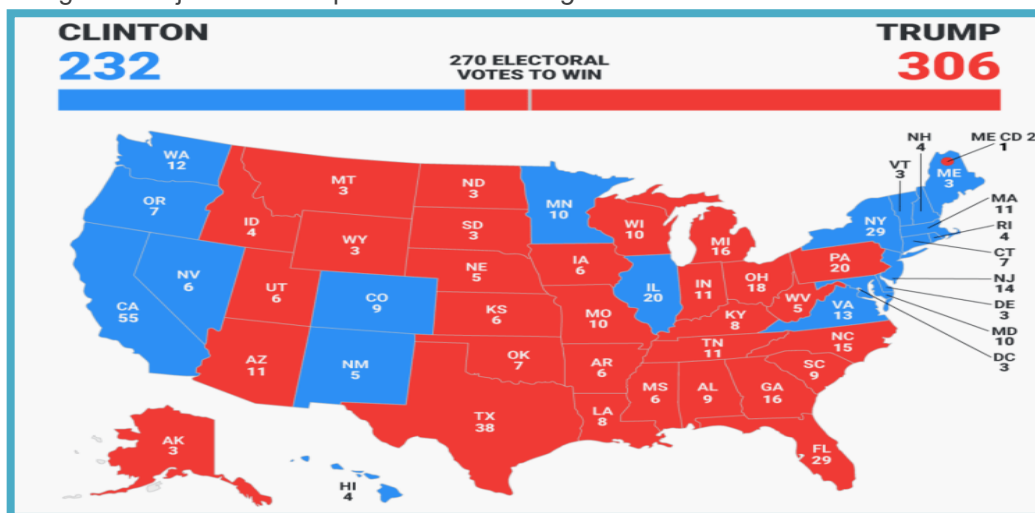
Tot i que 48 estats fan servir aquest sistema, n'hi ha 2, Nebraska i Maine, que utilitzen el *congressional district method*, que distribueix els electors per tal de garantir uns resultats més justos. Tenint en compte que cada estat varia en el nombre de representants (*House of Representatives*) que obté, aquests dos estats divideixen el territori en tants districtes com representants els són atribuïts. Si en un dels districtes guanya un partit i en un altre guanya l'oposició, cada elector votarà seguint l'opinió de la majoria del seu districte mentre que els dos electors restants, els senadors, votaran a favor del candidat que hagi aconseguit la majoria a nivell estatal. És a dir, Nebraska, per exemple, compta amb 5 electors dels quals 3 són representants de la *House of Reps.* Si, en un altre cas hipotètic, 2 dels 3 districtes obtinguessin majoria republicana,

els 2 senadors restants votarien a favor d'aquest partit de manera que 4 electors de Nebraska votarien el Partit Republicà i 1 votaria el Demòcrata.

En cas que es produís un empat entre els dos candidats en un estat, la qual cosa mai no ha passat, es duria a terme una *"Runoff election"* per tal d'obtenir una majoria clara que posicionaria tots els electors d'aquell territori.

Tenint en compte, per tant, que els Estats Units es basen en una democràcia a base de majories, no és sorprenent que el candidat que esdevingui president hagi de reunir, com a mínim, la meitat dels vots de tots els electors, 270. A les eleccions del 2016, Donald Trump va guanyar amb 306 vots, 74 més que Hillary Clinton, que en va obtenir 232.

Imatge 15. Majoria de Trump a l'*Electoral College*

Font: KQED

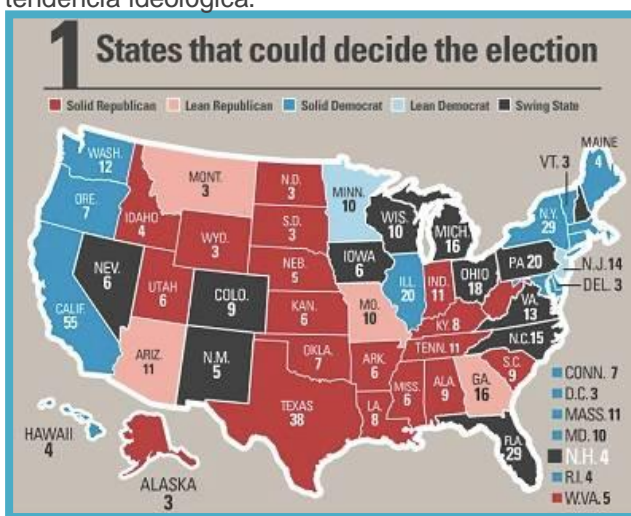
Tot i que Donald Trump va guanyar el vot electoral, no va guanyar el vot popular. És a dir, Hillary Clinton va rebre 65.853.516 vots, que equivalen al 48,5%. Donald Trump, d'altra banda, va obtenir un 46,4% dels vots, concretament, 62.984.825, gairebé 2,9 milions menys que la Hillary. Aquest fenomen només ha tingut lloc 5 vegades al llarg de la història i tal com estableixen les enquestes prèvies a les eleccions, no tenia per què ocórrer a les eleccions del 2016, però ho va fer.

En d'altres paraules, més gent va votar el Partit Demòcrata, però el sistema electoral estadunidenc li va atribuir la derrota. Per mirar d'entendre què va passar exactament cal parlar dels anomenats *swing states*. Aquest tipus d'estats són considerats els que condicionen qualsevol elecció donat que no són fidels a cap dels dos partits. Així com Califòrnia sempre vota el Partit Demòcrata i Texas sempre vota el Republicà, aquests estats mai no són consistents i, per tant, l'estratègia de Donald Trump va ser

organitzar moltes trobades i mítings en aquests punts del país per tal d'aconseguir el seu vot.

A la imatge es pot observar que els estats pintats de vermell intens són republicans, mentre que els que són blau intens pertanyen als demòcrates. Els blau clar tendeixen a ser demòcrates i els vermell clar, republicans i tot i que no sempre es dona el cas, no es consideren *swing states*. Els darrers estan pintats de gris fosc, que coincideixen amb els estats on Donald Trump va fer més nombre de *rallies*, com es pot veure al gràfic.

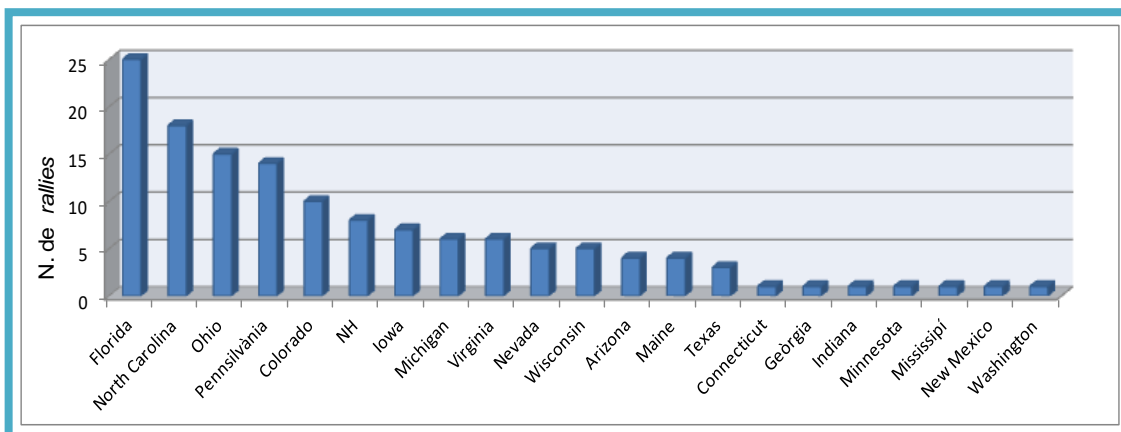
Imatge 16. Classificació dels estats segons la seva tendència ideològica.

Font: Geraldolivier

coincideixen amb els estats on Donald Trump va fer més nombre de *rallies*, com es pot veure al gràfic.

Gràfic 3. Ciutats on Trump fa més *rallies* durant la seva campanya.

Font: Elaboració Pròpia

3.1.8 Recompte dels vots electorals

Aquesta etapa del procés no té un nom assignat perquè és possiblement la menys rellevant als ulls de la població, però, si més no, aquesta sessió segueix uns certs procediments conseqüència d'errors al llarg de la història.

El recompte de vots té lloc el 6 de gener de l'any posterior a les eleccions a la una del migdia. Els assistents són tots els membres del Congrés, tot i que l'atenció es concentra en cinc persones: el vicepresident i president del Senat, 2 senadors (un de cada Partit) i 2 representants (un de cada Partit també), escollits per l'*Speaker of the House*. El procés s'inicia amb la lectura del nom de cada estat en veu alta i en ordre

alfabètic per part del vicepresident que, aleshores, passa el sobre de la decisió als quatre electors o *tellers*, que transmeten la decisió als membres del Congrés. Després de seguir aquest procediment 50 vegades, el vicepresident anuncia el nom del nou president dels Estats Units.

Els altres membres del Congrés, a més de presenciar l'anunci, poden fer objeccions als resultats ja que, l'any 1887, el *Supreme Court* va atribuir-los aquest dret. En cas d'objecció, es declara recés i cada cambra considera l'objecció durant un període inferior a dues hores. Després, el portaveu de cada cambra argumenta a favor o en contra de l'objecció durant 5 minuts. Si ambdues cambres estan d'acord amb l'objecció, els vots implicats no es compten, mentre que si una de les cambres no hi està d'acord, el procés segueix i els vots es compten. Només hi ha hagut dos casos en què s'hagi hagut de fer servir aquest procediment: els anys 1969 i 2005. Ambdues vegades es va denegar l'objecció.

Aquest procediment, però, hagués estat necessari l'any 1876, quan els estats de Louisiana, Florida i Carolina del Nord no van donar els seus resultats i el Congrés va atribuir els electors d'aquests estats a Rutherford B. Hayes, qui va guanyar l'elecció per un sol vot electoral. Per tal d'evitar la repetició d'una situació com aquesta, es va crear l'Acta del Recompte de Vots Electorals del 1887, que establí una data límit pels estats per pronunciar-se només a partir de la qual, exclusivament, el Congrés podria actuar.

En casos com aquest, els governs estatals van protestar contra el cas omís a les seves decisions per part del Congrés ja que, tot i que aquest té el dret a desempatar una elecció, no hauria de poder decidir qui esdevé president fora d'aquestes condicions. És per això que l'any 1887, es va decidir que havien de ser els estats qui escollissin els seus propis electors per tal que reflectissin la seva opinió al Congrés.

3.1.9 Inauguration Day o Dia de l'Inauguració

L'*Inauguration Day* és el darrer punt del procés electoral i se celebra el 20 de gener de l'any posterior a les eleccions. Aquest dia no és considerat festiu nacional i, de fet, gairebé totes les escoles i comerços arreu dels Estats Units segueixen els horaris d'un dia feiner. L'única part dels Estats Units que pot patir alteracions en horaris o obligacions és el Districte de Columbia, ja que esdevé el focus central de tota activitat pel que fa al panorama polític del país. És per això que durant aquest dia i els que l'envolten, els nord-americans que hi viuen o hi treballen, segueixen unes normes d'assistència i/o transport amb l'objectiu de no col·lapsar les vies d'accés al Capitoli

més del que ja ho faran les celebracions del dia i les manifestacions en contra dels resultats.

Malgrat que ja fa anys que l'*Inauguration Day* té lloc el 20 de gener, no sempre ha estat així. De fet, el primer president dels Estats Units, George Washington va jurar el càrrec el 30 d'abril de 1789 i quan va ser reelegit, la cerimònia es va celebrar el 4 de març de 1793. Des d'aleshores, la Inauguració es va seguir duent a terme el 4 de març fins que Franklin D. Roosevelt va haver de jurar el càrrec per segon cop el 20 de gener de 1937. El motiu pel qual va fer-ho prèviament a la data tradicional, està establert a la Vintena Esmena o l'Esmena del *lame duck*³², que permet al president renovar el seu càrrec en una data més propera a l'*Election Day*. Tot i que el 20 de gener és ara una data fixada al calendari de tots els nord-americans, l'acció d'aquest dia varia si cau en diumenge perquè totes les celebracions es duen a terme el dia següent i el dia 20 només compta amb un esdeveniment destacat: el Jurament a la Presidència i Vicepresidència.

Aquesta cerimònia té lloc al Capitoli dels Estats Units, a D.C. a les 12 del migdia. És tradició que el President sigui jurat a aquesta hora i és per això que el vicepresident és jurat minuts abans. Un cop tots dos accepten el càrrec, un grup de cornetes i tambors toquen "*Four Ruffles and Flourishes*", seguit de l'himne del President, "*Hail to the Chief*", i l'himne del Vicepresident, "*Hail, Columbia*". Finalment, 21 canons anuncien la nova presidència. Tant bon punt els actes oficials s'acaben, el Congrés convida el President i el Vicepresident a un banquet després del qual aquests obren un cercavila des del Capitoli fins la Casa Blanca, on el President pronuncia el seu discurs inaugural.

³² Un *lame duck* o ànec coix és, en política, un membre de l'administració o del govern que manté el seu càrrec malgrat no haver estat reelegit. Tot i que aquest no és el cas del President, que sí és reelegit, aquells que estaven en contra de trencar amb la tradició van fer servir aquesta expressió lleugerament despectiva per descriure la nova llei.

3.2 DONALD TRUMP ENTRE LÍNIES

És cert que Donald Trump no va guanyar el vot popular, però això no vol dir que no rebés molt suport per part dels nord-americans, ja que van ser 62.984.825 les persones van marcar el seu nom a la butlleta. Al llarg de l'apartat 3.1, ha quedat clara la importància d'una campanya en un any electoral com a carrera de fons. Aquest treball constant amb què Donald Trump va recaptar els seus vots es troba precisament a les seves paraules i, de manera potser menys evident però més efectiva, entre les línies dels seus discursos. És allà on es troben respostes a les preguntes com: qui iva votar Donald Trump i per què.

L'actual president dels Estats Units és conegut, entre d'altres aspectes, per la seva retòrica, substantiu que l'Institut d'Estudis Catalans descriu com l'art de l'eloqüència i l'expressió oral i escrita. Aquest art es divideix en tres branques principals: l'*ethos* o el comportament, el *logos* o la raó i el *pathos* o els sentiments.

Si apliquem aquestes tres branques a un discurs, els gestos, la postura i la manera de fer del parlant correspondrien a l'*ethos*, l'ús de paraules mesurat i racional i la menció fets i fonts fiables formaria part del *logos* i, finalment, el contacte amb l'audiència i les emocions d'aquesta composaria el *pathos*.

Donat que l'objectiu d'aquest treball és entendre per què la gent va votar Donald Trump, és necessari analitzar el *pathos* dels seus discursos, que no és precisament l'audiència en si mateixa, sinó la manera com el president va arribar a condicionar les opinions d'aquesta.

Al llarg de l'anàlisi dels discursos es destacaran tres categories de *pathos*:

- Les **fal·làcies**, que s'entenen com a forma d'argument defectuosa i que consisteixen en tergiversar fets o parlar de manera oberta i fins i tot massa radical de segons quines qüestions per produir un atac directe a les emocions de l'oient. (Vegeu Annexos I i II)
- Les **estratègies**, que es basen en dur a terme accions o posar èmfasi a paraules que connectaran directament amb els sentiments de l'audiència.
- Els **temes repetitius**. És cert que la repetició constant de conceptes es podria considerar una estratègia així com desviar l'atenció de la conversa podria entendre's com a fal·làcia, però per tal d'analitzar el progrés en les promeses de Donald Trump, aquestes han de comptar amb una categoria individual.

3.2.1 L'anunci de candidatura- 16/6/2015, Nova York

L'anunci de candidatura de Donald Trump va tenir lloc a la *Trump Tower* de Nova York, a la que és tant la seva ciutat natal com la ciutat que l'ha vist créixer com a empresari. Anunciar una nova etapa de la seva vida en un lloc on sabia que tenia el suport assegurat és sens dubte una estratègia que, malgrat no va formar part del seu discurs, va jugar molt al seu favor creant una zona de confort per un inici tant fonamental.

El discurs d'anunci de candidatura és probablement un dels més importants, ja que crea una primera impressió per a tots els futurs votants. És per això que al començament del discurs Donald Trump fa servir una estratègia que alhora capta l'atenció de l'audiència i l'identifica com una persona de confiança, propera i amable.

"Molt maco, moltíssimes gràcies. Tot això és molt maco. És genial poder ser a la Trump Tower. És genial poder ser a una ciutat meravellosa, Nova York. I és un honor tenir tothom aquí. Això està per sobre de les expectatives de qualsevol. No hi ha hagut mai una gentada com aquesta."

Font: CBS (Vegeu Annex III, pàg. 18)

Per tal de connectar amb el públic, Donald Trump fa servir una altra estratègia: l'exageració. Cal dir que al llarg del discurs la farà servir 5 vegades més, però el fragment destacat n'és un clar exemple, donat que el públic se sent d'alguna manera molt més valorat i especial en ser comparat amb d'altres audiències i haver estat classificat com el millor.

Un cop s'ha establert un vincle amb l'oient, al parlant li sembla que cal deixar clar que és millor que qualsevol altre candidat i l'humor és probablement la millor manera de fer arribar aquest missatge, ja que un atac directe a un altre candidat no seria convenient al principi, malgrat que sí apareixerà més endavant.

"I us puc ben assegurar que alguns candidats han entrat. No sabien pas que l'aire condicionat no funcionava. Suaven com gossos."

No sabien que la sala era massa gran perquè no hi tenien ningú dins. Com es pensen que venceran l'ISIS? No crec que passi."

Font: CBS (Vegeu Annex III, pàg. 18)

En aquesta selecció apareix la primera fal·làcia i la més repetida al llarg del discurs, que concretament és feta servir un total de 14 vegades. Aquesta fal·làcia és l'anomenada *Ad Hominem* i consisteix en atacar una persona i/o les seves opinions per tal de desacreditar el seu argument. Donald Trump dona a entendre que els altres candidats no tenien instal·lacions com la seva i que se'ls quedava gran la sala per

l'absència de públic afegint despectivament que “suaven com gossos”, clar exemple d'*Ad Hominem*. A més, cap al final del fragment, fa servir una altra fal·làcia anomenada *post hoc ergo propter hoc*, que estableix una conseqüència a una causa malgrat que una no provoca l'altra. És a dir, el fet que alguns candidats no omplissin la sala, observació que probablement és una exageració, no vol dir que no siguin capaços de combatre el terrorisme.

El terrorisme és un dels temes que més tractarà Donald Trump al llarg de la seva campanya, malgrat que en aquest discurs només ho fa dues vegades. El terror, però, és una arma que sí que fa servir, concretament 15 cops, mitjançant la fal·làcia *Argumentum ad metum*. Aquestes tres paraules llatines es tradueixen com un “argument a la por” i, per tant, s'entén que qui la fa servir preté manipular una emoció, que en aquest cas és la por, fent que això es converteixi en l'argument que convencerà el receptor.

“El nostre país té **problemes**. Ja no tenim victòries. **Solíem tenir-ne, però ja no.** Quan va ser la darrera vegada que algú ens va veure venent, diguem, la **Xina** en un pacte comercial? Ens maten. **Jo venço la Xina tota l'estona.** **Tota l'estona.**”

Font: CBS (Vegeu Annex III, pàg. 18)

Aquest fragment conté les tres categories de *pathos*. En taronja, la fal·làcia d'*Argumentum ad metum* explicada prèviament i que espanta l'audiència i al mateix temps la fa confiar en el parlant perquè ha detectat un problema que potser els oients no havien detectat i, per tant, es troba un pas endavant al camí de la solució. La següent categoria que trobem és un tema: la Xina. Donald Trump compara contínuament els Estats Units amb aquest país oriental, específicament, 4 vegades en aquest discurs. La darrera categoria, l'estratègia, es troba al final del fragment i és una repetició, estratègia que apareix 13 vegades més i que sens dubte posa èmfasi al fet que Donald Trump sap com vèncer la Xina, insinuant que si ell ho sap fer el seu país també podria si ell en fos el líder. Aquesta atribució de poder és també una fal·làcia anomenada *Ad verecundiam*.

“Però parlo amb els **guàrdies de la frontera** i ens diuen què estem obtenint. I té sentit. **Té sentit.** No ens estan enviant la gent correcta.”

Font: CBS (Vegeu Annex III, pàg. 18)

La fal·làcia d'*ad verecundiam* defensa una conclusió apel·lant a algú que es considera una autoritat en la matèria, però sense donar raons que la justifiquin. En aquestes tres frases apareixen l'estratègia de la repetició i la fal·làcia *ad verecundiam* perquè malgrat que els guàrdies vigilen la frontera, realment no saben com són les persones

que hi arriben, ja que una nacionalitat o color de pell no són indicatius del caràcter d'una persona i aquest és, certament, un dels arguments més freqüents de Donald Trump. El fragment superior pertany a la seva primera crítica a Mèxic del discurs, tema que esmentarà 5 vegades.

“Quan vencem Mèxic a la frontera? Estan rient de la nostra estupidesa. I ara ens estan vençant econòmicament. No són els nostres amics, creieu-me. Però ens estan matant econòmicament.

Els Estats Units han esdevingut una deixalleria pels problemes d'altri.

(Aplaudiment)

Gràcies. És veritat, i això és el millor. Quan Mèxic envia la seva gent, no estan enviant el millor. No us estan enviant a vosaltres. No us estan enviant a vosaltres. Estan enviant gent amb molts problemes, i ens els estan portant. Estan portant drogues. Estan portant crims. Són violadors. I alguns, suposo, són bona gent.”

Font: CBS (Vegeu Annex III, pàg. 18)

Parlant de Mèxic i, especialment, la immigració, Donald Trump fa servir tres fal·làcies i dues estratègies. Les primeres dues frases marcades de color taronja són una fal·làcia anomenada “apel·lació a la ràbia”, que bàsicament juga amb aquesta emoció per tal de guanyar credibilitat en els arguments següents. Un cop més torna a aparèixer, en verd, l'estratègia de la repetició, al principi i al mig del darrer paràgraf, amb la mateixa intenció de destacar la importància de les seves paraules. Ja a l'últim paràgraf es pot observar una altra fal·làcia, *ad populum* que es pot traduir com “a la gent” i, certament, el parlant dirigeix les seves paraules “a la gent” fent-los partícips de la situació i generant una connexió, fent sentir l'audiència valorada. La darrera fal·làcia és la del “pendent relliscós” que argumenta que una sèrie d'esdeveniments succeïran si en un primer moment es permet que quelcom passi i, per tant, aquest s'ha d'evitar. És a dir, segons Trump, no s'ha de permetre l'entrada de mexicans perquè són gent amb molts problemes que portaran drogues, crim i acabaran violant els americans. I, finalment, l'última estratègia del fragment és el sarcasme. Després d'insultar i parlar despectivament dels immigrants, Donald Trump diu que potser n'hi ha alguns de bons, però ho fa amb paraules carregades d'ironia ja que moments després afegeix que “no ens estan enviant la gent correcta”.

Segons Trump, “la gent incorrecta” no són només els immigrants, sinó també els polítics, que segons ells són “molt parlar i poc fer”, descripció que fa servir al llarg de la seva campanya.

“Per exemple, he estat al gremi fent discursos durant anys, i sento els meus col·legues republicans. Gent meravellosa. Em cauen bé. Volen que els doni suport. No saben com muntar-s’ho. Pugen a la meva oficina. Em reuniré amb tres d’ells la setmana que ve. I no en saben res-- “Presentaràs la candidatura a la presidència o no? Comptem amb el teu suport? Què fem? Com ho fem?”

Em cauen bé. I sento els seus discursos. I no parlen pas de feines i no parlen pas de la Xina. Quan va ser la darrera vegada que va sentir que la Xina ens estava matant? Estan devaluant la seva moneda fins a nivells que ni et podries imaginar. Competir esdevé impossible per les nostres companyies, impossible. Ens estan assassinant.

Però això no ho sents de la boca de ningú altre. De la boca de ningú altre. I jo escolto tots els discursos.”

Font: CBS (Vegeu Annex III, pàg. 20)

Aquest fragment es pot resumir en una fórmula composta per dues fal·làcies que formen una estratègia:

Ad hominem + Ad verecundiam = Fer el cim havent trepitjat tothom

Donald Trump aconsegueix brillar atacant les opinions dels seus companys i esdevenint l'autoritat a la qual apel·la els seus arguments. L'estratègia és força gràfica, ell s'impulsa amunt enfonsant els altres. Al principi parla dels altres candidats com els seus súbdits, el que situa als candidats ens segon pla i afirma que Trump és la màxima autoritat, sentiment que segueix viu quan comenta l'economia, un dels temes que l'audiència intueix que és controlat per Trump donat que és un magnat dels negocis. Cal destacar que també fa ús dels *argumentum ad metum* marcats en taronja, que acaben de convèncer l'audiència que la situació requereix algú com Trump al capdavant del país per tal de buscar solucions perquè està clar que els polítics dels quals parla no ho faran.

“Escolto els discursos d'aquesta gent, i diuen que el sol sortirà, la lluna es pondrà, un munt de coses meravelloses passaran. I la gent diu, “Què està passant? Jo només vull una feina. Dona'm una feina. No necessito la retòrica. Necessito una feina.”

Font: CBS (Vegeu Annex III, pàg. 20)

La solució de la qual Trump parla són les feines i indirectament l'atur, tema tractat 5 vegades durant el discurs. I és que ell no creu que els polítics, als quals es refereix de manera despectiva i en forma d'*ad hominem*, estiguin duent a terme les seves obligacions com cal i que més aviat són tot retòrica. Amb aquest argument, el públic automàticament s'inclina cap a l'aprovació de Trump, ja que, teòricament, ell els donarà la feina i no farà servir retòrica com els altres polítics malgrat que precisament ell és qui fa més ús d'aquest recurs lingüístic.

Un dels polítics més atacats per Trump és sens dubte l'anterior president, Barack Obama, especialment a causa de la seva proposta de reforma sanitària o el que el magnat dels negocis anomena "el gran desastre, la gran mentida: Obamacare". Aquest tema és tractat dues vegades al llarg del discurs, a la primera de les quals argumenta el següent:

"Ahir, es va fer públic que els impostos incrementaran un 29, 39,49 i fins i tot un 55%, i les despeses deduïbles estan pels núvols. T'hauria d'atropellar un tractor, literalment, un tractor, per fer-ne ús, perquè les despeses deduïbles són tan altes, que és pràcticament inservible. Pràcticament inservible. És un desastre."

Font: CBS (Vegeu Annex III, pàg. 20)

El magnat dels negocis pensa que un sistema com l'Obamacare no sortiria a compte bàsicament perquè el govern perdria molts ingressos, però ell ho transmet mitjançant l'estratègia de l'exageració marcada en verd. En acabar el fragment, es pot observar un altre exemple d'*argumentum ad metum*.

"Però l'Obamacare es posarà en vigor l'any 2016. Lliga dominant. Serà increïblement destructiva. Els doctors estan abandonant. Tinc un amic que és un doctor i em va dir l'altre dia: "Donald, mai no he vist res igual. Tinc més comptables que infermeres. És un desastre. Els meus pacients estan fora de si. Hi havia un pla que estava bé. Ara no hi ha pla"

Hem de rebutjar l'Obamacare, i pot ser, pot ser substituït per quelcom molt millor per a tothom. Fer-ho possible per tothom. Molt millor i molt més econòmic per la gent i pel govern. I podem fer-ho."

Font: CBS (Vegeu Annex III, pàg. 21)

En aquesta crítica a l'Obamacare, Trump fa ús de tres fal·làcies. La primera és la generalització, que fa servir 4 vegades i que consisteix a establir una conclusió a partir d'una observació mínima i insuficient per determinar un judici. En aquest cas, que el seu amic doctor, al qual apel·la mitjançant la segona fal·làcia, *ad verecundiam*, li digui que alguns metges estiguin deixant la feina, no vol dir necessàriament que absolutament tots els doctors ho estiguin fent. La darrera fal·làcia és una de les més importants, ja que canvia totalment el caràcter de qualsevol discurs i s'anomena *bandwagon*. Aquesta fal·làcia consisteix a donar entendre a l'audiència que el parlant i aquesta són al mateix equip i que, per tant, formaran part tant del problema com de la solució. És a dir, dona una sensació d'unitat pel que fa a la proposta d'un nou sistema sanitari, que serà construït pel govern de la mà de tots els nord-americans.

Si és cert que a les dues ocasions prèvies Donald Trump desacredita l'Obamacare, aquest cop s'encarrega de desacreditar Obama i la seva persona, que podria semblar

un simple *ad hominem*, però la seva crítica també reuneix algunes estratègies i fal·làcies més.

“Necessitem un líder que ens torni la feina, la manufactura, l'exèrcit, que tingui cura dels nostres veterans. Els nostres veterans han estat abandonats.

(Aplaudiments)

I necessitem un animador.

Sabeu, quan el President Obama va ser escollit, vaig dir: “Bé, l'única cosa, que penso que farà bé. Penso que serà un bon animador pel país. Tindrà un bon esperit.”

Era vibrant. Era jove. Realment vaig pensar que seria un bon animador.

Membre de l'audiència: *Però no un líder!*

Trump: *No és pas un líder. És veritat. Tens raó.*

Ell no era pas un animador. De fet és una força negativa. Ha estat una força negativa. No era un animador, era tot el contrari.”

Font: CBS (Vegeu Annex III, pàg. 21)

Cal destacar que a l'inici del fragment, Trump esmenta un seguit de temes³³ que són força freqüents als seus discursos i que apareixen de nou a mesura que avança la seva campanya.

A més, apareix una nova estratègia que consisteix a desconcertar l'audiència per tal de captar la seva atenció, la qual té sentit ja que, en aquest punt, Donald Trump porta 15 minuts de discurs i necessita assegurar-se que l'audiència l'escolta. Seguidament, fa servir una altra estratègia: parlar bé d'algú o quelcom per tal de parlar-ne negativament moments després. Així doncs, descriu positivament el president Obama i, segons després, fa ús de la fal·làcia d'*ad hominem*. També és important observar la connexió directa amb el públic amb què juga Trump, incloent els seus oients i donant-los la raó amb l'objectiu de fer-los sentir part del seu discurs i de la seva campanya.

Tot el fragment superior no està situat en aquest punt del discurs per casualitat ja que és just després d'aquestes paraules quan el magnat dels negocis anuncia la seva candidatura, fent servir algunes fal·làcies més:

³³ Un dels temes enumerats per Donald Trump és el dels veterans. Aquests, van formar part d'alguna de les formacions de l'exèrcit i actualment ja no en són membres actius ja sigui per jubilació, malaltia o, simplement, haver deixat l'exèrcit. Als Estats Units se'ls té molt de respecte i agraïment i durant molts anys la població ha lluitat perquè puguin gaudir de les comoditats que es mereixen per haver lluitat pel país. El Dia dels Veterans té lloc el 9 de novembre.

“Presento oficialment la meva candidatura per la presidència dels Estats Units, tornarem a fer Amèrica gran.

(Aplaudiment)

Pot passar, el nostre país té un potencial increïble. Tenim gent increïble. Tenim gent que no treballa. Tenim gent que no té intenció de treballar. Però tindran intenció de treballar, perquè el millor projectes social és un lloc de treball. I n'estaran orgullosos, i els agradarà, i guanyaran molts més diners que mai, i estaran tan bé que estarem progressant com a país, progressant. Pot passar.”

Font: CBS (Vegeu Annex III, pàg. 22)

En presentar la seva candidatura, Donald Trump fa un crit a la unió i al treball en equip mitjançant la fal·làcia de *bandwagon* i transmetent que tot és possible si els nord-americans s'uneixen. La següent part marcada de taronja s'identifica com la fal·làcia de “l'apel·lació a l'esperança”, que bàsicament fa creïble un argument, si n'hi ha, o es converteix en l'argument que convenç l'audiència a través d'un missatge esperançador. La darrera selecció reuneix les fal·làcies de generalització i de *post hoc ergo propter hoc*, ja que el fet que una persona aconsegueixi una feina no vol dir que tothom n'aconsegueixi una. I en cas que ho facin, no tots estaran orgullosos i provocaran un progrés a nivell nacional. Si més no, aquest argument inspira molta confiança.

Un cop ha fet pública la seva decisió, Trump enumera les qüestions que segons ell no s'estan duent a terme com cal i proposa les seves pròpies solucions.

“Estimo la Xina. El banc més gran del món és a la Xina. Sabeu on és la seu central dels Estats Units? En aquest edifici, la Trump Tower. Estimo la Xina. La gent diu: “Oh, que no t'agrada la Xina?”

No, l'estimo. Però els seus líders són molt més llestos que els nostres, i no podem lluitar-hi. És massa, es com si agaféssim els New England Patriots i en Tom Brady i els féssim jugar a l'equip de futbol americà de l'institut. Aquesta és la diferència entre els líders xinesos i els nostres.

[...] Tenim totes les cartes, però no sabem com jugar-les. Ni tan sols sabem que tenim cartes, perquè els nostres líders no entenen el joc. Podríem tancar-los l'aixeta fent-los pagar impostos fins que es comportessin.”

Font: CBS (Vegeu Annex III, pàg. 24)

Es pot observar que Donald Trump no té res en contra de la Xina i que en reconeix la seva superioritat, és per això que barreja les estratègies de repetició i de tractar bé l'enemic amb l'objectiu de no crear problemes amb un dels seus possibles aliats. Seguidament apareixen dues fal·làcies: la primera és l'anomenada *Nirvana*, que afirma que una solució imperfecta pot ser considerada viable si no hi ha cap altra. En d'altres

paraules, els Estats Units tenen líders bons, però com els xinesos semblen tenir-ne de millors, els nord-americans ja no tenen cap mena de valor. La segona fal·làcia és la de “desviar al terreny comú” i es basa en fer que el tema que s’estigui tractant giri al voltant d’una idea que l’audiència aprecia i/o amb la qual té un vincle per tal de fer el missatge més entenedor. En aquest cas, el futbol americà és quelcom que gairebé tots els estatunidencs coneixen, i comparant jugadors professionals amb Xina i la lliga d’institut amb els Estats Units, simplifica amb una metàfora la seva opinió sobre el país oriental.

Aquest país, tal com afirma el magnat dels negocis és “en qüestions de comerç, Mèxic”. I és que aquest territori sud-americà és el tema més tractat i ha esdevingut un *ad Hitlerum* als discursos de Trump, és a dir, totes les qüestions en què Mèxic n’és partícip són negatives als ulls del mogul. Una d’aquestes qüestions és la gestió de l’empresa d’automòbils Ford, que en un primer moment volia construir una seu a Tennessee però va acabar a Mèxic perquè era molt més econòmic. És aleshores quan Trump culpa tant l’empresa, assegurant que no els permetrà l’entrada. com Mèxic, per ser partidari d’un comerç que no beneficia els Estats Units.

“... Per cada camió i cada cotxe i cada part manufacturada a la fàbrica que passi la frontera (Ford) pagarà un import del 35% com a impost, que es pagarà al mateix temps que la transacció.”

Font: CBS (Vegeu Annex III, pàg. 25)

A part de penalitzar la companyia, fent que vendre els seus productes els surti més car a Mèxic, castiga el país veí amb la pèrdua de beneficis econòmics i argumenta que “construiran a Mèxic. S’emportaran milers de llocs de treball, és molt dolent per nosaltres”, que fa que l’audiència comparteixi la seva opinió commoguda pel patriotisme: si algú ha de sortir perdent, aquests no seran els Estats Units.

Aquesta filosofia és la que segueix en parlar de l’Aràbia Saudí, territori al que té respecte, però que segons Trump, no és res sense el país nord-americà.

“L’Aràbia Saudí, guanyen 1 bilió de dòlars al dia. 1 bilió al dia. Estimo els Saudís.

[...]

L’Aràbia Saudí sense nosalres està perduda. Perduda”.

Font: CBS (Vegeu Annex III, pàgs. 26 i 27)

D’aquest fragment cal destacar la repetició per reafirmar les seves idees i el contrast de l’admiració i la fal·làcia de “l’apel·lació a l’orgull”, que juga amb els sentiments patriòtics de l’audiència.

L'eina més patriòtica que Donald Trump podria fer servir és l'*American Dream*, concepte que va sorgir al segle XIX i que és descrit com el somni al que aspira tot estatunidenc mitjançant l'esforç i el treball d'una vida. Cada somni varia segons les persones i Trump explica el seu abans de parlar de temes econòmics, en els quals serà creïble gràcies a la història següent:

“Vaig començar en una oficina petita amb el meu pare a Brooklyn i a Queens, i el meu pare em va dir—estimo el meu pare. Vaig aprendre molt. Ell era un gran negociador. Vaig aprendre molt assegut als seus peus jugant amb peces de plàstic mentre sentia com ell negociava. Però n’he après molt.

Però ell solia dir-me: “Donald, no vagis a Manhattan. És la lliga dominant. No en sabem res. No ho facis.”

Vaig dir: “He d’anar a Manhattan. He de construir aquells edificis gegants. Ho he de fer pare, ho he de fer.”

I després de 4 o 5 anys a Brooklyn, vaig aventurar-me a Manhattan fent molt bons pactes: el Grand Hyatt Hotel. Era responsable del centre de convencions de la part oest. Vaig fer grans negocis, i els vaig fer d’hora i jove. I ara estic construint arreu del món, i m’encanta el que faig.”

Font: CBS (Vegeu Annex III, pàg. 28)

L'estratègia més destacada del text és el fet de parlar positivament d'una persona perquè el comentari negatiu posterior no sembli tan greu. Però sens dubte l'estratègia més important aquí és l'explicació d'aquesta història personal ja que capta l'atenció del públic i fa que aquest connecti amb el parlant i s'hi identifiqui fent plantejar-se que “si Donald Trump va poder triomfar, podrà fer triomfar els Estats Units si l'escollim com a líder”.

El somni americà de Trump va tenir lloc al món dels negocis i és per això que cap al final dona moltes dades econòmiques, sense seguir cap ordre, com a estratègia per convèncer l'audiència que ell sap què es fa i que Amèrica necessita algú que en sàpiga tant com ell.

Per acabar el seu discurs, enumera les qüestions de les quals s'ocuparà si surt escollit president: Obamacare, Mèxic, la Segona Esmena, la reconstrucció de la infraestructura, la Seguretat Social i la sanitat, el comerç exterior i els veterans.

Cal fer un incís en la manera com parla de Mèxic i els immigrants que creuen la frontera ja que aquest és l'inici d'una de les polèmiques que més han sacsejat els Estats Units al llarg de la presidència de Trump.

“Construiria un gran mur, i ningú construeix murs millor que jo, creieu-me, i el construiré molt econòmicament. Construiré un gran, gran mur a la frontera del sud. I faré que Mèxic el pagui.”

Font: CBS (Vegeu Annex III, pàg. 30)

En aquest fragment apareix una estratègia nova, però de les més repetides al llarg del discurs, que consisteix en presumir per tal de guanyar credibilitat. Donald Trump, en aquest cas, afirma que és un expert construïnt murs i que això beneficiarà els estatunidencs en gran mesura.

Donald Trump acaba el seu primer discurs de candidatura amb les següents paraules, que contenen les tres categories de *pathos*.

Trump: “Tristament l’*American Dream* està mort.

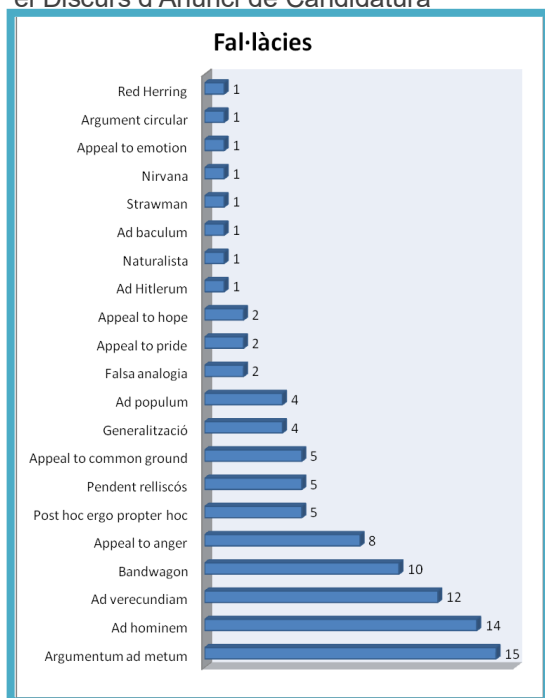
Membre de l’audiència: Porta’l de nou.

Trump: Però si surto escollit president el tornaré a portar més gran i millor i més fort que mai, i tornarem a fer Amèrica gran.”

Font: CBS (Vegeu Annex III, pàg. 32)

L’*American Dream* i la promesa d’aquest, és la manera amb què Donald Trump aconsegueix connectar amb l’audiència al final del seu discurs, fent servir una estratègia de desconcert i sorpresa en argumentar que aquest està mort, però apel·lant a l’esperança dient que ell el pot tornar a portar.

Gràfic 4. Fal·làcies usades per Trump durant el Discurs d’Anunci de Candidatura

Font: Elaboració pròpia

En un primer discurs com aquest, té sentit que les cinc fal·làcies més utilitzades hagin estat aquestes donat que Trump intenta destacar entre els altres candidats atacant-los i apel·lant a autoritats per guanyar credibilitat. A més, informa a l’audiència de la situació terrorífica i frustrant però afirma que ell és capaç de trobar una solució de la mà de tots els estatunidencs.

Així doncs, la repetició, l’exageració i el sarcasme entre d’altres són estratègies eficaces ja que l’objectiu de Trump és captar la intenció del públic.

3.2.2 Debat de les primàries republicanes- 6/8/2015, Ohio

Durant la primavera del 2015, un total de 17 candidats van anunciar el seu desig d'esdevenir president/a dels Estats Units. D'aquests, 14 formaven part del panorama governamental pertanyent tant a la branca legislativa, com senadors, o de l'executiva, com governadors d'un estat. Dos dels tres candidats restants, Donald Trump i Carly Fiorina, formaven part del món dels negocis mentre que el tercer, Ben Carson, era un neurocirurgià. Cal destacar que entre els aspirants a la presidència només hi figuraven una sola dona i un sol home de color i, per tant, la resta eren homes blancs, d'edat relativament avançada i de classe alta.

Imatge 17. Candidats republicans

Font: New York Times

Entre els aspirants a la presidència només hi figuraven una sola dona i un sol home de color i, per tant, la resta eren homes blancs, d'edat relativament avançada i de classe alta.

Els 17 candidats van participar en 12 debats i 9 fòrums malgrat que només un cert nombre d'aquests, basat en enquestes nacionals, eren convidats a aquests esdeveniments. De fet, el primer debat, celebrat a Ohio el 6 d'agost de 2015, i que s'analitzarà a continuació només va comptar amb 10 participants, els quals reunien un mínim d'un 1% dels vots a les enquestes, mentre que la resta va formar part d'un debat secundari.

Així doncs, el 6 d'agost de 2015 va tenir lloc a la *Quicken Loans Arena* de Cleveland Ohio i va ser moderat per la Megyn Kelly, en Brett Baier i en Chris Wallace i retransmès per la cadena Fox News, que va afirmar haver obtingut 24 milions d'espectadors. Com l'anunci de candidatura, el primer debat crea una primera impressió per als futurs votants donat que aquest cop els candidats interactuaran entre si mostrant les seves habilitats socials i comunicatives alhora que oferiran a l'audiència l'oportunitat de comparar-los sense filtres i en directe.

Abans de començar a analitzar el debat, cal saber que es van fer servir un total de 106 fal·làcies i 56 estratègies 27 i 24 de les quals, respectivament, van ser emprades per Donald Trump. (Vegeu Annex VI, pàg. 78)

El mogul és, de fet, qui inicia la primera polèmica del debat, quan un dels moderadors pregunta si hi ha algú que no té pensat donar suport al candidat que esculli finalment

la RNC (*Republican National Convention*) i demana que tots jurin que no presentaran la seva candidatura com a candidat independent. És en aquest moment quan Donald Trump aixeca la mà i es nega a fer aquesta promesa:

Trump: “No t’ho puc dir. He de respectar la persona que, **si no sóc jo**, guanyi, però si guanyo, i sóc al capdavant, és el que vull fer. Puc fer aquesta promesa si sóc l’escollit, juraré que no presentaré la meva candidatura com a independent. Però, i ho estic dient a tothom, però, sabeu, tinc molt avantatge. **Volem guanyar, i guanyarem. Però guanyaré com a Republicà. Vull ser el candidat Republicà escollit.**”

Baier: Aleshores aquesta nit, no podries dir si un d’aquests...

Paul: Això és el que està malament!

Baier: D’acord.

Paul: Vull dir, això és el que està malament. Compra i ven els polítics, ja està...

Baier: Dr. Paul

Paul: Ei, mira mira! **Està afirmant la seva aposta pels Clintons, d’acord? Si no és candidat republicà, potser dóna suport a Clinton, o potser és un independent.**”

Baier: D’acord

Paul: **Però segur que està apostant perquè està acostumat a comprar polítics.**”

Trump: **Bé, li he donat força diners.”**

Font: Time (Vegeu Annex V, pàgs. 36 i 37)

Trump obre el debat amb una estratègia que va predominar el seu primer discurs: el presumir per tal de guanyar credibilitat. Si és cert que en un primer moment l’orgull pot semblar indicatiu d’arrogància, la contínua insistència en com d’òptim és en segones quines qüestions, acaba donant a l’audiència una seguretat i establint un vincle de confiança amb el parlant. L’ús de la fal·làcia *bandwagon*, marcada en taronja, enforteix aquest vincle que l’estratègia inicia fent que el públic se senti part del discurs i de l’opinió general: “la victòria serà republicana i l’aconseguiran entre tots”. Més endavant, el senador Rand Paul intervé de forma alhora brusca i fortuïta utilitzant la fal·làcia d’*strawman*, que consisteix a tergiversar les paraules de Trump per tal de fer-les sonar a favor de l’argument, és a dir, és cert que Donald Trump no vol jurar que no es presentarà a les eleccions presidencials com a independent, però això no vol dir que automàticament li estigui donant suport a l’oposició.³⁴

³⁴ De fet, al debat Megyn Kelly explica que, segons els experts, ser un candidat independent faria guanyar l’oposició, ja que si aquesta obté majoria en un estat, l’*electoral college* li atribuiria la victòria.

Finalment, malgrat que Paul acusa Trump de subornar polítics mitjançant un *ad hominem*, el darrer fa servir una estratègia molt recurrent sobretot als debats: la de tallar en sec una discussió guanyant-la i/o venent l'oponent.

Per tal de vèncer l'oponent, els candidats també fan ús de la fal·làcia de “desviar (el tema) al terreny comú”, la qual acaba fent destacar aquell que l'empra i és definitivament una de les més utilitzades, ja que apareix 6 cops al llarg del debat, 3 de les quals en boca de Donald Trump. Una de les vegades on queda més exemplificada, però, és en la primera intervenció de Ben Carson.

Kelly: (A Ben Carson) “Vosté és un neurocirurgià exitós, però vostè mateix admet que ha d'estudiar la foreign policy, i afirma que encara li queda molt per aprendre. Les crítiques parlen de la seva inexperiència. [...] Són aquests errors bàsics que fan qüestionar si està preparat per ser president?”

Carson: *Bé, podria parlar de totes aquestes coses, però no tenim temps.”*

Font: Time (Vegeu Annex V, pàg. 37)

És després de desviar el tema quan Carson parla de com saber com funciona un cervell li dona eines per entendre qüestions com les que han estat esmentades amb més rapidesa i facilitat que la resta. Aquest argument és una altra fal·làcia: *post hoc ergo propter hoc*, ja que entendre com funciona un òrgan no et garanteix saber com fer-lo servir.

El que sí es fa servir, i molt, durant el debat, és l'estratègia de l'experiència, que sovint va de la mà de la fal·làcia *ad verecundiam*. S'ha de tenir en compte que cadascun dels candidats està intentant convèncer l'audiència que són els millors i és per això que sovint, concretament 7 vegades, relaten els diversos èxits que han protagonitzat al llarg de la seva carrera política.

Bush: “Tinc un rècord a Florida. *Estic orgullós del meu pare, i certament orgullós del meu germà.* A Florida, em diuen Jeb, perquè m'ho he guanyat.

Vaig reduir els impostos cada any, fins a 19 bilions de dòlars. Érem – teníem – vam equilibrar cada pressupost. Vam passar d'1 bilió de dòlars de reserva a 9 bilions. [...]

Sóc jo mateix. Vaig governar com a conservador, i ho vaig fer de manera eficient. L'efecte d'això ha estat, durant 8 anys, la creació d'1,3 milions de llocs de treball. Vaig deixat l'estat millor del que estava perquè vaig aplicar principis conservadors a un estat lila de la manera correcta, i la gent va alçar-se.”

Font: Time (Vegeu Annex V, pàgs. 38 i 39)

Bush, per exemple, fa ús de l'estratègia de l'experiència quan especifica que ha governat un estat lila³⁵ durant 8 anys i, a més introdueix *logos* o fets per guanyar credibilitat i donar uns fonaments a la seva intervenció. Pel que fa a les fal·làcies, torna a aparèixer l'apel·lació a l'emoció amb la menció de l'amor fraternal. Cal explicar que el pare i el germà de Bush van ser el 41è i 43è presidents dels Estats Units respectivament i és per això que ell comenta que a l'estat on va governar "li diuen Jeb, perquè s'ho va guanyar" insinuant que no va ser el cognom el que el va fer triomfar. La següent fal·làcia és de nou *post hoc ergo propter hoc* donat que afirma que governar amb valors conservadors va implicar automàticament la creació de llocs de treball. Els llocs de treball, de fet, són un tema molt tractat al llarg de la campanya i no només per part de Trump, sinó també per part d'altres candidats com el governador de Nova Jersey, Chris Christie:

Christie: "8 abans que jo esdevingués governador, les despeses van incrementar un 56%, i 8 abans que jo esdevingués governador hi havia un producte net nul dels llocs de feina del sector privat de Nova Jersey. Nul. Durant 8 anys. I què vam fer? Vam entrar, canviar un pressupost d'11 bilions de dòlars a un de 29 abolint més de 800 programes del pressupost estatal. [...]"

Què ha passat des de llavors? 192.000 llocs de treball al sector privat en els 5 anys i mig que fa que sóc governador. Tenim molta feina a Nova Jersey, però estic fotudament orgullós d'haver retornat el nostre estat al lloc on es mereix ser."

Font: Time (Vegeu Annex V, pàg. 40)

Christie fa servir l'estratègia de la repetició per remarcar, amb fets, el gran creixement econòmic que s'ha fet des que el seu govern ha pres possessió (ambdues estratègies marcades en verd). Al final del fragment es pot observar la fal·làcia d'apel·lació a l'orgull, amb què commou el públic i junt amb les estratègies el convenç que si ha estat capaç de crear llocs de feina al seu estat, ho podria fer perfectament com a president.

L'ús de *logos* com a estratègia transmet molta seguretat a l'audiència principalment a l'honestedat que transmet el parlant. Aquesta sinceritat, però, pot esdevenir polèmica, com va passar amb Donald Trump.

Kelly: "Sr. Trump, una de les coses que a la gent li encanta de tu és que parles obertament sense fer ús d'un filtre polític. Tot i així, això té els seus aspectes negatius, especialment, quan parla de dones. Vostè ha anomenat les dones "porques grosses, gosses i animals fastigosos. Al seu Twitter..."

Trump: Només la Rosie O'Donnell"

Font: Time (Vegeu Annex V, pàg. 39)

³⁵ Un estat lila és una altra manera d'anomenar un *swing state*, ja que no és ni Republicà (vermell) ni Demòcrata (blau) i la barreja d'aquests dos colors dona lloc al lila.

Donald Trump busca la connexió amb els espectadors mitjançant la fal·làcia de l'apel·lació al riure, ja que l'acusació de la moderadora és seriosa i vol deixar clar que tot i així, ell segueix tenint el control. La Rosie O'Donnell és una famosa feminista i activista pels drets LGTBIQ+, que ha estat durament criticada pel mogul en diverses ocasions, titllant-la de "lletja per dins i per fora" o "grassa i fastigosa". Trump aconsegueix finalment capgirar l'acusació i fer servir la fal·làcia de "desviar a terreny comú":

Kelly: *"No només vas insultar la Rosie O'Donnell (aplaudiments) Al teu compte de Twitter...(aplaudiments)*

Trump: *Gràcies.*

Kelly: *Segons els registres va anar molt més enllà de la Rosie O'Donnell.*

Trump: *N'estic segur.[...] Crec que el gran problema que té aquest país és l'haver de ser políticament correcte. Molta gent m'ha posat reptes, i no tinc temps per ser políticament correcte. I sent honest, aquest país tampoc en té, de temps. Tenim problemes. Ja no guanyem. Perdem contra la Xina. Perdem contra Mèxic tant en comerç com a la frontera. Perdem contra tothom."*

Font: Time (Vegeu Annex V, pàg. 39)

Abans de desviar el tema, Trump fa servir dues estratègies: el sarcasme en respondre positivament als aplaudiments en contra seu, i la seguretat i confiança en si mateix, que en el fons també és honestedat. És aleshores quan subtilment canvia de tema i acaba la seva intervenció amb la fal·làcia *argumentum ad metum* aconseguint atemorir l'audiència i provocant que aquesta s'oblidi de la polèmica prèviament comentada.

Aquesta polèmica, però, no és ni la primera ni la darrera que apareix al llarg del debat, i és que Wallace parla del moment en què Donald Trump va dir que "el govern mexicà estava enviant criminals, violadors, venedors de drogues, a través de la frontera" i Trump torna a tergiversar l'acusació.

Trump: *"Si no fos per mi, ni estaries parlant de la immigració il·legal, Chris. Ni n'estaries parlant. Aquest tema no se li va passar pel cap a ningú fins que el vaig comentar al meu anunci de campanya. I vaig dir, Mèxic està enviant. Excepte els periodistes, que són bastant deshonestos, generalitzant, al món de la política, ells no van cobrir pas el que vaig dir. La qüestió és, des d'aleshores, diverses morts, assassinats, crims, drogues que entren per la frontera esdevenen diners que surten i drogues que entren. I vaig dir: hem de construir un mur, i ràpid."*

Font: Time (Vegeu Annex V, pàg. 43)

Cal dir que la manera amb què Trump s'explica en aquest fragment resulta confusa. Malgrat això, hi ha una clara estratègia de repetició al principi, per tal de créixer-se

davant el seu oponent. A més, també fa ús de la fal·làcia de la generalització, ja que tot i que hi ha algunes màfies mexicanes que actuen als Estats Units, no significa necessàriament que tots els immigrants siguin criminals i/o que siguin culpables d'aquests delictes. Finalment, canvia el tema “desviant-lo al terreny comú” posant èmfasi a una de les seves propostes més representatives.

Durant el debat, els candidats no només parlen de la immigració, sinó també de l'emigració, tema que provoca una afluença de diferents comentaris:

Kelly: *“A les famílies d'aquells qui van morir a la guerra que suposadament va alliberar un país destituint el desprietat dictador que el governava, com els mires a la cara ara i els dius que la guerra del teu germà va ser un error?”*

Bush: *Sabent el que sabem ara, amb intel·ligència, i no fent de la seguretat la nostra prioritat, quan vam envair, va ser un error. [...] I, a cadascun d'ells dir que el seu fill, o la seva dona, o el seu marit no van morir endebades.”*

Font: Time (Vegeu Annex V, pàg. 50)

Bush dóna la seva opinió sobre una de les invasions més importants de la història, la d'Iraq³⁶. L'exgovernador definitivament té una posició difícil ja que va ser el seu germà qui va iniciar la guerra, però acaba fent servir la veritat i l'honestedat com a estratègies i apel·lant a l'emoció i al sentiment de culpa amb la fal·làcia marcada en taronja.

El Dr Carson té una opinió lleugerament diferent sobre les guerres i fa servir un llenguatge brusc per descriure-les, probablement com a estratègia.

Carson: *“Ens hem ficat en això, aquesta mentalitat de lluitar les guerres políticament correctes. No hi ha guerres políticament correctes. [...] Carson no creu en lluitar les guerres estúpides. I hem de recordar que volem fer servir la increïble intel·ligència que tenim a l'exèrcit per tal de guanyar guerres.”*

Font: Time (Vegeu Annex V, pàg. 51)

La intervenció del neurocirurgià s'inicia amb un caràcter més seriós i indignat, fent ús de la repetició com a estratègia, així com del llenguatge xocant per tal d'atreure l'atenció del públic que potser no ha rebut durant el debat, i acaba amb l'apel·lació a l'orgull i a l'esperança esmentant les grans capacitats de l'exèrcit nord-americà.

³⁶ El germà del qual parla Kelly, George W. Bush, va anunciar mitjançant la televisió que els Estats Units atacarien Iraq si el seu dictador Saddam Hussein no entregava les armes de destrucció massiva que havien causat l'11-S. Donat que ningú no es va entregar, les forces armades nord-americanes es van traslladar a la Península Aràbiga iniciant una guerra civil. Quan es va haver trobat el dictador, qui no va oposar resistència, es va escorcollar el país en busca d'aquestes armes, que no es van trobar mai. És per això que molts nord-americans consideren aquesta guerra una equivocació.

L'exèrcit és un dels molts organismes de l'estat que requereixen força finançament i és per això que candidats com Kasich insisteixen molt en un creixement econòmic necessari per evolucionar com a país.

Kasich: "Creixement econòmic. *El creixement econòmic és la clau de tot. Però un cop tens creixement econòmic, és important que s'arribi a les persones que viuen a l'ombra, la gent que mai no sembla que obtinguin un tracte just. I això inclou gent que pertany a minories: gent que pensa que no tenen oportunitat d'escalar la piràmide social. Sabeu, Amèrica és un país miraculós. I hem de restaurar el sentit d'"Amiracle". Totes i cadascuna de les persones d'aquest país que ens estan veient aquesta nit, ajudem tothom a aixecar-se, i units construirem uns Estats Units més forts. Es pot fer i es farà."*

Font: Time (Vegeu Annex V, pàg. 57)

En aquest fragment, Kasich remarca, fent ús de l'estratègia de la repetició, la importància del creixement econòmic i fa una crida a la unitat de la població mitjançant les fal·làcies d'apel·lació a l'orgull i a l'esperança.

El governador Christie veu en l'economia més aviat un problema que no pas una oportunitat i critica la nefasta organització de la Seguretat Social i la despesa que suposa només pel fet d'estar mal gestionada:

Christie: "Si no ens enfrontem a aquest problema, el nostre país s'haurà de declarar en fallida o haurà de recórrer a un gran increment d'impostos i no volem cap de les dues opcions."

Font: Time (Vegeu Annex V, pàg. 59)

En aquesta intervenció de Christie, es pot observar un clar exemple de la fal·làcia del pendent relliscós, ja que les conseqüències atribuïdes a la inactivitat estan una mica allunyades de la realitat. A més, Christie llença l'argument però no proposa cap mena de solució i, per tant, no guanya cap punt donat que no mostra un pla d'acció per acabar amb el problema.

Donald Trump, en canvi, sí insinua que podria encarregar-se de l'economia gràcies a la seva experiència, la qual esmenta com a estratègia per posar èmfasi en els seus coneixements quan un espectador desconegut li pregunta via vídeo per què haurien de confiar en ell els negocis d'una nació tenint en compte que ell s'ha declarat en fallida prèviament.

Trump: "Perquè he fet servir les lleis d'aquest país com qualsevol altra meravellosa persona que apareix cada dia als diaris, he fet servir les lleis d'aquest país per tal de fer una bona feina per la meva companyia, jo mateix, els meus empleats, la meva família, etc. Mai m'he declarat en fallida, per cert, mai."

Font: Time (Vegeu Annex V, pàg. 61)

El mogul comença la intervenció amb una fal·làcia anomenada “argument circular”, que consisteix a respondre una pregunta fent que la resposta esdevingui la pregunta. És a dir, Trump no contesta per què seria un bon gestor de negocis com a president, sinó que argumenta que ho seria perquè altres persones ho són i ell fa una bona feina. Finalment, es pot observar una incongruència, ja que ell s’ha declarat en fallida en diverses ocasions. (Vegeu, Línia Temporal 1, Apartat 1.2)

La incongruència de Trump té lloc perquè contraria uns fets que van tenir lloc al passat, però és cert que les incongruències es poden produir, també, quan s’opina de manera totalment oposada a la que s’espera que sigui el parer del parlant.

Kelly: “El tema del matrimoni homosexual i llibertat de religió. Governador Kasich, si tingués un fill o una filla que fos gai o lesbiana, com els explicaria la seva oposició al matrimoni de persones del mateix sexe?”

Kasich: *Bé, mira, sóc una persona antiquada, i crec en el matrimoni tradicional. Però també he dit que el tribunal ha decidit...*

Kelly: *Com ho...com ho explicaria a un infant?*

Kasich: *Espera, Megyn, el tribunal ha decidit, i ho acceptarem. I endevina què, tot just vaig anar a un casament d’un amic que sembla ser gai. Només perquè algú no pensa de la mateixa manera que jo, no vol dir que no me’n pugui preocupar o no el pugui estimar. Així que si alguna de les meves filles fos lesbiana, per suposat les estimaria i acceptaria. Perquè saps què? Això el que ens han ensenyat a través d’una fe ferma.”*

Font: Time (Vegeu Annex V, pàg. 66)

Com a republicà, se suposa que Kasich rebutja el matrimoni homosexual i és per això que resulta incongruent que el defengui. Al principi fa servir l’estratègia de dir allò que el públic vol sentir: l’opinió popular. Però després apel·la a l’emoció i fa ús de l’honestedat com a estratègia. És en aquest moment que el judici passa a mans de l’audiència, que decidirà si Kasich és digne del seu vot perquè sap mantenir-se fidel al seu parer, qualitat important si surt escollit president, o si, per contra, no mereix el seu vot perquè els seus ideals són oposats als del partit que representa.

Les incongruències són una estratègia perillosa i és per això que la majoria de candidats són lleials a l’opinió popular, fent que el públic empatitzi i s’identifiqui amb més facilitat amb el parlant. En aquest cas, es tracta el tema dels transgèneres, fruit de diverses polèmiques que divideixen un país conservador com els EUA entre els que hi estan favor i els que hi estan en contra.

Baier: “...Ara el Secretari de Defensa Ashton Carter ha dirigit l'exèrcit a la preparació de l'acollida de transgèneres. Com a comandant al capdavant e les forces armades, com ho gestionaries?

Huckabee: L'exèrcit no és un experiment social. **L'objectiu de l'exèrcit és matar gent i trencar coses.** No és transformar la cultura provant idees que alguna gent pensa que ens farien un país diferent i divers. **L'objectiu és protegir Amèrica. No estic segur com pagar cirurgia per soldats ens fa un país més segur.”**

Font: Time (Vegeu Annex V, pàg. 69)

El governador Huckabee fa ús d'un llenguatge xocant com a estratègia per mostrar la seva agressivitat i contrarietat, que poden fer pensar els espectadors que defensarà les seves idees i drets amb el mateix ímpetu. Finalitza la seva intervenció de la fal·làcia d'*strawman*, tergiversant la pregunta del presentador: tots els soldats transgèneres no necessàriament necessitaran cirurgia i en cas que en necessitin, els diners no sortiran del pressupost de l'exèrcit. Tot i així, ell aconsegueix transmetre al públic que els transgèneres no són bons perquè fan el país menys segur, el que també es podria analitzar com la fal·làcia de Red Herring, que consisteix a relacionar dos fets que no tenen cap connexió real però que convencen el públic.

El moment clau per convèncer el públic però, és al final del debat, quan cada candidat obté 30 segons que resumeixi la seva participació i convidi a votar-los a les primàries.

Paul: “Sóc un republicà diferent. He introduït un pressupost equilibrat de 5 anys. He introduït la reducció d'impostos més gran de la història. Vaig estar dempeus durant 10 hores i mitja al Senat defensant el vostre dret de ser lliures. Però també he anat a Chicago. He anat a Detroit. He estat a Ferguson, he estat a Baltimore, perquè vull que el nostre partit sigui gran, millor i més valent, i sóc l'únic que està venent Hillary Clinton en cinc estats que va guanyar Obama. **Sóc un republicà diferent.”**

Font: Time (Vegeu Annex V, pàg. 74)

L'estratègia de Paul és feta servir per 4 candidats més: Kasich, Walker, Christie, Carson i Bush. Consisteix a enumerar un seguit d'èxits deixant clar mitjançant la repetició que són diferents i que ho seran si surten escollits presidents. A més, també apel·len a l'esperança, ja que si han aconseguit tant, se suposa que ho faran també en un futur.

Cruz: “Us dono la meva paraula. **El meu pare va fugir de Cuba, i defensaré la llibertat perquè la meva família sap molt bé el que és perdre-la.”**

Font: Time (Vegeu Annex V, pàg. 75)

Cruz i Rubio fan ús d'una altra estratègia: explicar una història personal per apropar-se al públic i fer entendre que si ells han sortit de moments difícils, el seu país també ho pot fer i és per això que també apel·len a l'emoció com a fal·làcia.

Huckabee: “Sembla que aquesta elecció s’ha concentrat molt en una persona situada a les posicions més altes de les enquestes, algú no té ni idea de governar. Una persona que ha estat plena d’escàndols, que no ha pogut liderar i, **per suposat, estic parlant de Hillary Clinton.**”

Font: Time (Vegeu Annex V, pàg. 75)

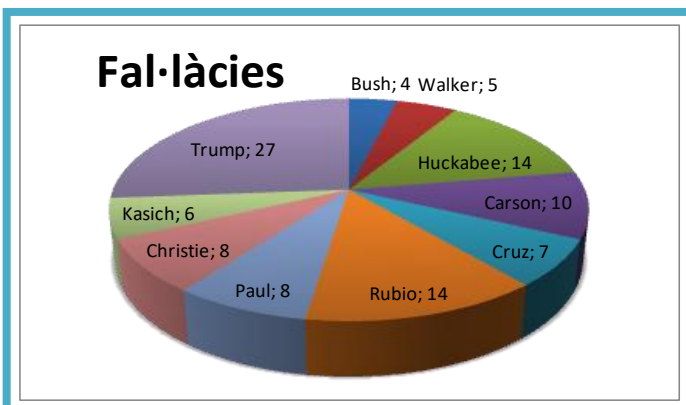
El governador Huckabee fa servir la fal·làcia d’*ad hominem* per comparar-se i destacar. Criticar Hillary és una jugada intel·ligent de cara a un públic republicà, però sense presentar un pla d’acció, la intervenció acaba sent purament *pathos* i depèn totalment com els espectadors l’enfoquin, ja que no es basa en cap *logos*.

Trump: “**El nostre país té problemes. Ja no guanyem.** No vencem la Xina en el comerç. No vencem el Japó, amb els seus milions de cotxes entrant a aquest país. No podem vèncer Mèxic, a la frontera o en comerç.”

Font: Time (Vegeu Annex V, pàg. 76)

L’estratègia de Trump és seguir repetint les seves pors i, en general, tot allò que ha anat esmentant al llarg del debat i que va comentar al seu discurs d’anunci. Tot això està lligat per la fal·làcia d’*argumentum ad metum* i que convenç la gent que ell és l’únic que constantment parla d’aquests problemes, importants si són tan reiterats, i

Gràfic 5. Nombre de fal·làcies emprades al debat per cada candidat.

Font: Elaboració pròpia

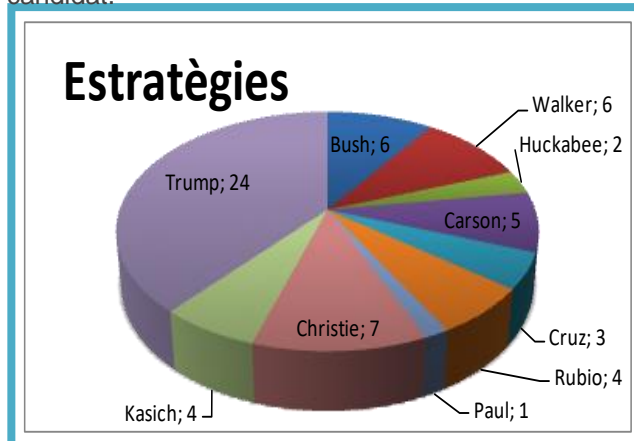
Pel que fa a les estratègies, Trump també se situa al capdavant, aquest cop superant el segon que més en fa servir per 17.

Amb tot això, queda clar que haver sortit guanyador dels debats està directament relacionat amb el seu gran ús de *pathos* al llarg d’aquest.

que, per tant, ell és l’únic capaç de solucionar-los.

En fer un balanç general, es pot observar que Trump és el candidat que va fer servir més fal·làcies, quasi doblant el nombre dels segons que més n’utilitzen: Rubio i Huckabee.

Gràfic 6. Nombre d’estratègies emprades per cada candidat.

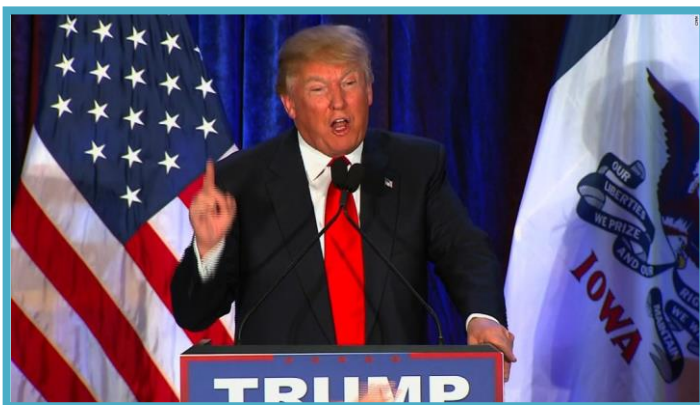

Font: Elaboració pròpia

3.2.3 Primàries republicanes- Gener a Juny de 2016

Donald Trump va obtenir un total de 1.542 delegats a les primàries republicanes, 1.269 menys que la Hillary, resultats que van fer pensar en el seu moment que seria la segona qui guanyaria les eleccions presidencials degut a l'evident majoria en el vot popular. Tot i així, Trump va perdre en alguns estats contra 3 candidats republicans, Cruz, Rubio i Kasich, però va acabar aconseguint la majoria i fent-se amb el títol de nominat oficial per a la presidència superant el segon candidat amb més delegats, Ted Cruz, per 982.

Imatge 18. Discurs de Trump a la junta electoral d'Iowa

Font: CNN

Durant aquesta etapa del procés electoral, els candidats no estan obligats a fer aparicions públiques, però és bastant habitual que dediquin unes paraules als estats on obtenen la majoria. A més, també es dirigeixen als ciutadans d'aquells territoris en

què un altre candidat ha sortit escollit per tal de transmetre'ls que no tenen un sentiment no rancorós i que esperen el seu vot a l'elecció final en cas que esdevinguin el nominat oficial.

Al llarg d'aquest apartat s'analitzaran dos discursos, un dels quals va ser dirigit als ciutadans d'un estat on Trump va aconseguir-hi la majoria i un segon, dirigit a la població d'un estat on, per contra, un altre candidat va rebre més delegats.

3.2.3.1 Junta electoral d'Iowa- 1/2/2016

El magnat dels negocis va perdre les eleccions primàries d'aquest estat del *Midwest* empatant amb 7 delegats amb Rubio i sent vençut per Cruz, que va obtenir-ne 8. Donald Trump, si més no, va afrontar la derrota i va convidar els habitants d'Iowa a donar-li un vot de confiança fent ús d'un seguit de fal·làcies i estratègies.

"Moltes gràcies. Us estimo, gent. Us estimo, gent. Gràcies. Increïble. He de començar dient, simplement estimo la gent d'Iowa. Increïble. Quan vaig començar aquest viatge, hi havia 17 candidats. Tothom em va dir: "no vagis a Iowa. No podràs arribar ni al top 10". Jo vaig dir: "Tinc amics a Iowa, conec un munt de gent a Iowa; penso que els agradaré". Em van dir: "No ho facis". I vaig dir: "Ho he de fer". I he acabat segon i vull dir-vos que estic honorat. Estic honorat. Molt honorat."

Font: VOX (Vegeu Annex VII, pàg. 80)

El mogul inicia el discurs tal com acaba el primer paràgraf: amb l'ús de la repetició com a eina per posar èmfasi al seu sentiment de gratitud. Després, es pot observar tant la fal·làcia de generalització, ja que tenir un amic a Iowa no implica conèixer la seva gent i molt menys pressuposar que tots són iguals.

“Crec que proclamarem la victòria, espero. No sé qui guanyarà: en Bernie o la Hillary. No sé què passarà amb la Hillary; ella té altres problemes, potser molt més grans que els problemes que té pel que fa a nominacions.”

Font: VOX (Vegeu Annex VII, pàg. 80)

Un cop felicita Cruz per la seva victòria i dona gràcies a la seva família pel suport, Trump torna a recórrer a les fal·làcies: concretament un *ad hominem* dirigit a Hillary Clinton insinuant irregularitats en la seva persona mitjançant un to humorístic, que apel·la a les rialles del públic i, en el fons, esdevé una estratègia per acostar-s'hi.

Aquesta no és la darrera vegada que Trump fa ús de l'humor com a eina per establir connexions i, de fet, la fa servir per tancar el seu discurs.

“...Iowa: Us estimem, us donem gràcies. Sou especials. Tornarem a venir moltes, moltes vegades. De fet, potser hi compraré una granja, m'encanta. D'acord?”

Font: VOX (Vegeu Annex VII, pàg. 80)

Iowa és un dels estats capdavanters en la indústria porcina i en la producció de blat de moro, el que aporta grans beneficis a l'economia del territori. Els habitants d'Iowa se'n senten orgullosos i Trump juga amb aquest sentiment per tal d'apropar-se encara més a una audiència que en un primer moment no l'ha fet sortir vencedor però que acabarà confiant-li el seu vot.

3.2.3.2 Junta electoral de Nevada- 23/2/2016

Si és cert que Trump va vèncer els altres candidats republicans, fent-se amb la majoria dels vots d'aquest partit, va ser Hillary la que va obtenir més delegats, concretament, 14 delegats contra 20 respectivament. Malgrat que aquests resultats no tenen cap valor a l'elecció presidencial, el candidat que compta amb una majoria des d'un principi, té més possibilitats de guanyar més vots durant l'*Election Day*. En d'altres paraules, Hillary va obtenir més vots que Trump en fase de primàries, la qual cosa es va traduir en la victòria Demòcrata a Nevada.

Donat que Trump és prou conscient d'aquesta possibilitat, s'adreça als habitants de Nevada mitjançant estratègies i fal·làcies, amb l'objectiu de fer-los canviar d'opinió.

“Ai mare. Estimem Nevada. Estimem Nevada. Gràcies. Gràcies. Quin bon lloc. Moltes gràcies. Un vespre meravellós. Ho celebrarem aquesta nit. Passeu una bona estona. Passeu una bona estona.”

Font: Tampa Bay (Vegeu Annex VII, pàg. 80)

Una vegada més, torna a aparèixer la repetició i, més específicament, la repetició de paraules d'agraïment i apreciació. Cal tenir en compte que Trump va guanyar com a republicà i n'estava orgullós, però, al mateix temps, va adoptar una actitud de mirar cap al futur, aprofitant l'ocasió per connectar amb els que podrien esdevenir els seus futurs votants.

Aquesta actitud segueix ben viva a mesura que avança el breu discurs, passant per una fal·làcia d'apel·lació a l'esperança des d'una visió global d'aquest. El motiu pel qual s'utilitza aquesta categoria de *pathos* és, com s'ha esmentat prèviament, remarcar que malgrat que les primàries no hagin anat com els republicans esperaven, queda molt per fer.

A continuació, es pot observar un focus d'atenció força dividit entre els estats de Florida, Ohio i Michigan, ja que malgrat estar-se dirigint a la població de Nevada, Trump aprofita per fer una crida a la votació a Ohio i a donar gràcies per la victòria a Michigan. A aquestes alçades del procés, la majoria de candidats opten per ampliar l'audiència dels seus discursos amb l'objectiu de fer campanya mentre van guanyant vots. Cal afegir que Trump va obtenir la majoria a Florida i Michigan amb 99 i 25 delegats respectivament, mentre que va perdre a Ohio contra Kasich, el governador de l'estat, per 66 delegats.

“Vull començar donant les gràcies als meus nois, l'Eric ha estat per tot arreu fent discursos. Està fent-ho millor que jo i n'estic gelós. I Don... has estat per tot arreu, oi? Li encanta el tema rifle. Rifle seriós. Seriosa NRA, ambdós ho són. Estimem la Segona Esmena, ningú l'estima més que nosaltres, recordeu-ho”.

Font: Tampa Bay (Vegeu Annex VII, pàg. 81)

El discurs comença a entrar en matèria tractant el tema de la família, col·locant-lo estratègicament al principi per arribar als americans a través d'un dels valors que, segons ells, més importància tenen: l'amor fraternal. Seguidament, apareix una apel·lació a l'humor, per apropar-se una mica al públic, però no és fins que es parla del rifle que comença l'estratègia principal: parlar de la Segona Esmena³⁷ en un estat pro armes com és Nevada. A més, relaciona l'amor fraternal amb aquest tema polèmic fent que la gent realment cregui en ell per trobar una solució. Fer aquesta jugada al principi

³⁷ La Segona Esmena estableix que “una milícia ben regulada, sent necessària per protegir un estat lliure i el dret de la gent de tenir i portar armes, no s'hauria d'incomplir”. En molts casos ha estat clamada per part dels nord-americans que posseeixen armes, desdibuixant les dues primeres condicions i centrant-se exclusivament en la darrera.

no només capta l'atenció sinó que crea un vincle de confiança que restarà si més no fins que s'acabi el discurs.

“Som els més intel·ligents, som els més fidels, i sabeu per què estic content? Perquè ho porto dient des de fa temps. Un 46% van ser els Hispànics, 46%, número 1 amb hispànics. Estic molt content”.

Font: Tampa Bay (Vegeu Annex VII, pàg. 81)

Després d'establir aquesta connexió amb el públic, Trump comença a parlar de les minories, tema de per si força viral. Comença amb la fal·làcia de *bandwagon*, ja que no parla d'una població intel·ligent i fidel, sinó que ell també s'hi inclou per tal d'unir tothom que dona suport al Partit Republicà en una sola força. A continuació, fa ús de la fal·làcia de *Red Herring*, donat que ser intel·ligent no té res a veure amb obtenir una majoria hispànica però sí que aporta un sentiment d'orgull a l'audiència, malgrat que gran part d'aquesta ni tan sols estigui d'acord amb la immigració.

I és que Trump no sembla estar d'acord amb la immigració tampoc, el que es veu reflectit en la reparició de Mèxic al seu discurs.

“Tindrem fronteres maques i fortes. Construïrem el mur, ho sabeu. Construïrem el mur. I respecto molt Mèxic i tot just heu sentit que hem guanyat els Hispànics. Però us diré que Mèxic pagarà el mur, oi? Passarà. Passarà. Ho saben. Ho saben. Ho sabem.”

Font: Tampa Bay (Vegeu Annex VII, pàg. 81)

Introduir Mèxic just després d'afalagar els hispànics és una estratègia que dona molts punts a Trump, ja que parlant bé dels immigrants primer fa que voler prohibir-ne l'entrada soni menys dràstic. De fet, això és una fal·làcia anomenada *Cherry picking* i es basa en assegurar que fer una bona acció o un comentari amable garanteix una immunitat en dur a terme una mala acció o un comentari despectiu. En aquest cas, haver donat gràcies als hispànics és prou, encara que després se'ls exclogui i que s'emfatitza molt més amb l'estratègia de repetició.

A qui no s'exclou, però, és a la ciutadania nord-americana, que un cop més sent les promeses patriòtiques d'un país millor basat en la unitat dels seus habitants que ja esdevenen pròpies de la conclusió de cada discurs de Trump.

“La gent d'aquest país és absolutament increïble. Us estimo molt, amics. Recordeu: Tornarem a fer Amèrica gran. Ho farem i passarà ràpid. Moltes gràcies a tothom. Us estimem. Us estimem.”

Font: Tampa Bay (Vegeu Annex VII, pàg. 82)

“Tornarem a fer Amèrica gran” ha esdevingut el lema de la campanya de Trump i, en general el seu propi lema, una promesa atrevida però que inspira esperança a tot

aquell que l'escolta. A més, es pot observar un altre exemple de repetició pel que fa a l'apreciació dirigida als espectadors.

Per tal de fer un balanç general dels dos discursos de la fase de primàries i juntes electorals cal tenir en compte que els dos estats on van tenir lloc els esdeveniments analitzats, Iowa i Nevada, són *swing states* i, per tant, requereixen molta més campanya que els estats, que sempre voten el mateix partit. Un cop contemplada aquesta qüestió, és necessari observar que no apareixen tantes fal·làcies negatives com als altres discursos, en part per la seva brevetat, però també perquè el missatge que es vol transmetre és positiu, d'agraïment i esperançador. Però per sobre de tot, ha de convidar al vot i establir un vincle que derivarà en confiança. És per això que la fal·làcia més feta servir és la d'apel·lació a l'humor i l'estratègia més usada és la repetició, probablement de termes positius i comentaris d'apreciació.

3.2.4 *Acceptance Speech* - 21/7/2016, Cleveland, Ohio

El Discurs d'Acceptació té lloc a la *Nominating Convention* que organitza cada partit per tal d'anunciar el candidat que representarà els ideals republicans o demòcrates a la darrera fase del procés electoral: l'elecció presidencial. Aquest és el primer discurs obligatori del procés i, en el cas de Donald Trump, el més llarg de la seva campanya, amb una durada d'aproximadament 1 hora i 15 minuts. Possiblement per la seva longitud, és el que conté el segon nombre més elevat de fal·làcies i estratègies de tots els discursos analitzats, mentre que el nombre de temes tractats és un total de 47, més que a l'Anunci de Candidatura, discurs que encapçala el rànquing de possessió de les altres categories de *pathos*.

El fet que els dos encapçalin el rànquing no és pas coincidència, ja que són força semblants. Ambdós compten amb un caràcter i to eufòrics amb una direcció molt marcada, fruit de la celebració d'un triomf, ja sigui per començar el procés electoral o bé per haver estat escollit per passar a la següent etapa d'aquest, i també d'un mateix objectiu: vèncer un o diversos oponents. És a dir, amb l'Anunci de Candidatura, Trump transmet la seva il·lusió per un nou començament alhora que ataca els altres candidats republicans iniciant així la seva campanya. En canvi, el Discurs d'Acceptació agraeix el suport i les votacions que l'han fet arribar a esdevenir el representant del Partit Republicà però al mateix temps ataca Hillary per, també, donar el tret de sortida a la seva campanya.

Els atacs a la seva contrincant mitjançant la fal·làcia *d'ad hominem* apareixen una mica abans de la meitat del discurs, però ell l'inicia amb molt d'agraïment i una fal·làcia, aquest cop, la de *bandwagon*, feta servir 5 vegades:

“Amics, delegats i estimats Americans: Humilment i agraïdament accepto la vostra nominació per la presidència dels Estats Units. Qui hauria pensat que quan vam començar aquesta aventura el 16 de juny de l'any passat – i dic “vam” perquè som un equip” – acabaríem rebent 14 milions de vots...”

Font: CNN (Vegeu Annex IX, pàg. 85)

Trump obre el discurs amb les seves habituals paraules d'agraïment i no triga gens a fer servir una fal·làcia, amb la que tracta la seva audiència com un equip, un equip del què tothom forma part i que combatrà qualsevol adversitat.

Aquest equip del que parla, del qual n'és el capità, està passant una època difícil lluitant, especialment, contra el terrorisme i el crim, temes tractats 6 i 5 vegades respectivament, conseqüència, segons ell, de la mala gestió del govern per part d'altres polítics, argument estratègic que repeteix sovint i que apareix 7 vegades al llarg del discurs.

“La nostra Convenció, té lloc en un moment de crisi per a la nostra nació. Els atacs a la nostra policia, i el terrorisme a les nostres ciutats, amenacen la nostra manera de viure. Cap polític que no entén aquest perill no està preparat per dirigir el nostre país.

Els nord-americans que estan seguint aquest discurs han presenciat les recents imatges de violència als nostres carrers i el caos a les nostres comunitats. Molts han estat testimonis d'aquesta violència personalment, d'altres n'han estat víctimes[...] El 20 de gener de 2017, la seguretat serà restaurada.”

Font: CNN (Vegeu Annex IX, pàgs. 85 i 86)

Al principi del fragment es pot observar la fal·làcia d'*argumentum ad metum*, que ataca directament les emocions dels espectadors i que els fa parar atenció sense la necessitat del plantejament d'un argument sòlid. A continuació, hi ha l'estratègia que s'ha esmentat prèviament amb la que Trump culpa els polítics de la situació actual creant així una imatge positiva d'ell mateix en comparar-s'hi. L'inici del segon paràgraf també conté una fal·làcia: la de generalització, ja que no necessàriament tots els nord-americans que estan veient-lo han presenciat violència, però parlar de grans masses sempre afegeix valor a un argument senzill. La tercera fal·làcia del discurs és la d'apel·lació a la ràbia perquè el sentiment patriòtic dels estatunidencs crea un vincle entre ells i quan un d'ells és víctima de quelcom, tots ho són, i Trump ho fa servir. Finalment, fa ús de l'apel·lació a l'esperança i, ja d'entrada, fa una promesa a tothom que l'està escoltant.

Trump dona credibilitat a la seva promesa mitjançant un conjunt de fets, i de manera excepcional, la gent dona importància a les paraules que diu i no només a com les diu. Això ho aconsegueix mitjançant *logos*, que malgrat no ser la part de la retòrica analitzada en aquest treball té a veure amb el *pathos*.

“Aquí hi ha els fets:

[...] Els homicidis de l'any anterior han augmentat un 17%. [...] A la capital de la nostra nació, les matances han pujat un 50%. A la ciutat natal del president (Obama), Chicago, més de 2.000 persones han estat víctimes de tiroteigs[...]

Gairebé 18.000 immigrants il·legals amb antecedents penals, sentenciats a ser deportats, avui estan deambulant lliures d'amenaçar ciutadans pacífics. El nombre de famílies immigrants que han creuat la frontera en el que portem d'any supera el nombre total de 2015. Estant deixant-los anar a les nostres comunitats sense preocupar-se per l'impacte a la nostra seguretat pública o els nostres recursos”.

Font: CNN (Vegeu Annex IX, pàgs. 86, 87 i 88)

El primer paràgraf conté fets i dades que fonamenten l'argument de Trump i que es classifiquen totalment com a *logos*. Al segon paràgraf, però, s'entén el per què de la introducció de *logos* moments abans: perquè qualsevol cosa esmentada després de

dades concretes té sentit i credibilitat. És per això que Trump aconsegueix fer servir l'estratègia de l'exageració en iniciar el segon paràgraf sense aixecar sospites, perquè anteriorment s'ha fet menció de tants nombres que un més sembla real. L'exemple més clar de *pathos*, tot i així, es troba al final del fragment, quan acusa els altres països de fer malbé els Estats Units i ho fa mitjançant la fal·làcia d'apel·lació a la ràbia.

A continuació, fa ús d'una estratègia que apareix molt en debats però que ell decideix introduir per donar més pes al seu argument. Aquesta és l'estratègia de les històries personals, amb les quals el parlant aconsegueix posar una cara al problema, que l'audiència s'hi identifiqui, se senti més propera a qui explica la història i, per sobre de tot, doni validesa a l'argument.

“Un d'aquests creadors de frontera va ser deixat anar i va emprendre el seu camí cap a Nebraska. Allà, va acabar amb la vida d'una noia jove i innocent anomenada Sarah Root. Tenia 21 anys, i va ser assassinada el dia després de graduar-se de la universitat [...] El seu assassí va ser alliberat un segon cop i ara és un fugitiu de la llei.”

Font: CNN (Vegeu Annex IX, pàg. 88)

Amb una història personal com aquesta, Trump mostra una conseqüència aïllada de la immigració il·legal, la qual cosa és definitivament un exemple de la fal·làcia de generalització, perquè el fet que un sol immigrant hagi esdevingut assassí, no comporta que tots ho hagin de ser. Trump, si més no, aconsegueix transmetre aquesta idea com una obvietat perquè descriu la víctima molt detalladament fins al punt de crear un vincle entre ella i l'audiència. Al final del relat fa ús d'una altra fal·làcia: la d'apel·lació a la ràbia, ja que un cop ha estovat el cor dels espectadors, els rebel·la el final creant en ells un sentiment d'impotència que, un cop més, crea una confiança cega cap a Trump per tal d'impedir més casos com el que acaben de sentir.

Immediatament després d'explicar aquesta anècdota fa servir l'estratègia del canvi de tema ràpid, que també sol aparèixer molt als debats, i que en aquest cas desconcerta el públic fent que el *logos* que esmenta a continuació tingui més sentit només pel fet de ser inesperat:

“Gairebé 4 de cada 10 nens afroamericans estan vivint a la pobresa i el 58% de la joventut afroamericana es troba a l'atur.”

Font: CNN (Vegeu Annex IX, pàgs. 88 i 89)

Aquest petit fragment en si, són dades sense cap mena de *pathos*, però aquestes paraules en conjunt formen una estratègia que fa que després de parlar tan malament dels immigrants, sembli que Trump els tingui molt respecte i els desitgi el millor. A més, ho fa mitjançant l'economia, que és el seu punt fort i el motiu pel qual la majoria de gent el va votar.

Donald Trump torna a fer ús de l'estratègia del canvi de tema ràpid i aquest cop tracta els afers exteriors, no sense culpar Hillary Clinton de la seva nefasta tasca. De fet, d'ara en endavant, gairebé tot els arguments que faci servir Trump són comparats amb les accions, segons ell equivocades, de la seva oponent en els àmbits dels quals parla.

“L'any 2009, pre-Hillary, l'ISIS no existia al mapa. Líbia estava estable. Egipte era pacífic. Iraq estava vivint una reducció de violència. Iran estava sent limitat amb sancions. Síria estava sota control.

Després de quatre anys de la Hillary Clinton, què tenim? ISIS s'ha escampat per la regió i el món. Líbia es troba en runes i el nostre ambaixador i el seu equip van ser abandonats en mans d'assassins salvatges...”

Font: CNN (Vegeu Annex IX, pàg. 91)

La comparació que fa servir Trump conté fets no gaire específics, però hi predominen les fal·làcies, especialment la d'*argumentum ad metum* aterrant la població amb la possible amenaça d'ISIS, i la d'apel·lació a la ràbia perquè un cop més algú no-nord-americà ha fet mal a algú nord-americà, la qual cosa provoca un odi imminent cap a l'atacant sense tenir en compte cap context. I per sobre de tot, Trump torna a guanyar credibilitat.

La crítica per part de Trump no es limita únicament a Hillary Clinton, sinó en general a tots aquells que han comès errors al passat, dels quals, segons ell, paguem les conseqüències dia rere dia. Al següent fragment apareix un atac directe a la tasca de Clinton, però també a la de tots els altres polítics.

“Això és el llegat de Hillary Clinton: mort, destrucció, terrorisme i feblesa. Però el llegat de Clinton no ha de ser el llegat d'Amèrica.

Els problemes als quals ens encarem ara – pobresa i violència a casa, guerra i destrucció a l'estranger – duraran si continuem confiant en els mateixos polítics que els van crear.

Font: CNN (Vegeu Annex IX, pàg. 92)

En aquesta part del discurs les paraules es poden interpretar de diverses maneres i és per això que s'hi poden trobar diversos tipus de fal·làcies. La primera frase, per exemple, conté tant un *ad hominem* dirigida a Clinton com la fal·làcia de culpa mitjançant associació (de fets), la qual consisteix assumir que algú és responsable d'una conseqüència fatal per haver comès certes accions. És a dir, Hillary Clinton era Secretaria d'Estat quan esdeveniments relacionats amb els temes esmentats es van produir, però això no significa que fos ella qui els produís. La darrera frase també conté dues fal·làcies, la de la culpa mitjançant l'associació, igual que la de Clinton, i la fal·làcia de *post hoc ergo propter hoc*, ja que insinua que un cop es facin fora els polítics actuals, els problemes desapareixeran, quan cap la possibilitat que no sigui així.

Malgrat això, Trump aconsegueix convèncer l'audiència que ell ha de ser l'escollit ja que no pertany al grup de "polítics culpables".

Els "polítics culpables" als quals es refereix són els demòcrates i ell argumenta que fins i tot "milions de demòcrates s'uniran al (nostre) moviment, perquè arreglarem el sistema perquè funcioni de manera justa per tots i cadascun dels nord-americans."

Per tal d'arreglar el sistema, diu que "la primera tasca per la nova administració serà alliberar els (nostres) ciutadans del crim, terrorisme i il·legalitat que amenaça les seves comunitats" i, per aquest motiu, torna a fer ús del *logos* per fomentar la xenofòbia, i entenent aquesta com patriotisme. *

"Immediatament després de Dallas, hem vist amenaces i violència contínues cap als nostres cossos de seguretat. Alguns policies han estat disparats o assassinats els darrers dies a Geòrgia, Missouri, Wisconsin, Kansas, Michigan i Tennessee. Diumenge, més policies van ser disparats a Baton Rouge, Louisiana. 3 van morir, i 3 van resultar greument ferits. Un atac als cossos de seguretat és un atac a tots els nord-americans.

Font: CNN (Vegeu Annex IX, pàg. 98)

Dades com les que apareixen al fragment són completament verídiques i juguen un gran paper a l'hora de persuadir l'audiència, i el mateix Trump resumeix la seva intenció a la darrera frase i, mitjançant la fal·làcia d'*ad populum*, destaca el vincle entre estatunidencs i incita a l'odi de tots els delinqüents alhora fomentant el respecte cap als cossos de seguretat.

La següent història que explica és sobre el terrorisme, en aquest cas contra la comunitat LGTBQI+. L'atemptat del qual es parla al fragment a continuació va tenir lloc a Florida l'any 2016.

"Només unes setmanes enrere, a Orlando, Florida, 49 Americans meravellosos van ser assassinats salvatgement per un terrorista islàmic. Aquest cop, el terrorista va atacar la nostra comunitat LGTBQ"

Font: CNN (Vegeu Annex IX, pàg. 99)

Un cop més, Trump posa cara al problema per tal de crear un lligam entre els espectadors i el problema en si. Aquesta vegada, però, hi ha una incongruència al seu argument, i és que ell, com a republicà, no dona suport al moviment LGTBQI+ i és més, nombroses vegades l'ha criticat i ha fet comentaris en contra d'aquest. Parlar d'aquest atemptat en concret, tenint en compte això, no és més que una estratègia per obrir el ventall de possibilitats pel que fa a votants. Les paraules de la seva última frase formen la fal·làcia de desviació a terreny comú, per tal d'aconseguir votants de la comunitat LGTBQI+, que assumeixen que rebran suport per part del mogul.

A continuació, torna a fer servir l'estratègia d'explicar una història i donar un nom propi a un problema, que en aquest cas és el crim i, com ja és habitual amb Trump, el crim causat per la immigració:

“Dilluns vam sentir a parlar de tres pares els fills dels quals van ser assassinats a mans d'immigrants il·legals –Mary Ann Mendoza, Sabine Durden i Jamiel Shaw. Ells són tres valents representants dels milers de persones que han patit greument.”

Font: CNN (Vegeu Annex IX, pàg. 101)

Trump relata aquest fet, identificant les víctimes i descrivint-los com herois d'una nació. Aquest fragment, de manera global, és una estratègia per tal de connectar directament amb l'audiència i que aquesta acabi fent ús de la generalització com a eina de comprensió i creació d'opinions. A més d'aquesta estratègia, Trump utilitza un llenguatge dur i directe, és a dir, en comptes de dir que les víctimes van morir, remarca que van ser “assassinats a mans d'immigrants il·legals” per tal de donar èmfasi al problema en si. La fal·làcia que va molt lligada a tot això és la d'apel·lació a la ràbia que, seguint la línia del llenguatge dur, fa que els espectadors tinguin un sentiment d'odi cap als immigrants perquè un d'ells va matar tres nord-americans i el patriotisme dels Estats Units crea un vincle de protecció que pot provocar sentiments negatius com aquest. El patriotisme està molt relacionat amb la darrera fal·làcia, la d'*ad populum* que, en aquest cas, no és tan explícita. Anteriorment s'han vist exemples d'aquesta fal·làcia dirigint-se a l'espectador amb un “tu” o un “vosaltres”, aquí es parla de “milers de persones” però sens dubte l'audiència se sent identificada amb el problema i Trump aconsegueix el suport del públic mitjançant aquest *ad populum* lleugerament el·ludit.

Els darrers tres fragments són força representatius de l'estructura d'un discurs de Donald Trump, en què anuncia els qüestions que o bé aprova, o bé vol canviar i seguidament les exemplifica. Exemplificar, però, no és un argument o un pla d'acció, però a Trump aquesta estratègia li funciona molt millor. En aquest cas, parla de la il·legalitat, el crim i el terrorisme (veure “*” pàgina 82) i ell posa cara a aquestes qüestions relatant l'atac als cossos de seguretat, el terrorisme en l'àmbit LGTBIQ+ i, finalment, el crim.

Un altre exemple d'una estructura de discurs característica de Donald Trump és la comparació de la tasca dels seus oponents per tal d'estar per sobre seu en diversos àmbits. Aquesta estratègia apareix un total de 7 vegades al llarg del discurs, i en una d'aquestes ocasions, Trump compara la seva gestió del comerç i de l'economia amb la

de Clinton. Cal dir que l'audiència, a més de donar-li credibilitat fruit de la comparació, confiarà molt més en Trump ja que és un home de negocis i ell ho sap, i ho fa servir.

*“Organització del Comerç –un altre error colossal del seu marit. Ella va donar suport el pacte **assassí de llocs de treball** amb Corea del Sud. Ha donat suport a l'Aliança Transpacífica, que no només destrossarà la nostra manufactura, sinó que també sotmetrà Amèrica a les normes de governs estrangers[...]*

*En canvi, jo faré **pactes individuals amb països individuals**. Mai més entrarem en transaccions massives, amb molts països, que tinguin 1.000 pàgines –**i que ningú del nostre país no llegeixi o entengui**. Imposarem càstigs a totes les violacions comercials dels països que facin trampes...”*

Font: CNN (Vegeu Annex IX, pàg. 106)

La comparació d'aquest passatge resulta força evident: Trump presenta una sèrie d'accions aparentment errònies i presenta un pla d'acció molt superficial i poc detallat però que convenç l'audiència que ell podrà aconseguir el millor per al país, si més no, pel que fa a qüestions econòmiques com aquesta. Al fragment hi torna a haver les estratègies que s'han vist prèviament: el llenguatge dur i directe i la repetició, ambdós per tal de captar atenció o posar èmfasi a la seva manera. Per tal de donar validesa al seu argument, Trump fa servir la fal·làcia de la generalització: és impossible que cap habitant dels Estats Units llegeixi un tractat i potser si ho fan s'adonen que no està tan malament. Aquest descobriment podria ser un dels motius pels quals Trump fa ús de la generalització, per impedir poder ser qüestionat i, sobretot, que es demostrés que podria estar equivocacat.

Durant uns cinc minuts, Trump continua parlant de temes com l'educació, el deute, l'exèrcit o els veterans, assumptes que s'han tractat en d'altres discursos i que segueixen la mateixa estructura: presentació del problema i ús de la fal·làcia de *bandwagon* per deixar clar a l'audiència que tots els nord-americans formen part del mateix equip i que ell el podria liderar perfectament si esdevingués president.

Al llarg del discurs s'ha pogut veure una contínua menció de Hillary Clinton i, especialment, de les males decisions que ella pren dia rere dia. És per això que no resulta sorprenent que aparegui al final del discurs, quan Trump s'acomiada de l'audiència.

*“La meva oponent demana als seus seguidors que recitin un jurament de 3 paraules. Diu: “Estic amb ella”. Jo escullo recitar un **jurament** diferent. El meu jurament diu: **“ESTIC AMB VOSALTRES –ELS AMERICANS”**. Sóc la vostra veu.”*

Font: CNN (Vegeu Annex IX, pàg. 111)

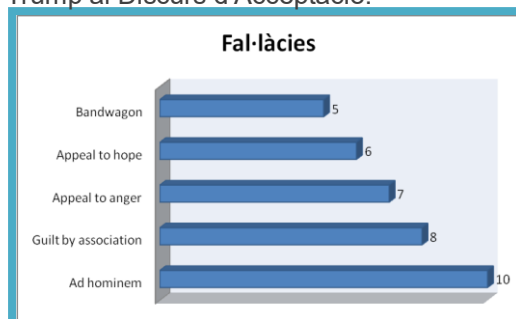
Al darrer fragment analitzat en aquest subapartat apareix una altra comparació, aquest cop referint-se als juraments, paraula que, per cert, repeteix tres vegades en menys d'un minut probablement per destacar-ne la seva importància. La part més important del fragment no és la comparació en si, sinó la fal·làcia que utilitza per desacreditar el jurament de Clinton. La fal·làcia és la d'*ad populum* i, amb aquesta, Trump s'acosta als espectadors i els promet una representació de la ciutadania des del poder, la qual cosa és, en el fons, a allò que qualsevol polític hauria d'aspirar. Un cop més, Trump sap allò que la població vol sentir i ho diu. Així mateix, també insinua que ell es preocupa pels habitants dels Estats Units mentre que Clinton, amb el seu jurament, demostra un comportament més egoista perquè en cap moment esmenta cap persona que no sigui ella al seu jurament.

Trump finalitza el seu discurs a la *Nominating Convention* de la mateixa manera que acaba la resta de discursos de la seva campanya, amb l'habitual "junts tomarem a fer Amèrica gran", fal·làcia de *bandwagon* per excel·lència i, sense cap dubte, el lema de la seva campanya.

Des d'una visió global, aquest discurs està format per aproximadament un 2% de paraules d'agraïment, un 15% de temes polèmics i plans d'acció no gaire precisos i un 83% de crítica a la tasca d'altres polítics i, molt especialment, la de Hillary Clinton. Aquestes estadístiques en el fons tenen força sentit, ja que donar les gràcies fa guanyar punts a un polític i parlar de temes que preocupen a la població també, però al final aquesta població haurà de prendre una decisió a l'hora d'escollir el seu futur president i, així com Hillary explica els motius pels quals hauria de ser votada, Trump prefereix argumentar per què la seva oponent no hauria de ser presidenta, que fa que l'audiència acabi donant suport a allò que no és criticat, és a dir, ell.

En observar les 5 fal·làcies més utilitzades, es pot veure aquesta intenció de guanyar mitjançant el desacreditar l'oponent, concretament a les dues fal·làcies que més es fan servir. Les altres tres juguen molt amb les emocions de l'audiència, un altre dels objectius principals de Trump.

Gràfic 7. Fal·làcies més emprades per Trump al Discurs d'Acceptació.

Font: Elaboració pròpia

Pel que fa a les estratègies i els temes, l'experiència, explicar històries i culpar, i l'atur, el crim i el terrorisme són allò que més predomina, i que segueix la línia general del discurs, afegint valor al propòsit de Trump: destacar més que Clinton.

3.2.5 Debat Presidencial- 26/9/2016, Hofstra University, Nova York

El Primer Debat Presidencial de les eleccions del 2016 va batre els records d'audiència amb 84 milions d'espectadors en 13 plataformes diferents i, com s'explica Imatge 19. Encaixada de mans dels dos candidats al Primer Debat Presidencial.

Font: NBC News

el debat perquè no va fer ús de la retòrica tan pròpia de Trump, però aquesta suposició és totalment desencertada.

a l'apartat 3.1.5, Hillary Clinton va sortir-ne guanyadora. En xifres, abans d'aquest debat, Clinton liderava les enquestes allunyant-se de Trump amb un 2,6% dels vots. Després d'aquesta aparició pública televisada, va posicionar-se per sobre del mogul obtenint un 4% més que ell. Coneixent la manera de parlar en públic d'ambdós, es podria creure que va guanyar

Al llarg del debat, es fa ús d'un total de 118 fal·làcies: 81 per part de Trump, i 37 per part de Hillary. És cert que hi ha una diferència considerable entre l'ús de fal·làcies dels dos candidats, però és important destacar que sovint s'acusa a Trump del gran nombre de *pathos* que apareix als seus discursos i es vanagloria Clinton per l'absència d'aquest. Per tant, totes dues crítiques, si més no en aquest debat, no són acurades.

Quan es parla d'estratègies, els resultats són més propers. Se'n van fer servir 77: 45 per part de Trump i 32 per part de Hillary i, tot i que el mogul va fer ús d'una quantitat més gran, la diferència respecte la seva oponent és de només 13. Cal dir, però, que 10 de les estratègies que apareixen en les intervencions de Clinton corresponen a fets i dades reals malgrat que, en el fons, segueixen sent estratègies.

En aquest cas, els temes i la reiteració d'aquests no són un indicador clau del *pathos* que apareix al debat perquè aquest compta amb una estructura molt marcada determinada per la Comissió de Debats Presidencials, que mitjançant el moderador, decideix tractar un total de 6 temes d'interès públic (vegeu 3.1.7). Malgrat això, és molt freqüent en ambdós candidats i, sobretot en Trump, canviar de tema i parlar repetidament dels mateixos assumptes en què ha insistit durant tota la campanya, com podrien ser el mur de Mèxic, els llocs de treball, la Xina o el terrorisme.

Així doncs, el debat s'inicia amb el moderador Lester Holt donant la benvinguda al públic i presentant els candidats. A continuació formula una pregunta a Clinton que serà feta a Trump posteriorment: "Per què ets una millor opció que el teu oponent pel

que fa a crear els tipus de llocs de treball que posaran més diners a les butxaques dels nord-americans?”

Hillary Clinton, després de saludar els espectadors, respon:

Clinton: “La pregunta principal d’aquestes eleccions és realment quin tipus de país volem ser i quin tipus de futur construirem plegats. Avui és el segon aniversari de la meva néta, així que penso moltíssim en això. Primer, hem de construir una economia que funcioni per tothom i no només per aquells al cim. Això vol dir que necessitem nous llocs de treball, bons llocs de treball, amb ingressos ascendents.

Vull que invertim en vosaltres. Vull que s’inverteixi en el vostre futur. Això vol dir llocs de feina a infraestructures, manufactura avançada, innovació i tecnologia, energia neta i renovable, i petita empresa, perquè la majoria de llocs de treball vindran de la petita empresa. També hem de fer l’economia més justa. Això comença amb incrementant el salari mínim nacional i garantint, finalment, salaris equitatius per les dones.”

Font: Medium (Vegeu Annex XI, pàg. 115)

A simple vista, destaca molt el color groc, color amb què estan marcats els temes, i és que Clinton inicia la seva intervenció plantejant unes quantes promeses. A diferència de Trump, però, les seves no van sempre seguides d’una fal·làcia, ja que malgrat fer-ne servir, són les propostes en si el que vol transmetre al públic, mentre que la prioritat de Trump és jugar amb els sentiments dels espectadors. Tot i així, al principi del fragment apareixen tres fal·làcies: la primera és la de *bandwagon* perquè abans d’anunciar totes les seves idees, convenç al públic que ho faran possible en equip, fal·làcia que es pot observar diverses vegades als discursos de Trump. La segona és la de *Red Herring*, és a dir, realment no té gaire sentit parlar de la seva néta a l’inici d’un debat presidencial i fins i tot s’allunya d’allò que havia dit prèviament. Si més no, aquest *Red Herring* té una peculiaritat, donat que la seva funció no és distreure l’espectador o desviar el tema en si, sinó esdevenir la fal·làcia d’apel·lació a l’emoció, perquè havent parlat del futur, esmentar una relació directa amb una neta (que serà el futur), desperta cert sentiment de tendresa. La darrera fal·làcia va molt lligada a les altres dues, i és que implica directament l’audiència, assegurant que ella farà possible una inversió en tots i cadascun d’ells.

Seguint amb les categories de *pathos*, l’única estratègia que apareix de moment és la repetició: repetició de temes i sobretot del concepte “treball en equip” que connecta directament amb tot aquell que està escoltant el debat.

Gairebé tots els temes que es tracten ja han aparegut en els discursos de Trump analitzats prèviament a excepció del salari mínim i el salari equitatiu per les dones. El motiu pel qual segurament el mogul no n'ha fet esment, tal com Clinton explicarà després, és que ell és precisament un multimilionari que mai no ha viscut per sota de la classe alta estatunidenca i que, per tant, no té coneixement de les xifres d'aquest. Com és sabut, Trump ha estat durament criticat en diverses ocasions per ser el focus de polèmiques masculistes i misògines, pel qual es podria suposar que no hagi parlat d'aquest tema pels seus propis ideals. Una altra opció és que segueixi la ideologia conservadora que defensa el seu partit i no s'identifiqui amb el moviment feminista dins el món del treball per una qüestió de fidelitat al Partit Republicà i als seus seguidors.

Realment no se sap del cert per què Trump no ha introduït mai temes com aquests en els seus discursos, però sí que se sap que es manté ferm en aquells aspectes que apareixen discurs rere discurs. De fet, quan el moderador li formula la mateixa pregunta que ha respost Clinton moments abans, ell contesta:

Trump: “Gràcies Lester. Els nostres llocs de treball estan fugint del país. Estan marxant a Mèxic. Estan marxant a molts altres països. Mira el que la Xina està fent al nostre país en termes de producció. Estan devaluant la seva moneda, i no hi ha ningú al nostre govern que pugui lluitar. I tenim una bona lluita. I tenim una lluita que es pot guanyar. Perquè estan fent servir el nostre país com una guardiola per reconstruir la Xina, i molt altres països estan fent el mateix.

Així que estem perdent els nostres bons llocs de treball, molts. Quan mires el que està passant a Mèxic, un amic meu que construeix fàbriques em va dir que és la Vuitena Meravella. Estan construint les fàbriques més grans del món, algunes de les més sofisticades, algunes de les millors. Als Estats Units, no pas tant.”

Font: Medium (Vegeu Annex XI, pàgs. 115 i 116)

Així com Clinton presenta una llista de propostes quan el moderador li pregunta com guanyarà diners per als nord-americans, Trump se centra únicament en la impossibilitat de comptar amb llocs de treball per culpa d'altres països. Aquesta idea és transmesa a l'audiència mitjançant totes tres categories de *pathos*. El magnat dels negocis fa servir un total de 3 fal·làcies en aquest passatge, malgrat que hi ha quatre fragments marcats de color taronja. De fet, el motiu és que el primer i el tercer fragment destacats es classifiquen com la mateixa fal·làcia, la d'*argumentum ad metum*, ja que Trump presenta un aparent problema jugant amb els sentiments dels espectadors al que, a més, no proporciona cap solució. La segona fal·làcia està dirigida també a les emocions de l'audiència i, concretament, apel·la a la ràbia titllant

els Estats Units de guardiola, quan els estatunidencs defenen molt la seva posició com a país dominant en el món actual. Finalment, fa ús de la fal·làcia d'*ad verecundiam* amb un argument extret d'una autoritat de la qual se saben pocs detalls i que, per tant és qüestionable. És més, que un amic seu tingui aquesta opinió no necessàriament vol dir que sigui verídica o que sigui la única. Si més no, Trump aconsegueix que les seves paraules adoptin un caire més professional que no obtindrien si no es fes menció d'aquest amic constructor de fàbriques.

La categoria de *pathos* que menys apareix està marcada en verd i fa referència a les estratègies, que un cop més són la repetició, com també s'ha pogut veure a la intervenció de Clinton, i l'exageració, ja que és pràcticament un possible que un sol país com Mèxic tingui totes les millors fàbriques del món. Si més no, Trump fa creure-ho al públic emfatitzant el seu argument amb aquesta estratègia.

Els temes que tracta Trump de manera reiterada, al contrari que Hillary Clinton, són pocs donat que realment només esmenta la Xina i Mèxic amb l'objectiu de culpar-los i donar a entendre els nord-americans que junts podran combatre les rivalitats amb aquests països, que fins ara els han fet febles.

Per tancar la seva intervenció, Trump parla de l'economia i, especialment, dels impostos i, aquest cop, esmenta dades concretes com a estratègia:

Trump: "...Seguint el meu pla, reduiré els impostos de manera increïble, del 35% al 15% per empreses, petites i grans empreses. Esdevindrà un creador de llocs de treball, el qual no hem vist des de Ronald Reagan. Serà una cosa maca de veure."

Font: Medium (Vegeu Annex XI, pàg. 116)

En aquest petit fragment no apareixen fal·làcies. D'altra banda, Trump utilitza tres tipus d'estratègies diferents i la primera, com s'ha explicat abans, consisteix a fer servir dades concretes, ja que tindran molt més impacte que paraules genèriques i faran que sembli que el parlant sap quelcom sobre el que està parlant, tant si en sap o no alguna cosa. L'estratègia següent és també l'exageració que s'ha vist abans, donat que sí que és cert que el President Ronald Reagan va instal·lar mesures econòmiques efectives, però segurament al llarg de 26, d'altres polítics també han creat llocs de treball. L'última estratègia es basa en presumir per tal de guanyar-se la confiança de l'audiència, i és que dient que "serà una cosa maca de veure" Trump insinua que les conseqüències d'ell esdevenint president seran favorables i això convida a la població a votar-lo.

Hi ha dos temes principals inclosos a la intervenció de Trump: els impostos i els llocs de treball. De fet, Trump tracta el segon tema un total de 7 vegades al llarg del debat i sovint ho fa desviant-se d'allò que estava dient, com fa precisament en aquest aspecte, en què abandona el tema dels impostos per reprendre la qüestió dels llocs de treball.

Qui sí parla d'impostos uns moments més tard, és Hillary Clinton, i ho fa criticant a Trump per la seva manera de fer negocis i, sobretot, per fer-los de manera egoista sense incloure totes les classes de la societat:

Clinton: “...hem de tenir un sistema d'impostos per recompensar la feina i no només per transaccions. I el tipus de pla que Donald ha proposat una economia “trickle-down” un cop més. De fet, seria la versió més extrema, retallada d'impostos més gran per la gent de classe alta d'aquest país com mai n'hi ha hagut cap.

Jo ho anomeno “trumped-up trickle-down”, perquè és exactament el que és. I així no és com fem créixer l'economia.”

Font: Medium (Vegeu Annex XI, pàg. 116)

Hillary Clinton fa servir el terme *trickle-down* per descriure el pla d'acció de Trump, que es basa en un sistema de filtració de la riquesa des de les capes socials més altes fins a les més baixes. Amb aquest concepte com a argument, Clinton acusa Trump de fer retallades als impostos de les persones que tenen més ingressos el que, per tant, augmentaria la distància entre classes socials i, en paraules del poeta anglès Percy Bysshe Shelley, “els rics es farien més rics i els pobres, més pobres.” Així doncs, Hillary Clinton culmina aquesta acusació amb la fal·làcia d'*ad hominem* descrivint la proposta del seu oponent, “*trumped-up trickle-down*” (sistema de filtració de riquesa inventat), i creant, a més, un joc de paraules amb el nom de Trump, referint-se a que si Trump pugés al poder aquest sistema podria posar-se en vigor. Aquest segon significat esdevé també la fal·làcia d'*argumentum ad metum*, ja que Hillary juga amb el sentiment de la por intentant guanyar els vots d'aquells que no volen el sistema que defensa el magnat dels negocis.

Aquest no és el darrer moment en què la líder demòcrata acusa el líder republicà d'una poc humil gestió de l'economia insinuant que, si esdevingués president, Trump continuaria actuant amb aquesta actitud, la qual cosa no seria gens beneficiosa pels nord-americans. De fet, aquest cop Clinton cita les paraules del seu oponent molt probablement per guanyar credibilitat.

Clinton: “De fet, Donald va ser una de les persones que va donar suport a la crisi del sector immobiliari. Al 2006 va dir: “Carai, espero que es col·lapsi (el sistema), perquè aleshores podré entrar i comprar alguna cosa i guanyar alguns diners.” Bé, es va col·lapsar.

Trump: **A això se li diu fer negocis, per cert”.**

Font: Medium (Vegeu Annex XI, pàg. 118)

Si és cert que fins aquest moment Trump no ha atacat directament Hillary, en aquest fragment aquesta dinàmica canvia. Clinton ha fet ús de diversos *ad hominem* i en aquest passatge es pot veure com Trump ha respost als atacs de la seva oponent mostrant la seva faceta més tallant i fent ús de la fal·làcia d'*ad ignorantiam*, en què justifica les seves accions amb el fet de fer negocis, àmbit en el qual té més experiència que Hillary. Així doncs, ell tergiversa l'acusació i la converteix en favorable per a ell i tot el contrari per Clinton, qui, als ulls de l'audiència, queda com una ignorant.

Un cop Trump inicia el primer atac cap a la líder demòcrata, el debat esdevé una constant picabaralla entre els dos candidats en què ambdós es comparen i intenten convèncer els espectadors que el seu oponent no pot governar posant al descobert aspectes i polèmiques de la vida personal de l'altre i fent-los servir per donar suport a l'argument. En una d'aquestes discussions, Trump insinua que Clinton no començarà a buscar solucions per als problemes dels Estats Units si no ho ha fet fins ara:

Trump: “...I Hillary, m'agradaria preguntar-te això. Has estat fent això (política) durant 30 anys. Per què és ara que estàs començant a pensar solucions? **Durant 30 anys hi has estat ficada i tot just ara comences a buscar solucions.**

Clinton: *Bé, de fet...*

Trump: *Jo tornaré –disculpa'm. Tornaré a portar els llocs de treball. **Tu no pots.***

Clinton: *Bé, de fet hi he estat pensant una mica.*

Trump: **Sí, durant 30 anys.”**

Font: Medium (Vegeu Annex XI, pàg. 120)

Trump inicia la seva acusació preguntant a Clinton per què no ha dut a terme tot allò que està prometent que farà durant els anys que ha estat Secretaria d'Estat, i hi posa èmfasi amb l'estratègia de la repetició. Malgrat que Hillary intenta interrompre'l per defensar-se, el magnat dels negocis es torna a mostrar tallant i estableix que ella mai no podrà tornar a crear llocs de treball amb la fal·làcia d'*ad hominem*, amb la qual l'ataca directament sense cap argument. Per acabar la picabaralla, Trump torna a ser

tallant i, a més, utilitza la fal·làcia d'apel·lació a l'humor, ja que ridiculitza l'intent de formulació d'un contra argument per part de Clinton.

Malgrat que pugui semblar que Trump domina el debat, Hillary compta amb una arma que el líder republicà no acostuma a fer servir: els fets i les dades. És més, com ja s'ha comentat en iniciar l'anàlisi del debat, Clinton fa ús d'aquesta estratègia moltes més vegades que Trump, específicament 8.

Clinton: “...*Quan era Secretària d'Estat*, vam incrementar globalment les exportacions nord-americanes un 30%. Vam incrementar-les a la Xina un 50%. Així que sí *que sé com he de treballar per crear llocs de treball i aconseguir exportacions que ajudin a crear llocs de treball*”.

Font: Medium (Vegeu Annex XI, pàg. 120)

La intervenció de Hillary Clinton és en realitat molt més extensa (Vegeu Annex XI) i conté moltes més dades concretes que en aquest fragment no apareixen. Si més no, s'hi poden trobar estratègies com la de l'experiència, en què Hillary remarca que ha estat Secretària d'Estat abans de donar la seva opinió sobre un tema, la qual cosa provocarà que l'audiència confiï en ella perquè havent solucionat un problema prèviament, li seria senzill fer-ho si esdevingués presidenta. Seguidament, es pot trobar la fal·làcia de *Red Herring*, perquè el fet que hagi aconseguit dur a terme certes exportacions no té res a veure amb la creació de llocs de treball. Aquest darrer concepte és molt emfatitzat per la líder demòcrata mitjançant l'estratègia de la repetició, fent que tot i que els dos assumptes que tracta no tinguin gaire a veure, quedin marcats com a importants i, per sobre de tot, com fàcils de solucionar per una persona amb experiència que ella ha deixat clar que és.

Aquests anys d'experiència amb els que fonamenta els seus arguments li serveixen per evitar les acusacions que Trump li dirigeix i, de fet, converteix aquests intents de desacreditar-lo en moments de connexió amb el públic.

Trump: “*Però no tenim lideratge. I honestament, això comença amb la Secretària Clinton.* [...]”

Clinton: *Tinc la sensació que, al final de la nit, seré culpable d'absolutament tot el ha passat.*

Trump: *Per què no?*

Clinton: *Per què no? Sí, per què no?”*

Font: Medium (Vegeu Annex XI, pàg. 125)

Aquest passatge conté diverses fal·làcies, tant fetes servis per Trump com per Clinton. Amb la primera, la de culpa per associació, el mogul acusa Hillary de ser l'inici de tots els problemes per la manca de lideratge a la seva carrera. Ella respon amb una fal·làcia d'apel·lació a l'humor, aquest humor és lleugerament sarcàstic i mostra una senzillesa i resignació que Clinton fa servir per acostar-se als espectadors, fent que aquests creguin que les acusacions de Trump no tenen gaire fonaments. La tercera fal·làcia és utilitzada pel líder republicà i és la d'apel·lació a la ràbia, però en aquest cas de Clinton. Aquest és el primer cop que apareix aquest tipus de fal·làcia, on l'objectiu no és jugar amb els sentiments de l'audiència, sinó amb els de l'oponent i, en aquest cas, Trump vol que Hillary reaccioni desmesuradament deixant-se en evidència a ella mateixa. És aleshores quan ella recorre a l'experiència de la que s'ha parlat anteriorment i torna a apel·lar a l'humor fent que la provocació de Trump sembli ridícula i, per tant, aconseguint que el públic li doni suport.

Si és cert que al llarg del debat els dos candidats entren en alguna discussió com les que s'han vist anteriorment, hi ha un punt en què ja no critiquen la seva tasca en un àmbit en concret, sinó que treuen els draps al sol del seu oponent. En concret, això té lloc arrel d'una pregunta que el modulador formula a Trump:

Lester Holt: “...Ets perfectament lliure de revelar els teus impostos durant una auditoria. I la pregunta, és un dret dels ciutadans saber el teu personal...”

Trump: Bé, ja t'ho he dit. Els revelaré tant bon punt tingui lloc l'auditoria.[...] Diré això. Tenim una situació en aquest país que requereix acció. Revelaré els meus impostos –en contra de la voluntat del meu advocat– quan ella (Hillary) mostri els 33.000 correus electrònics que han estat esborrats. Quan ella ho faci, jo ho faré”.

Font: Medium (Vegeu Annex XI, pàg. 128)

Molts crítics van determinar que Trump era corrupte i van exigir que mostrés els seus rebuts amb les despeses i els ingressos i s'hi va negar. En comptes de donar una explicació a aquest fet, anuncia que revelarà aquests documents malgrat desobeir el seu advocat. Aquest és una estratègia que convenç el públic que Trump lluitarà contra tot i tothom per satisfer els desitjos de la població, fins i tot si això significa traïr el seu advocat. El mogul, però, no evita respondre la pregunta només amb una estratègia, sinó que també fa servir la fal·làcia de *tu quoque*, resumida amb el típic “jo ho he fet però ella també” i, en aquest cas, compara la seva situació amb la de Hillary fent que tots dos semblin culpables.

Després de diverses petites discussions com aquestes, el moderador decideix intervenir i canviar de segment per aquest cop parlar del racisme als carrers i, tot i que

al principi ambdós candidats semblen compartir la mateixa opinió, al final s'observa com realment no és així.

Clinton: “...L'epidèmia d'armes és la causa principal de la mort de joves afroamericans, per sobre de les altres 9 de causes juntes. Així que hem de fer dues coses, com he dit. Hem de restablir la confiança. Hem de treballar amb la policia. Hem d'assegurar-nos que respecten les comunitats i que les comunitats la respecten. I hem d'enderrocar la plaga de violència amb armes, la qual és una gran contribuïdora a molts dels problemes que veiem avui dia.

Holt: D'acord, Sr. Trump, té dos minuts. Com arregla la divisió (racial)?

Trump: Bé, primer de tot, la Secretària Clinton no vol fer servir un parell de paraules, que són llei i ordre. **I necessitem llei i ordre. Si no en tenim, mai no tindrem un país.**[...] Tenim una situació on a les nostres ciutats, els afroamericans i hispànics estan vivint a l'infern perquè aquestes són molt perilloses. **Camines pel carrer i et desapareixen.**”

Font: Medium (Vegeu Annex XI, pàg. 133)

La intervenció de Hillary és força coherent i compta amb un llenguatge d'alt estàndard i, per sobre de tot, esmenta fets i dades concretes que augmenten la seva credibilitat. Pel que fa a Trump, el seu cas és gairebé l'oposat. Per començar desacredita Clinton totalment quan insinua que ella no sap de què parla perquè no ha fet ús de les paraules “llei i ordre” i hi posa èmfasi amb l'estratègia de la repetició. A continuació, utilitza la fal·làcia d'*either or* o la del fals dilema, amb què planteja dues opcions com a úniques solucions. En aquest cas, argumenta que o bé s'estableix llei i ordre, o no hi haurà possibilitat de comptar els Estats Units com a país. La darrera frase d'aquest passatge conté realment dues fal·làcies: la de generalització i la de *post hoc ergo propter hoc*. És a dir, no sempre que caminis pel carrer seràs disparat i no precisament perquè hi caminis, un tret en serà la conseqüència.

Cal dir que fins aquí tots dos semblen compartir la mateixa opinió: segons ells, els afroamericans i els hispànics són les víctimes i no els culpables, ja que aquest paper correspon a un sistema, amb el qual sí discrepen. Moments després, però, Trump deixa clara la seva opinió real i molt més allunyada de la de Hillary i de la que s'ha vist *a priori*.

Trump: “Tenim bandes deambulant pels carrers. I en molts casos, són aquí de manera il·legal, **immigrants il·legals. I tenen armes. I desapareixen a la gent. I hem de ser forts. I hem d'estar molt atents.**”

Font: Medium (Vegeu Annex XI, pàg. 134)

El líder republicà argumenta que les víctimes són culpables i ho fa de manera indirecta, ja que parla d'immigrants il·legals i no de persones en general. La majoria de

tironeigs a les ciutats són duts a terme per policies blancs perquè “creien que aquella persona, normalment afroamericana o llatina, era sospitosa”. Però Trump no esmenta això, sinó que determina que els culpables d'aquests crims són les mateixes persones que els pateixen. A més, fa ús de la fal·làcia d'*argumentum ad metum*, perquè si convenç la gent que aquests immigrants il·legals els poden fer mal, tothom els repudiarà i, és més, confiarà en Trump perquè els faci fora del seu país. Finalment, apareix una crida a la tranquil·litat amb la fal·làcia de *bandwagon*, amb la qual el magnat dels negocis deixa clar que junts se'n sortiran.

Això no treu, però, que l'argument fet servir per Trump sigui força racista i, de fet, ell manté aquesta actitud quan el moderador torna a insistir amb la pregunta sobre la divisió racial, aquest cop atacant una de les icones de la lluita contra el racisme del moment com és Barack Obama.

Trump: “Deixa'm dir-te. Quan parlem d'arreglar (la divisió racial), **penso que he desenvolupat moltes i molt bones relacions amb la comunitat afroamericana. Crec que es pot veure. I crec que ells volien que arribés a aquesta conclusió.** I penso que vaig fer una bona feina i un gran servei no només pel país, però fins i tot pel president, fent que produís el seu certificat de naixement.

Holt: Secretària Clinton?

Clinton: **Bé, només escolteu el que acabem de sentir”.**

Font: Medium (Vegeu Annex XI, pàgs. 139 i 140)

El mogul inicia la seva intervenció amb la fal·làcia d'*ad vercundiam*, donat que apel·la a una autoritat poc concreta com és la comunitat afroamericana en general, justificant les seves accions com a solució als problemes d'aquest grup de persones. Aquesta justificació fa creure als espectadors que tot allò que Trump duu a terme té com a objectiu principal satisfer els desitjos de la població. Tot i així, Hillary s'encarrega de desacreditar Trump i el seu argument amb la fal·làcia d'apel·lació a l'humor i fent veure a l'audiència que allò que acaba de dir el seu oponent està totalment fora de lloc. És a dir, Trump parla de fer un favor a Obama havent-lo obligat a demostrar que havia nascut als Estats Units malgrat ser afroamericà, i Clinton remarca la ironia de parlar de bones relacions amb aquesta comunitat i alhora estar orgullós d'un gest racista.

Més endavant, Trump torna a atacar Obama tot i que aquest cop no hi ha tant de racisme a la seva acusació. Si més no, i com ha fet amb Clinton durant tot el debat, menysprea la seva tasca política i afirma que ell ho podria fer millor:

Trump: “...amb el President Obama hem perdut el control de coses que solíem controlar. Vam iniciar l'internet, vam inventar-lo, i crec que la Secretària Clinton i jo estem d'acord, quan mirem el que ISIS està fent amb l'internet, ens estan guanyant al nostre propi joc.ISIS.”

Font: Medium (Vegeu Annex XI, pàg. 142)

El líder republicà ataca Obama mitjançant la fal·làcia de culpa per associació amb la qual insinua que el terrorisme ha crescut perquè Obama no l'ha sabut gestionar tal com d'altres presidents han fet antigament. A més fa ús de la fal·làcia d'*argumentum ad metum* creant un sentiment de por al terrorisme entre la població, combinat amb la fal·làcia d'apel·lació a la ràbia perquè segons Trump, els nord-americans estan sent vençuts en un àmbit que haurien de dominar i és sabut que als estatunidencs no els agrada perdre ni molt menys quan saben que poden guanyar.

Si és cert que al fragment anterior Trump no dona cap argument sòlid sobre ISIS, però moments després parla d'una possible solució a aquest problema fent servir NATO³⁸ com a eina principal:

Trump: “Crec que hem de fer que NATO s'endinsi a l'Orient Mitjà amb nosaltres, i amb les nacions que l'envolten, i hem de deixar ISIS fora del maleït joc, i ho hem de fer ràpid. Quan ISIS es va formar en aquest buit creat per Barack Obama i la Secretària Clinton[...] probablement van reclinar-se dient: “No m'ho puc creure”...”

Font: Medium (Vegeu Annex XI, pàg. 146)

En aquest fragment, es pot veure com Trump exposa la seva proposta fent servir una estratègia per cridar l'atenció dels espectadors, mitjançant l'ús del llenguatge dur i directe. I malgrat que al principi sembla que no introduirà cap fal·làcia a la seva intervenció, acaba utilitzant la de culpa per associació un cop més atribuint la responsabilitat de tot el problema als demòcrates.

Tot i que Trump intenta quedar com a innocent, és Lester Holt i no Clinton qui aquest cop demostra a l'audiència que gran part de les intervencions de Trump estan basades en pur *pathos*. Ho fa insistint en què el mogul va donar suport a la guerra de la qual culpa a Hillary, la d'Iraq. Ell, per la seva banda continuament nega aquesta acusació, el que crea confusió i desconfiança per part de l'audiència.

³⁸ La NATO o l'Organització del Tractat Atlàntic del Nord és una aliança entre els Estats Units i els països més rics d'Europa que va sorgir durant la Guerra Freda amb l'objectiu d'establir un equilibri social, polític i econòmic. Va actuar posteriorment en conflictes com els d'Iraq o Iran.

Holt: "...Vas donar suport a la Guerra d'Iraq abans de la invasió. Què et fa..."

Trump: No vaig donar suport a la Guerra d'Iraq.

Holt: Al 2002...

Trump: Això no és més que quelcom que ella (Hillary) ha establert a través dels mitjans convencionals, perquè ella –francament crec que és la millor de la seva campanya pel que fa als mitjans convencionals.

Holt: La meua pregunta és, com que li vas donar suport...

[...]

Trump: Espera un minut. Jo estava en contra de la Guerra d'Iraq. Perquè ho sàpigues.

Holt: El registre diu el contrari, però per què –què va...

Trump: El registre no diu això..."

Font: Medium (Vegeu Annex XI, pàg. 146)

En aquest passatge es pot observar l'actitud impacient de Trump que el porta a interrompre el moderador en diverses ocasions per tal de manifestar que allò que Holt li està intentant demostrar és fals, quan en realitat el moderador només vol mostrar la realitat als espectadors que en el seu moment hauran d'exercir el vot. Si més no, Trump fa servir aquesta ocasió per culpar a Hillary de l'acusació, fent ús de la fal·làcia de culpa per associació, amb la que afirma que tot plegat és una mentida creada per la seva oponent i ell no cedeix ni tan sols quan el moderador especifica que la informació de la qual està parlant ha estat extreta de registres oficials.

Aquesta negació de fets és potser la més evident però no pas l'única, ja que al llarg del debat, Clinton aporta tota mena de dades concretes i és sovint desacreditada per Trump. De fet, ell no pensava que la Secretària pogués arribar tan lluny al procés electoral i va afirmar que no comptava amb un "aspecte presidencial", i quan Holt li pregunta si ho segueix pensant, ell intenta desviar el tema:

Trump: "Ella no té l'aspecte. Ella no té la resistència. Vaig dir que no tenia la resistència. I no crec que tingui la resistència. Per ser president d'aquest país has de tenir resistència."

Font: Medium (Vegeu Annex XI, pàg. 152)

Com es pot observar, Trump es desvia del concepte "aspecte" i parla de la necessitat de la resistència com a qualitat principal en un president. De fet, remarca molt la importància d'aquest valor mitjançant l'estratègia de la repetició.

Clinton, per la seva banda, es defensa explicant aquesta mateixa teoria, segons la qual Trump intenta desviar el tema completament intentant guanyar-se el respecte que probablement ha perdut per un comentari classificat com a masclista.

Clinton: “Sabeu, **ha intentat canviar d'aspecte a resistència**. **Però aquest és un home que ha anomenat les dones porcs i gosses**, i algú que ha dit que un embaràs és inconvenient per empresaris, que ha dit...”

Font: Medium (Vegeu Annex XI, pàg. 153)

La Secretària d'Estat fa servir l'estratègia de la comparació per tal de destacar, és a dir, si Trump ha fet les coses tan malament, l'audiència pensarà automàticament que ella les ha fet bé. A més, malgrat fer servir fets reals com argument, fa ús de la fal·làcia d'apel·lació a la ràbia, molt dirigida aquest cop al col·lectiu feminista. D'aquesta manera aconsegueix desacreditar Trump i la seva explicació, argumentant que algú tan masclista com ell no hauria de tenir cap mena de credibilitat.

Tot i això, quan el moderador pregunta a Hillary si acceptaria la victòria del seu oponent i si li donaria suport, ella respon que sí ho faria, perquè d'això es tracta la política. A Trump, d'altra banda, li costa fer aquesta afirmació:

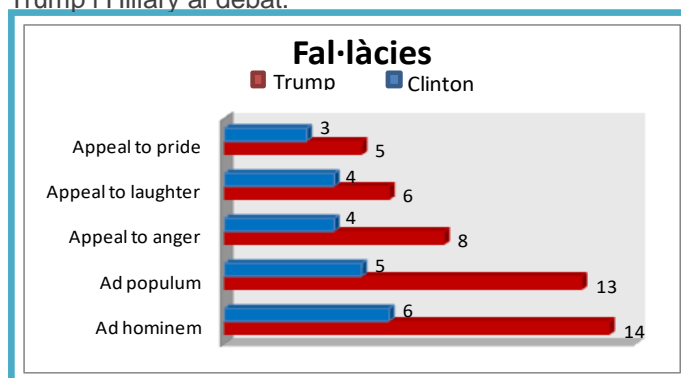
Trump: “Mira, aquesta és la història. **Vull tornar a fer Amèrica gran**. Seré capaç de fer-ho. **No crec que Hillary pugui**. La resposta és, si guanyés, li donaré suport.”

Font: Medium (Vegeu Annex XI, pàg. 155)

El magnat dels negocis culmina d'aquesta manera la darrera intervenció del debat presidencial. Cal destacar que esmenta el que ha esdevingut el lema de la seva campanya i introdueix la fal·làcia d'*ad hominem* per deixar clara la seva vertadera opinió tot i que al final acaba donant una contestació políticament correcta.

Gràfic 8. Tipus i nombre de fal·làcies més emprades per Trump i Hillary al debat.

Donat que l'objectiu principal d'aquest debat és convèncer els espectadors de quin candidat han de votar, té sentit que les fal·làcies més fetes servir per part dels participants hagin estat aquestes, amb les quals es busca desacreditar l'oponent i establir una connexió amb el públic apel·lant als seus sentiments.

Font: Elaboració pròpia

Les estratègies van molt lligades a aquest objectiu i els candidats juguen amb la ridiculització, la comparació, l'experiència, els fets (o la negació d'aquests), etc.

3.2.6 Discurs de victòria- 9/11/2016, Nova York

L'anomenat *Victory Speech* o Discurs de Victòria s'entén com l'aparició pública que duu a terme el candidat que ha obtingut més vots electorals al final de l'*Election Day*. Si és cert que aleshores l'*electoral college* encara ha de reunir-se per fer el recompte de vots i determinar el nou president, quan es tanquen les votacions i s'obtenen els resultats ja és possible deduir qui esdevindrà president, ja que només cal veure la quantitat d'estats que rep cada partit mitjançant el sistema de *winner-takes-all*. És per això que a les 2 la matinada del dia 9 de novembre, poques hores després que

Font: Just Jared.

L'audiència no va ser l'única que va rebre la gratitud dels nous caps del govern executiu, donat que les famílies d'ambdós republicans van assistir a l'esdeveniment i van ser-hi participants tant sent presents a l'escenari mentre es parlava, com sent esmentats a cada discurs.

Mike Pence va iniciar el seu missatge d'agraïment i Trump el va seguir tot fent de donar les gràcies el fil conductor del seu discurs.

“Gràcies. Moltes gràcies a tothom. Sento haver-vos fet esperar. Negocis complicats. Complicats. Moltes gràcies”

Font: Sky News (Vegeu Annex XIII, pàg. 158)

Les seves primeres paraules donen una idea de com serà el discurs i de quin to de veu predominarà en aquest. Això es pot deduir degut a la contínua aparició de la paraula “gràcies”, que podria estar feta servir com a estratègia de repetició, tot i que també podria estar intentat mostrar el seu costat més amable, com fa amb la Hillary.

“Acabo de rebre una trucada de la Secretària Clinton. Ens ha felicitat. Això es tracta de nosaltres. Sobre la nostra victòria, i l'he felicitada a ella i a la seva família per la seva victòria, aconseguida amb molt, molt d'esforç”.

Font: Sky News (Vegeu Annex XIII, pàg. 158)

Com s'ha esmentat prèviament, Trump fa ús de l'estratègia de mostrar-se amable, en aquest cas amb la competència, reconeixent un esforç que anteriorment havia negat

finalitzés el període de votació, el Partit Republicà va convocar un míting a Nova York en què tant Mike Pence com Donald Trump van dedicar unes paraules a l'audiència amb l'objectiu principal d'agrair-los el seu suport i convidar-los a seguir fent-ho durant la presidència.

rotundament però que un cop aconseguida la victòria aprova. En aquest fragment, Trump introdueix la fal·làcia que més s'utilitzarà al llarg del discurs, concretament 4 vegades, intentant unificar el seu públic. Aquesta fal·làcia és la de *bandwagon* i a més de crear un sentiment de satisfacció en la gent per formar part de la victòria, els fa creure que ells també han estat amables amb Hillary i que, per tant, s'estaria parlant d'un triomf just del qual se'n poden enorgullir.

Aquest sentiment d'orgull es manté present durant tot el discurs, especialment perquè Trump posa èmfasi al futur dels Estats Units i a la possibilitat de fer del seu país el millor amb l'ajuda de la seva gent.

“Com he dit des del principi, la nostra no era una campanya, sinó un gran moviment, dut a terme per milions d'homes i dones treballadors que estimen el seu país i volen un futur millor i més brillant per ells i les seves famílies. Un moviment que comprèn Americans de totes les races, religions, classes socials, i creences, que volen i esperen que el nostre govern serveixi la gent, i servirà la gent. Treballant junts començarem la tasca urgent de reconstrucció de la nostra nació i la renovació de l'American Dream...”

Font: Sky News (Vegeu Annex XIII, pàg. 158)

En aquest fragment hi ha una clara representació, marcada en groc, de les diverses mencions del somni americà en què tots els estatunidencs confien i pel qual lluiten. Al mig del paràgraf, en blau, es pot observar una gran incongruència, ja que Trump sovint mostra unes actituds racistes i xenòfobes que aquí no es veuen reflectides, és més, aquest argument és totalment contrari als valors que mostra normalment. Aquest tros del discurs s'acaba amb dues fal·làcies: la primera, l'apel·lació a l'esperança, que apareix 2 cops més i que en aquest cas convida a la gent a confiar en un govern que estarà al seu servei, i la segona, *bandwagon*, que un cop més inclou l'audiència en el procés per aconseguir objectius com l'*American Dream*.

Als moments del discurs que segueixen, apareixen diverses maneres d'incloure els espectadors a la seva missió com a president, que és bàsicament fer un país millor per als seus ciutadans fent créixer l'economia i alhora implicant la població mitjançant l'oferta de feina o arreglant les infraestructures de les ciutats per tal d'aconseguir diners per cuidar els soldats veterans. La veritat és que tractar aquests temes i prometre l'incorporació de mesures en què la ciutadania podrà participar transmet molta confiança en el poble que automàticament escoltarà allò que qui els dóna poder els diu i Trump ho sap, i ho utilitza com a estratègia.

Com a estratègia, el magnat dels negocis també organitza les seves paraules en frases curtes i concises, la qual cosa té beneficis com no fer-se avorrit o aconseguir que l'audiència recordi amb facilitat frases com aquestes:

*“Els homes i les dones oblidats d'aquest país no seran oblidats **mai més.**”*

Font: Sky News (Vegeu Annex XII, pàg. 158)

En aquesta oració es pot trobar la fal·làcia d'apel·lació a l'orgull i l'esperança, en part també perquè hi ha un lleuger dramatisme, i provoca que els espectadors creguin que Trump realment farà possible tot allò que es proposi.

*“Cap somni és massa gran, cap repte és massa gran. **Res del que volem aconseguir al nostre futur està per sobre de les nostres possibilitats.**”*

Font: Sky News (Vegeu Annex XII, pàg. 159)

La segona de les seves frases “èpiques” té les mateixes característiques que la primera i, com aquesta, conté la fal·làcia d'apel·lació a l'esperança i aquest cop és més individualitzada i es dirigeix a cada persona de l'audiència, amb l'objectiu que cadascuna pensi que és possible complir somnis propis, Trump farà que els somnis d'Amèrica també es compleixin.

En el fons Trump ja ha complert el seu somni, arribar a ser president i poder representar els Estats Units, però es reitera molt en que no ho ha fet sol i és per això que fa un esment específic de gairebé cada membre de la seva família per tal d'agrair-los el suport.

*“Així que vull donar les gràcies a la meva família. Fantàsic. Gràcies a tots. **Gràcies a tots...**”*

Font: Sky News (Vegeu Annex XII, pàg. 159)

Malgrat que el fragment és força senzill i curt, força característic de l'estil de Trump, conté l'estratègia que més fa servir al llarg del discurs, concretament 14 vegades: la repetició. De fet no només es refereix a la seva família, ja que família pot arribar a ser un terme subjectiu, sinó que també es refereix a la seva família republicana i, per tant, a tothom que l'està escoltant.

Finalment, torna a fer ús de la fal·làcia de *bandwagon* per deixar clar als espectadors que aconseguiran tot allò que es suposin, pensament que ha estat present al llarg del discurs.

*“I només puc dir que encara que la campanya s'hagi acabat, el nostre treball en aquest moviment tot just comença. Començarem a treballar immediatament pels nord-americans i farem una feina que us farà sentir orgullosos del vostre president. **N'estareu orgullosos.** Un cop més, el **plaer és tot meu.**”*

Font: Sky News (Vegeu Annex XII, pàg. 160)

Al darrer fragment apareixen dues fal·làcies: la d'apel·lació a l'orgull i, com s'ha explicat prèviament, la *bandwagon*. La primera és força evident ja que culmina amb la paraula "orgull", però realment ha estat construïda des de l'inici del discurs. La segona es troba en una forma diferent en què s'ha presentat anteriorment, perquè desprèn un sentiment d'humilitat que no s'havia tractat abans. És a dir, les altres vegades era l'ús del sentiment patriòtic el que provocava l'orgull, mentre que en aquest cas, és el fet que el president es rebaixi al nivell dels espectadors el que els fa sentir orgullosos de si mateixos i, a la vegada, estableix de nou un vincle de confiança més.

En analitzar les categories de *pathos* que apareixen en aquest discurs, es pot observar que tendeixen a la positivitat, tal com s'ha explicat en introduir el text.

De fet, les tres fal·làcies més usades són *bandwagon* i les apel·lacions a l'orgull i a l'esperança, el qual en el fons no és sorprenent tenint en compte que l'objectiu de Trump és agrair tothom que li ha donat suport i fer promeses (esperança) per al seu país (orgull) que es faran realitat si els nord-americans s'uneixen per fer-les possibles (*bandwagon*).

Aquestes promeses s'entenen també com els temes que Trump tracta sovint i que, en aquest discurs, han estat el Somni Americà i millores en l'economia, la infraestructura i l'educació qüestions que preocupen els estatunidencs, però que al mateix temps deixaran de preocupar-los si confien en les capacitats del president. No apareixen temes violents com el mur de Mèxic o la denigració de la dona perquè quan tot just un candidat és escollit president, tothom té els sentiments a flor de pell i parlar de temes amb connotacions negatives podria tenir conseqüències més grans que en una situació normal, fent que Trump perdés molt més suport.

Per acabar, el balanç de les estratègies es basa també en la positivitat general del discurs, ja que les més emprades són: la repetició, el patriotisme i els valors nord-americans com a mitjà de connexió i mostrar la seva faceta més amable per tal de no causar decepcions i captar més població que el recolzi.

3.2.7 Discurs d'Inauguració- 20/1/2017, Washington DC

A les 12 del migdia del 20 de gener de 2017, Donald Trump va jurar oficialment el càrrec de president i, després d'assistir al banquet del Senat i d'encapçalar el cercavila, va pronunciar el seu discurs inaugural, el qual va seguir la línia del Discurs de Victòria, transmetent un missatge positiu i esperançador.

Imatge 21. Discurs d'Inauguració de Trump i d'Obama d'esquerra a dreta.

Font: The Guardian

nombrosos diaris, revistes i blogs van fer-ne ressò, i la composició de fotos que compara l'acte de Trump i el d'Obama va fer-se viral a la xarxa. És més, en plataformes d'informació com *The Guardian* es determina que el nombre d'espectadors de Trump correspon a 1/3 dels que va tenir el seu antecessor, que eren d'1,8 milions de persones. Una altra prova d'aquesta diferència abismal, a part de la fotografia i el recompte, és la de les dades de trànsit: l'any 2017, cap a les 11 del matí, hi havia hagut 193.000 viatges o trajectes, mentre que l'any 2009, en el mateix període de temps, n'hi havia hagut 513.000, segons Metro.

El discurs en si, sí va ser positiu, però la percepció d'aquest es va veure molt condicionada per l'allau de crítiques que va rebre el mogul degut a l'escassa audiència que va assistir a un dels esdeveniments tan representatius de la seva presidència. De fet,

Trump, però, no es va fixar en les xifres, sinó en la gent, i va iniciar el discurs d'una manera molt característica: donant les gràcies i parlant de l'*American Dream*, segon tema més tractat al discurs:

“...gràcies. **Nosaltres**, els ciutadans dels Estats Units, ara estem units en un gran esforç nacional per tal de reconstruir el nostre país i **restablir la seva promesa a tota la nostra gent**”.

Font: Sky News (Vegeu Annex XII, pàg. 158)

Per iniciar-se, Donald Trump es presenta com un ciutadà més, la qual cosa denota humilitat, qualitat realment valorada entre la població nord-americana, i especialment venint d'un polític. Seguidament, parla del Somni Americà, connectant així directament amb el públic i que sent combinat amb la fal·làcia de *bandwagon* produeix una imatge natural i humana de Donald Trump. A més, el president juga, com s'ha vist en discursos anteriors, amb fer creure a l'audiència que ells també són humils i que per aconseguir el seu *American Dream* el necessiten a ell.

A continuació, el magnat dels negocis agraeix la presència d'Obama i esmenta que el poder ha de pertànyer al poble, però sobretot remarca que ell és realment l'únic polític humil, qualitat que apareix moments abans, en qui es pot confiar, i expressa el seu rebuig al govern del país en mans d'altres polítics:

“Durant massa temps, un petit grup (de gent) del Capítol de la nostra nació s’ha aprofitat dels beneficis del Govern mentre la gent n’ha pagat el cost. [...] Les seves victòries no han estat les vostres, els seus triomfs no han estat els vostres; i mentre que ells han celebrat a la Capital de la nostra nació, hi havia famílies arreu de la nostra terra que no tenien res a celebrar”.

Font: The White House (Vegeu Annex XII, pàg. 163)

El fet de culpar, malgrat ser una estratègia força negativa, és molt característica de Trump i d'aquest discurs en concret i, de fet, hi apareix 3 vegades. El fet que Trump parli d'Obama moments abans de fer una crítica a la política, és una jugada molt intencionada, ja que automàticament el públic dedueix que Trump està fent ús d'un *ad hominem* contra els demòcrates però realment no hi ha proves que el puguin fer quedar malament, perquè ho dona a entendre a través d'una indirecta. La següent fal·làcia no està tan amagada, ja que es vol dirigir a totes i cadascuna de les persones que l'estan escoltant, per persuadir-los que el problema els afecta a ells principalment. Ho fa mitjançant la fal·làcia d'*ad populum*, que en llatí vol dir 'a la gent', i que efectivament esdevé el focus del seu missatge. Per tal de posar èmfasi a que les victòries dels polítics no tenen res a veure amb les del poble, fa ús de la repetició, però aquest cop ho fa de diferent manera donat que introdueix un sinònim (triomf) amb l'objectiu que tot plegat soni més gran i negatiu del que realment és. Finalment, apareix un clar exemple d'apel·lació a la ràbia, perquè Trump està dient a la gent que els seus representants estan contents i no es preocupen de les misèries dels ciutadans, argument tergiversat, a més, per la fal·làcia d'*strawman*, perquè el fet que els polítics celebressin les seves victòries no necessàriament vol dir que s'alegressin de les desgràcies de ningú més, però Donald Trump fa que soni així, enfadant els nord-americans.

Escassos minuts després, torna a recordar als espectadors que són apreciats i que el país és a les seves mans, i ho fa estratègicament, perquè aquests contrastin la tasca dels altres polítics i la de Trump i s'adonin que és ell el que està de part seva.

“El que realment importa no és pas quin partit controla el nostre govern, sinó que el nostre govern estigui controlat per la gent. El 20 de gener de 2017 serà recordat com el dia en què la gent va prendre possessió del govern d'aquesta nació.”

Font: The White House (Vegeu Annex XII, pàg. 163)

Aquest discurs, en general, conté moltes frases “èpiques”, i que per primer cop compten amb una qualitat literària que no és tan present en d’altres discursos i que fa que causin molta més impressió. El poder del poble és un tema que torna a ser tractat i que ho serà al menys un cop més, perquè és un dels missatges principals que Trump vol transmetre en aquest moment per tal de guanyar-se la confiança del públic.

Per guanyar-se la confiança del públic, però, Trump parla dels problemes del país, la qual cosa es podria confondre amb *logos*, però que no ho és perquè en cap moment fa esment de dades concretes o conclusions i sols es limita a insistir en com d’important és posar-hi remei en benefici dels nord-americans:

“Des d’ara en endavant, Amèrica anirà primer. Cada decisió sobre comerç, impostos, immigració o afers exteriors, es prendrà per beneficiar els treballadors nord-americans i les seves famílies...”

Font: The White House (Vegeu Annex XII, pàg. 164)

Tal com es pot observar al fragment, Trump torna a posicionar el benestar dels seus ciutadans al capdamunt de les seves prioritats i, en conseqüència, els espectadors acaben donant-li suport perquè ell els ha fet creure que la seva tasca serà totalment dedicada a tots i cadascun d’ells.

De fet, també els fa creure que la seva tasca serà l’única que estarà dedicada a ells, perquè torna a culpar els polítics, aquest cop, però, posant èmfasi en l’inici d’una nova etapa que trencarà amb el passat:

“...Mai més no acceptarem polítics que parlen molt i no fan res, que es constantment s’estiguin queixant però que no facin res. Els temps de paraules buides s’han acabat. Arriba l’hora de l’acció. No permeteu que ningú us digui que no es pot fer. Cap reptat pot vèncer el cor, la lluita i l’esperit americà”

Font: The White House (Vegeu Annex XII, pàg. 165)

Donald Trump va fer servir la primera part d’aquest fragment al seu discurs d’inici de campanya, i el fet que la torni a utilitzar al discurs que tanca el seu procés electoral denota una coherència molt valorada especialment pels que el segueixen des del principi. Les següents oracions repeteixen el patró senzill que s’ha explicat abans i que es basa en la curta extensió d’aquestes per tal de fer-les memorables. A continuació apareix la fal·làcia de l’apel·lació a l’esperança, on es veu que Trump assegura als seus espectadors que tot és possible. Per acabar, es pot observar una altra frase “èpica” que en aquest cas fa referència a l’estratègia del patriotisme que s’ha vist en d’altres discursos i que automàticament dóna credibilitat a allò que està dient el parlant.

El darrer discurs del procés electoral de Trump està molt basat en tot allò que els nord-americans aconseguiran tant bon punt el magnat dels negocis esdevé president i un cop més, per acomiadar-se d'aquesta etapa sent fidel als discursos que han precedit l'últim, fa ús de la fal·làcia de *bandwagon* amb l'objectiu de guanyar-se la confiança dels estatunidencs abans d'iniciar un nou període de la història dels Estats Units.

“A tots els nord-americans, de cada ciutat propera i llunyana, gran i petita, de muntanya a muntanya, d'oceà a oceà, escolteu aquestes paraules: Mai més sereu ignorats. **La vostra veu, les vostres esperances, i els vostres somnis definiran el destí dels Estats Units.** I el vostre coratge, bondat i amor ens guiaran pel bon camí. [...] I sí, tots junts, **tornarem a fer Amèrica gran.** Gràcies...”

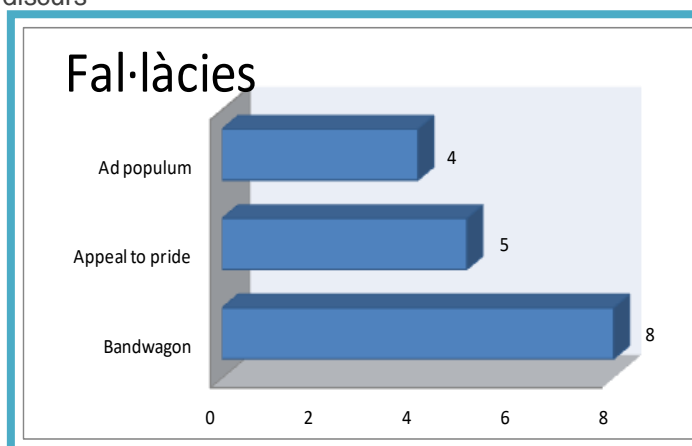
Font: The White House (Vegeu Annex XII, pàg. 165)

La inclusió dels ciutadans a les seves darreres paraules, culmina el discurs transmetent un sentiment de pura devoció cap al poble. Ho fa mitjançant dues fal·làcies: la d'*ad populum* en parlar d'allò que “definirà el destí dels Estats Units” fent que el públic se senti totalment identificat, i l'apel·lació a l'esperança en el seu famós lema de “tornar a fer Amèrica gran”.

Tal com s'ha explicat en introduir el discurs, el to i el caràcter que aquest adopta és generalment positiu, malgrat que una mica menys que el *Victory Speech* donat que en aquest Trump tracta problemes que preocupen a la població i culpa d'altres persones de causar-los.

Gràfic 9. Fal·làcies més emprades per Trump durant el discurs

Tot i així, i tenint en compte la brevetat del discurs, el nombre de fal·làcies utilitzades, 27, és força elevat. D'aquestes 27, n'hi ha 3 que es repeteixen molt, la qual cosa té sentit ja que Trump intenta mantenir una certa positivitat, excepte en certs moments, com s'ha esmentat anteriorment.

Font: Elaboració pròpia

Pel que fa a les estratègies, la freqüència amb què apareixen no és tanta com la de les fal·làcies però, al mateix temps, l'estratègia més gran és la repetició de temes com els llocs de treball, l'*American Dream* o el poder del poble, per tal de convèncer els nord-americans que Trump farà una bona feina solucionant-los.

4. LES PROMESSES DE TRUMP

Analitzant un total de cinc discursos i dos debats pertanyents a la campanya de Donald Trump, ha estat possible trobar el gran nombre de representacions de *pathos* amagades entre les línies de les seves paraules. Aquest apartat, si més no, deixarà enrere les fal·làcies i les estratègies i es centrarà en els tres temes més repetits, amb l'objectiu d'avaluar, de manera no exhaustiva, quines accions ha dut a terme el president per tal de complir les seves promeses, en cas que les hagi complertes.

Els tres assumptes més tractats corresponen a l'atur i llocs de treball, Mèxic, i el terrorisme, dels quals n'ha fet esment un total de 23, 12 i 10 vegades respectivament.

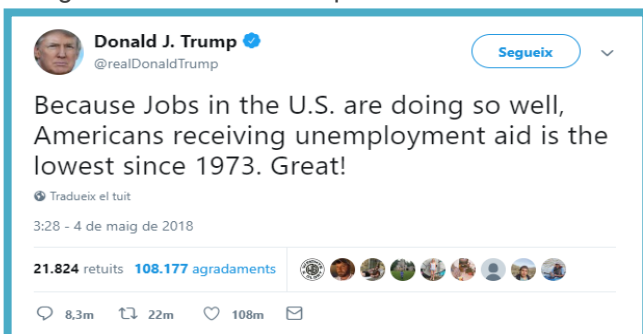
4.1 L'ATUR I ELS LLOCS DE TREBALL

Donald Trump destaca entre la resta de polítics actuals per la seva capacitat de comunicar-se directament amb el poble, qualitat que, en el fons, li va permetre guanyar les eleccions. Aquesta capacitat, però, no només es veu reflectida als discursos, sinó també al que ha esdevingut el mitjà de comunicació del s. XXI per excel·lència: *Twitter*.

És que amb un total de gairebé 40.000 piulades³⁹, que corresponen a unes 12 per dia, Donald Trump s'ha posicionat al capdamunt de la llista d'usuaris més actius i amb més seguidors. Cal dir, però, que també s'ha situat al capdavant del rànquing d'usuaris més polèmics, ja que cada piulada rep milers de reaccions, tant positives com negatives. El gran nombre de respostes instantànies obtingudes publicació rere publicació, és conseqüència d'un *pathos* també present entre les línies d'aquestes.

A l'hora d'analitzar l'efectivitat de les promeses de Trump és necessari recórrer, doncs, a la forma de comunicació que més empra i, en el cas de l'atur i llocs de treball, és possible trobar diverses piulades.

Imatge 22. Piulada de Trump sobre l'atur

Font: Trump Twitter Archive

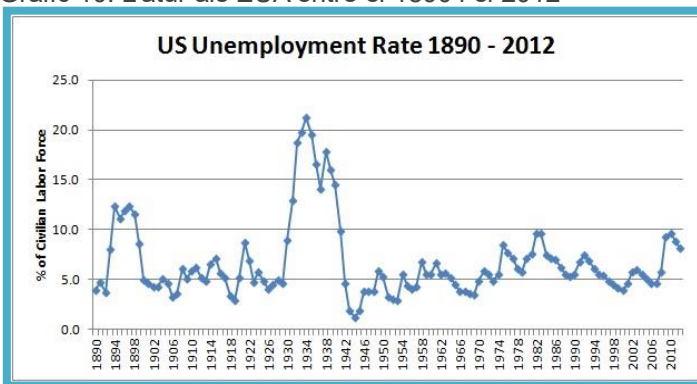
En aquesta, per exemple, anuncia que “els Estats Units ho estan fent genial” i que “les ajudes per la gent que està a l'atur són les més baixes des de 1973”. A primer cop d'ull, aquesta és una notícia realment positiva i per la qual cosa obté un total de 108.177 agradaments.

³⁹ S'anomena piulada a qualsevol publicació a la xarxa social “*Twitter*”.

Parant atenció únicament a aquesta publicació, es podria determinar que Trump ha complert la seva promesa de reduir l'atur. Si més no, estadístiques oficials desmenteixen aquesta aparent veritat.

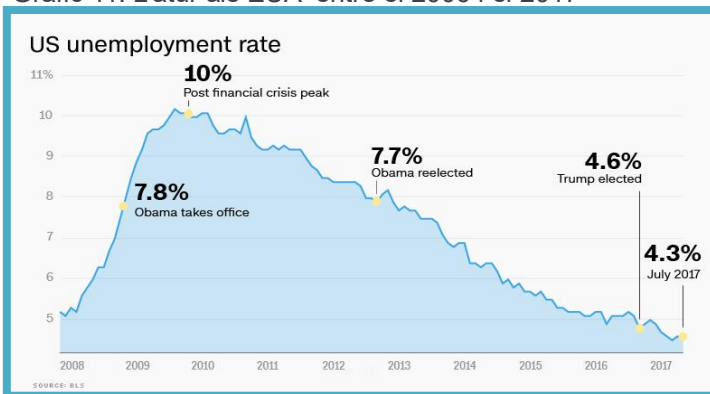
La primera gràfica mostra l'atur als Estats Units en més d'un segle d'història. El que s'hauria de contrastar, però, és la informació que coincideix amb la piulada de Trump: l'atur des de 1973. En aquest cas, el magnat dels negocis té raó, ja que el moment de menys atur registrat correspon a l'any 1973. Tot i així, en el seu moment va prometre reduir l'atur en gran mesura i aquesta promesa no ha estat complerta, donat que, com es pot veure, des que Trump és escollit fins al juliol del 2017,

Gràfic 10. L'atur als EUA entre el 1890 i el 2012

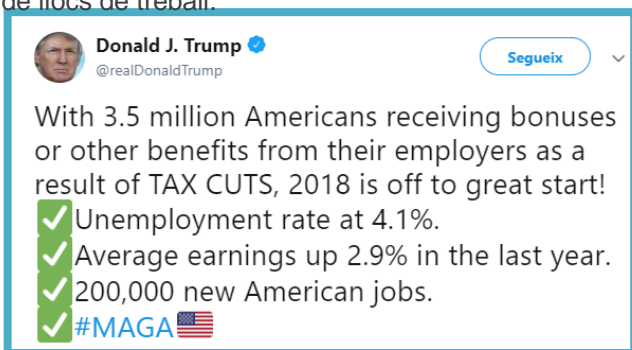
Font: Mind & Market

Gràfic 11. L'atur als EUA entre el 2006 i el 2017

Font: CNN

només disminueix un 0,3%, un percentatge no gaire gran en comparació a la tasca d'Obama. Malgrat això, cal dir que Trump ha pres alguna decisió respecte aquest assumpte i això es veu reflectit als resultats. No obstant, la seva fidelitat a la promesa de reduir l'atur en un 70% es duu a terme.

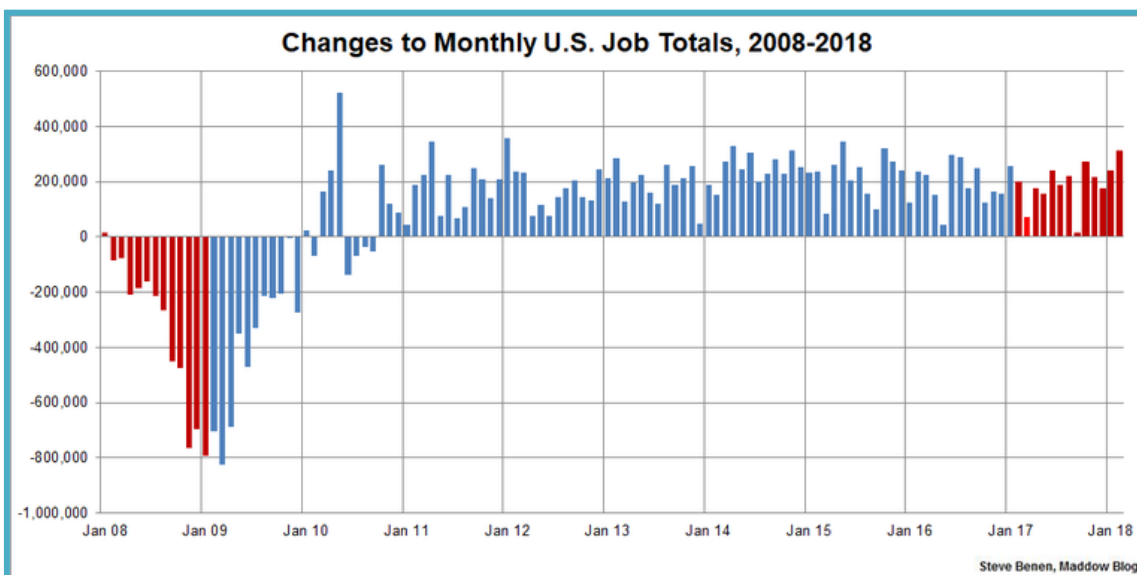

Font: Trump Twitter Archive

de l'atur, l'increment dels ingressos en un 2,9% i, potser el més impactant, 200.000 llocs de treball. És important destacar que qualifica els llocs de treball com a Americans per establir una connexió directa amb l'usuari. A més, deixa clar que aquests tres assoliments són fruit d'una acció que ell mateix ha dut a terme: retallades

Un cop s'ha parlat d'atur, cal tractar el tema dels llocs de treball, que tants cops va aparèixer als discursos de Trump. En aquesta piulada, ell anuncia, amb una presentació visual i senzilla, tres assoliments positius: la davallada

d'impostos. El llenguatge positiu emprat és una estratègia per captar l'atenció del lector i crear un vincle de confiança. De la mateixa manera que l'altra publicació, aquesta sembla completament certa i, a més, guanya credibilitat donat que compta amb xifres numèriques concretes. Per tant, qualsevol usuari de *Twitter* que es trobés amb això podria deduir que Trump està complint la seva promesa, i no estaria pas molt allunyat de la realitat.

Font: MSNBC

A la gràfica es pot observar, a l'esquerra i en vermell, la tasca de Bush, al centre i en blau, la d'Obama i, a la dreta i en vermell, la de Trump. És cert que Obama va crear molts llocs de treball, però malgrat el canvi de presidència, Trump aconsegueix mantenir i, fins i tot, superar les xifres més altes de l'any anterior a la seva nominació. En d'altres paraules, el nombre de llocs de treball sota el govern de Trump iguala i supera la xifra que hi havia sota el govern d'Obama. És més, tornant a la piulada, la informació coincideix completament i fins i tot supera els 20.000 llocs de treball esmentats.

Fent un balanç general, Trump va força encaminat pel que fa a assolir un dels objectius principals que va reiterar durant la seva campanya. Ell és, per tant, fidel a les seves paraules i a un dels motius més comuns perquè la població el va votar: per ser un home de negocis exitós que sabia com fer funcionar l'economia d'un país com els EUA.

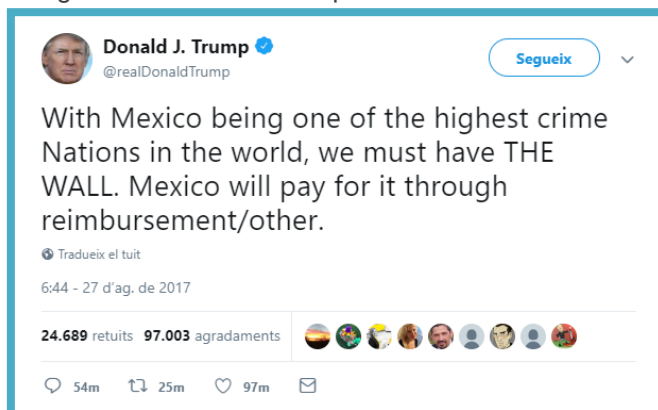
4.2 MÈXIC

Un dels temes més tractats al llarg de la campanya i, sens dubte, el més polèmic, va ser el d'aquest país de l'Amèrica Central. Donald Trump va manifestar el seu odi cap a les persones que emigraven d'aquest territori i, molt especialment, als que ho feien de manera il·legal. Sovint feia especulacions sobre la droga i el crim i culpava als mexicans de portar aquests problemes als Estats Units. És per això que va proposar la construcció d'un mur a la frontera del Sud del país del qual volia esdevenir president.

Aquest mur va ser una de les promeses més polèmiques de la seva campanya i va ser molt criticada a nivell internacional, així com classificada com un incompliment dels drets humans. Tot i rebre crítiques com aquestes, Trump també va obtenir molt suport amb piulades com aquesta:

La promesa de la construcció d'un mur totalment finançat pels propis mexicans va aparèixer només als discursos de Trump, sinó també a les seves xarxes socials. En aquesta publicació, el president argumenta que una barrera com la que proposa és necessària tenint en compte que

Imatge 24. Piulada de Trump sobre el mur de Mèxic

Font: Trump Twitter Archive

Mèxic és un país criminal i perillós, la qual cosa li sembla motiu suficient per defensar aquesta construcció. Una de les altres raons per les quals creia necessària aquesta representació de la separació física de la frontera, era el comerç i el fet que les empreses, establint-se a Mèxic, podien entrar els productes als Estats Units sense haver de pagar impostos, opció que Trump va voler aturar amb la construcció d'aquest mur.

Imatge 25. Piulada de Trump sobre un pacte comercial amb el Canadà i Mèxic.

Font: Trump Twitter Archive

El Congrés no va creure oportuna l'aprovació d'aquesta mesura i, per tant, aquesta promesa de Trump no ha estat complerta. És més, Trump ha acabat signant un Tractat de Lliure Comerç amb el Canadà i Mèxic malgrat haver-se posicionat en contra dels afers exteriors

amb el país de l'Amèrica Central i, per tant es podria parlar d'infidelitat o hipocresia. Tot i no haver aconseguit dur a terme l'aixecament d'un mur, Trump sí que ha intervingut en la regulació de polítiques d'immigració, esdeveniments que han causat força polèmica a nivell nacional i internacional.

Una d'aquestes polèmiques és l'anomenada "tolerància-zero", amb la qual Trump va establir que els immigrants serien o bé deportats o bé processats per ser introduïts al país sense cap mena d'excepció. El que fins aquí sembla un protocol estàndard, va provocar molts enfrontaments contra el govern executiu donat que mentre les autoritats frontereres prenen una decisió sobre la destinació dels immigrants, els fills o nens que els acompanyaven eren

Imatge 26. Nena plorant mentre detenen el seu familiar.

tancats en gàbies i aïllats de qualsevol contacte amb un familiar. És més, tant si els immigrants aconsegueixen un visat o bé eren deportats, cabia la possibilitat que als infants no els estigués permès reunir-se amb els seus pares i familiars i, per tant, alguns van haver de viure una temporada allunyats de tot contacte fraternal.

Font: Slate.com

Després de moltes manifestacions en contra d'aquesta política, Trump es va veure forçat a signar una ordre executiva que prohibia la separació de famílies per qüestions migratòries.

És cert que Trump no ha aconseguit complir la promesa del mur malgrat proposar-la al Congrés, i també és veritat que és incongruent que hagi pactat amb Mèxic després de despreciar aquest país i els seus habitants. No obstant, va prometre prendre mesures respecte la immigració i ho ha fet, tot i que al final ha hagut de renunciar a les polítiques tan dràstiques amb les que havia iniciat la seva tasca.

4.3 EL TERRORISME

Al llarg de tota la campanya, Donald Trump ha manifestat en diverses ocasions el seu posat disconforme envers una de les preocupacions més grans a nivell mundial com és el terrorisme. En alguns moments ha cregut necessari culpar altres polítics d'aquesta situació, com al Debat Presidencial. En d'altres moments, però, s'ha vist amenaçat pels seus contrincants, que l'acusaven de formar part d'aquest moviment per motius econòmics.

Imatge 27. Piulada de Trump en contra del terrorisme

Font: Trump Twitter Archive

Tot i això, sempre s'ha mostrat en contra del terrorisme i ha estat disposat a lluitar per tal d'abolir-lo. En piulades com aquesta, transmet al lector la seva tenacitat i estableix també un vincle de confiança al mateix temps que fa ús de la fal·làcia de *bandwagon* per indicar que “tots junts vencerem”. A més, Trump demana suport al sistema judicial i acaba fent un crit a la població en general per tal que es mantingui ferma contra l'adversitat. Aquesta publicació dona molta seguretat a qui la llegeix i fa pensar que Trump sap de què parla i farà el possible per vetllar pels nord-americans i la seva seguretat.

Una de les mesures que pren Trump per vetllar per aquesta seguretat ha causat polèmica i ha estat titllada de racista. Com a president dels Estats Units, al magnat dels negocis li està permès signar ordres executives, i la que té a veure amb aquest assumpte és la de la Prohibició de viatjar de 7 països.

Imatge 28. Mapa dels països amb restriccions establertes per Trump

Font: CNN

Segons Trump, per tal d'abolir el terrorisme, cal combatre l'arrel d'aquest i és per això que pren la decisió de posar certes restriccions a segons quins països.

- **Corea del Nord:** Prohibeix l'entrada als seus habitants com a immigrants i no-immigrants per conflictes poc relacionats amb el terrorisme però considerats amenaces per a la seguretat pública
- **Iran:** Prohibeix l'entrada als seus habitants com immigrants i no-immigrants, malgrat que poden sotmetre's a unes proves per accedir-hi com estudiants internacionals.
- **Síria:** Prohibeix l'entrada als seus habitants com immigrants i no-immigrants.
- **Iemen:** Prohibeix l'entrada als seus habitants com immigrants, no-immigrants i turistes.
- **Somàlia:** Prohibeix que els somalis esdevinguin immigrants
- **Líbia:** Prohibeix l'entrada als seus habitants com immigrants, no-immigrants i turistes.
- **Veneçuela:** Nega l'entrada a segons quins oficials de govern.

El seu criteri de selecció està dividit en tres classificacions: La primera fa referència a la restricció per afiliació a la religió musulmana, establerta a Iran, Síria, Iemen i Líbia. La segona, al conflicte directe amb els Estats Units, com seria el cas de Corea del Nord. La tercera, en el cas de Somàlia i Veneçuela, Trump decideix imposar aquesta restricció perquè són països on hi ha conflicte actualment o n'hi ha hagut recentment.

En aquest cas, Trump sí que compleix la seva promesa i posa en pràctica una sèrie de mesures per prevenir el terrorisme, independentment de que siguin o no considerades moralment correctes.

En resum, dels tres temes més repetits, Trump ha dut a terme accions relacionats amb tots ells, però l'atur i els llocs de treball són definitivament allò que ha millorat més en poc temps. Mirant els altres dos temes, les solucions que Trump ha cregut adequades han resultat polèmiques i, en general i com s'ha esmentat anteriorment, ho han esdevingut perquè no han estat considerades moralment correctes malgrat ser solucions al cap i a la fi.

CONCLUSIONS

Quan vaig començar aquest treball, el meu objectiu no estava gaire definit. D'una banda volia entendre com havia estat possible la victòria d'un personatge com Donald Trump. D'altra banda, volia esbrinar si la gent que l'havia votat s'havia equivocat amb ell o si el magnat dels negocis estava realment complint allò que tant havia promès. D'alguna manera volia entendre la societat que m'havia acollit durant nou mesos, i volia desmentir prejudicis, aprenent desfer-me dels meus primer. Amb aquest projecte he après molt sobre mi mateixa, i sobre investigar més enllà de la superfície, més enllà del "aquest americà està boig" que tant ens limitem a dir quan ens costa dedicar temps a pensar i a voler fer-ho.

Per tal de resumir tots els coneixements que he adquirit fent aquest treball, cal primer que parli sobre el protagonista d'aquest. Donald Trump va créixer en una família de classe alta, i des de ben petit va conèixer el món dels negocis, ja que el seu pare en formava part. Per arribar a pertànyer-hi, però, els seus avantpassats van haver de sacrificar gran part de les seves vides per generacions futures. Sense anar més enllà, la seva pròpia mare era una dona de fer feines procedent d'Escòcia. Sovint es parla de l'odi de Donald Trump cap a les classes baixes, les dones i els immigrants, i pot arribar a semblar incongruent que algú com ell pugui tenir aquest sentiment quan la seva mare correspon a tots tres col·lectius. Sota el meu punt de vista, si més no, té molt de sentit. Sincerament crec que Donald Trump ha esdevingut classista, racista i misogin degut a un sentiment de rancor provocat pel seu subconscient. És a dir, la seva mare va ser discriminada i maltractada per gent socialment superior. A més, durant tota la seva vida ha vist com les dones tenien menys drets, tant en l'educació de les seves germanes, com en el matrimoni dels seus pares. I, finalment, un dels motius pels quals segurament és racista és perquè els seus avis van ser expulsats del seu país d'origen i, per tant, Trump té una mala percepció de la resta de territoris que no són els Estats Units.

És evident que aquesta conclusió es podria mirar des de l'altra banda: precisament perquè la seva mare fou rebutjada, les dones de la seva vida discriminades, i els seus avis repudiats per d'altres països, ell hauria d'intentar lluitar contra aquestes injustícies en comptes de recolzar-les. Està comprovat, però, que una persona adopta, en petita o gran mesura, els valors, les actituds i les opinions que li han estat ensenyats des de la infància, i Donald Trump podria ser un exemple d'aquesta tendència.

Pel que fa a la seva carrera, és probable que el seu pare l'inspirés i esdevingués el seu model a seguir, fent que el seu nom aparegués en els rànquings de persones més riques del món. En diverses ocasions, Trump ha explicat com va començar del no-res i, tot i no ser una afirmació del tot certa ja que comptava amb el finançament de la seva família, és veritat en certa manera que el seu posat lluitador el va portar a l'èxit. De fet, estic segura que aquesta és l'actitud que el va fer guanyar les eleccions del 2016. Molt probablement la gent va veure en ell un líder ambiciós i amb prou coneixement sobre l'economia dels Estats Units per saber gestionar-la com a president.

Si parlem de la seva fama, però, no és el seu èxit el que destaca, sinó l'absència de respecte en les seves paraules. Donald Trump ha protagonitzat algunes de les polèmiques més importants de la darrera dècada, i el pitjor de tot és que no s'han quedat només en comentaris, sinó que com a president ha pogut dur a terme accions que han provocat conseqüències força negatives. Algunes de les més destacades han estat el suport a les contínues repressions policials contra les minories racials, les mesures sanitàries només beneficioses per les classes altes i la seva política exterior, amb la qual ha separat famílies i les ha privat del que es consideren drets humans.

Amb tot això, m'és possible explicar la primera gran conclusió a la que he arribat: Els nord-americans van votar el Trump que van decidir veure. És a dir, alguns van preferir percebre'l com un patriota que lluitaria pel seu futur tot i perjudicar minories, perquè "sempre hi ha algú que ha de sortir perdent", mentre que d'altres van anteposar la necessitat de comptar amb una "bona persona" com a president, molt abans que no pas algú capaç de solucionar alguns dels problemes més grans que patien els Estats Units en aquell moment.

Molt possiblement, tots aquells que no van votar Trump, van decantar-se per Hillary, malgrat que ella tampoc semblava ser la millor opció. De fet, les eleccions del 2016 es van descriure com una lluita entre dues forces negatives, i la necessitat de triar, per tant, la menys dolenta. Durant la campanya electoral, Clinton es va mostrar freda i calculadora, i casos de corrupció o assumptes intel·ligibles com la gestió dels seus correus electrònics van crear força desconfiança en la població, que potser va preferir algú políticament incorrecte però directe, a algú políticament correcte però distant i misteriós com va ser Hillary.

Deixant de banda les personalitats de cada candidat, crec que també és important parlar del tipus de societat que va exercir el vot. Els Estats Units compten amb una

població d'ideals conservadors. Des de sempre, tothom qui ha triomfat ha estat home, blanc i ric, qualitats que descriuen perfectament el vencedor de les eleccions i que s'allunyen de les de Hillary. En cas que la líder demòcrata hagués esdevingut presidenta, hauria estat la primera dona en obtenir el càrrec i és molt probable que des del punt de vista de molts estatunidencs, fos preferible l'opció d'un home irrespectuós a la d'una dona al capdavant del seu país.

És cert, però, que molta més gent es va decantar per Clinton, i va ser ella qui va guanyar el vot popular amb gairebé 3 milions de vots més que el seu oponent. Aquí és on va intervenir el sistema polític dels Estats Units que Trump va saber veure com a eina en comptes de com a obstacle. En lloc d'intentar guanyar estats com Nova York o Califòrnia, demòcrates per excel·lència, va parar molta més atenció als anomenats *swing states*, territoris que definitivament van condicionar els resultats i van provocar la seva victòria.

Així doncs, la meua segona conclusió és la següent: Trump va fer que el sistema polític dels Estats Units jugués al seu favor i un dels motius pel qual va sortir guanyador va ser gràcies a l'*Electoral College*, que li va permetre arribar a la presidència malgrat no obtenir el vot popular, però sí els vots dels estats indecisos. Aquests, sumats als dels estats per norma republicans, van ser els suficients per fer que Trump sortís escollit president i, per tant, és mèrit seu haver sabut triar els llocs on va fer campanya.

Un cop hem parlat de la localització dels seu vots, cal parlar de la manera com va recaptar-los, i en això s'ha basat la part pràctica del meu treball. Als dos debats analitzats s'ha pogut veure que, tot i que els altres candidats fan ús del *pathos*, Trump és qui més en fa servir. Ell parla a la seva audiència de manera clara i sense eufemismes i això dona confiança al poble, que per primer cop no està sent tractat com algú ignorant, sinó com part d'un col·lectiu capaç d'enfrontar-se a qualsevol adversitat. A més, Trump simplifica els problemes perquè siguin fàcils d'entendre i la població valora aquest gest, perquè sovint les paraules dels polítics resulten incomprensibles. Donald Trump trenca amb tot això i deixa enrere el *logos*, perquè no li cal. Atacar els seus oponents i descacreditar-los, fer servir paraules d'esperança, crear un sentiment de ràbia en la població, apel·lar a falses autoritats o repetir la importància de certs temes li és suficient per convèncer a tot aquell que l'escolta que ho té tot sota control.

La meua tercera conclusió és, de fet, la resposta a la hipòtesi d'aquest treball. Donald Trump va arribar a la presidència perquè va saber com manipular els seus votants a través dels seus discursos: els va advertir de les situacions horribles que podrien patir com a país, especialment si ell no n'era el president, els va atemorir, els va commoure amb desgràcies com assassinats, va fer odiar els responsables d'aquells assassinats, els va unir com a poble i, per sobre de tot, els va prometre una Amèrica millor. Una Amèrica com la que havien somniat des que tenien ús de raó. Donald Trump va esdevenir l'única via possible per complir l'*American Dream*, el somni americà. I, efectivament, ell mateix es va encarregar de crear aquesta percepció mitjançant, únicament, les seves paraules i la seva forma de dir-les.

Havent respost la meua hipòtesi, només em queda parlar de les promeses de l'actual president i la situació en què aquestes es troben gairebé dos anys després de que les proposés. I és que contra tot pronòstic, crec que Trump ha sabut complir allò que en el seu moment va assegurar que duria a terme. Els llocs de treball i l'atur van ser l'assumpte més tractat durant la seva campanya i, tant bon punt va jurar el càrrec, va saber invertir en les empreses manufactureres de les que tant havia parlat, i que han estat font de milers de contractes. A més, ha sabut mantenir el nombre de llocs de treball que Obama havia aconseguit assolir, fent que no es notés un canvi en l'economia malgrat sí haver-se produït un canvi de govern. De fet, si s'ha de destacar algun canvi, aquest ha de ser el creixement de l'economia valorat en un 3,2%. Donald Trump ha demostrat ser l'efectiu home de negocis que es va presentar a la presidència l'any 2015 i en qui la gent va confiar perquè lluités per les millores que finalment ha estat capaç d'aconseguir.

Una de les polèmiques més sonades, ha estat la dels nombrosos intents de Trump d'atacar els immigrants i els seus drets. Suposo que, un cop més, el fi no justifica els mitjans, però és cert que Donald Trump ha treballat en plans d'acció per ocupar-se del terrorisme i de la immigració, dues de les promeses que tothom va esperar que complís i que ell ha complert tot i fer-ho de manera moralment incorrecta als ulls de molts nord-americans.

Amb tot això, queda clar que els estatunidencs que van escollir Donald Trump ho van fer sabent com era, i el que era capaç de fer pel seu país. Ell els va convèncer, mitjançant el *pathos* dels seus discursos, de que un ambiciós home de negocis seria el líder perfecte. I gairebé dos anys després, absolutament tots els nord-americans s'han qüestionat si comparteixen amb ell la definició de perfecció.

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

Eines de consulta general

Institut d'Estudis Catalans, <https://dlc.iec.cat/>

Soft Català, <https://www.softcatala.org/diccionari-de-sinonims/>

Optimot, <http://aplicacions.llengua.gencat.cat/llc/AppJava/index.html>

Word Reference, <http://www.wordreference.com/>

Apartat 1.1

Biografías y Vidas (2018), *Donald Trump*. Recuperat el 7 d'agost de 2018, de <https://www.biografiasyvidas.com/biografia/t/trump.htm>

Biography.com (2018), *Donald Trump Biography*. Recuperat el 7 d'agost de 2018, de <https://www.biography.com/people/donald-trump-9511238>

Brian Duignan (2018), *Donald Trump*. Recuperat el 7 d'agost de 2018, de <https://www.britannica.com/biography/Donald-Trump>

Buscabiografías (2018), *Donald Trump*. Recuperat el 10 d'agost de 2018, de <https://www.buscabiografias.com/biografia/verDetalle/3320/Donald%20Trump>

Dan Jones (2018), *How Trump's Grandparents Became Reluctant Americans*. Recuperat el 7 d'agost de 2018, de <https://www.history.com/news/trumps-grandparents>

Derek McClelland (2018), *Mary Anne Trump*. Recuperat el 7 d'agost de 2018, de <https://www.geni.com/people/Mary-Trump/6000000013186316923>

Goodreads (2018), *Trump: The Art of The Deal*. Recuperat el 12 d'agost de 2018, de <https://www.goodreads.com/book/show/1032.Trump>

Gregory Korte i Alan Gomez (2018), *Trump ramps up rhetoric on undocumented immigrants: 'These aren't people. These are animals.'* Recuperat el 10 d'agost de 2018, de <https://eu.usatoday.com/story/news/politics/2018/05/16/trump-immigrants-animals-mexico-democrats-sanctuary-cities/617252002/>

Indy Star (2018), *NFL players kneeling in protest during the anthem has divided the nation. What we know.* Recuperat el 12 d'agost de 2018, de

<https://eu.indystar.com/story/news/2018/08/23/nfl-protests-kneeling-during-national-anthem-continue-how-started-what-players-doing-now/1065470002/>

Megan Keneally (2018), *8 times Trump slammed 'chain migration' before it apparently helped wife's parents become citizens*. Recuperat el 12 d'agost de 2018, de <https://abcnews.go.com/US/times-trump-slammed-chain-migration-apparently-helped-wifes/story?id=57132429>

Notable biographies (2018), *Donald Trump Biography*. Recuperat el 7 d'agost de 2018, de <https://www.notablebiographies.com/St-Tr/Trump-Donald.html>

Natasha Frost (2018), *The Trump's Family Immigrant Story*. Recuperat el 7 d'agost de 2018, de <https://www.history.com/news/donald-trump-father-mother-ancestry>

The Famous People (2018), *Donald Trump Biography*. Recuperat el 7 d'agost de 2018, de <https://www.thefamouspeople.com/profiles/donald-trump-3378.php>

Apartat 1.2

Chris Isidore (2017), *Trump cae 92 puestos en la lista de los más ricos de Forbes*. Recuperat el 16 d'agost de 2018, de <https://cnnespanol.cnn.com/2017/10/17/trump-cae-92-puestos-en-la-lista-de-los-mas-ricos-de-forbes/>

Dylan Roach (2015), *A Brief History of Donald Trump*. Recuperat el 16 d'agost de 2018, de <https://www.businessinsider.com/donald-trump-career-timeline-history-2015-9?IR=T>

Forbes (2018), *The World's Billionaires*. Recuperat el 16 d'agost de 2018, de <https://www.forbes.com/billionaires/list/>

Forbes (2018), *#259 Donald Trump*. Recuperat el 16 d'agost de 2018, de <https://www.forbes.com/profile/donald-trump/#b52044d47bdb>

Heather Long (2016), *Trump Organization is now America's 48th largest private company*. Recuperat el 16 d'agost de 2018, de <https://money.cnn.com/2016/12/15/investing/trump-organization-48th-largest-private-company/index.html>

History.com (2018), *Great Depression*. Recuperat el 17 d'agost de 2018, de <https://www.history.com/topics/great-depression>

Richard H. Pells i Christina D. Romer (2017), *Great Depression*. Recuperat el 17 d'agost de 2018, de <https://www.britannica.com/event/Great-Depression>

Apartat 1.3

Aaron Blake (2018), *8 Trump tweets that did real damage*. Recuperat el 19 d'agost de 2018, de https://www.washingtonpost.com/news/the-fix/wp/2018/01/12/8-trump-tweets-that-actually-did-some-damage/?noredirect=on&utm_term=.43117b030251

BBC One (2018), *The Apprentice*. Recuperat el 19 d'agost de 2018, de <https://www.bbc.co.uk/programmes/b0071b63>

BusinessDictionary (2018), *Third Party*. Recuperat el 19 d'agost de 2018, de <http://www.businessdictionary.com/definition/third-party.html>

Claire Cohen (2017), *Donald Trump sexism tracker: Every offensive comment in one place*. Recuperat el 19 d'agost de 2018, de <https://www.telegraph.co.uk/women/politics/donald-trump-sexism-tracker-every-offensive-comment-in-one-place/>

Kayla Epstein (2017), *Trump's stance on LGTB rights has always been confusing*. Recuperat el 18 d'agost de 2018, de https://www.washingtonpost.com/news/the-fix/wp/2017/07/26/trumps-stance-on-lgbt-rights-has-always-been-confusing/?utm_term=.cddf406c6008

IMDb (2018), *The Apprentice*. Recuperat el 19 d'agost de 2018, de <https://www.imdb.com/title/tt0364782/>

Forbes (2018), *Donald Trump's 10 Most Offensive Tweets*. Recuperat el 19 d'agost de 2018, de <https://www.forbes.com/pictures/flji45elmm/donald-trumps-10-most-of/#19bbbace70df>

Joshua Gillin (2015), *Bush says Trump was a Democrat longer than a Republican 'in the last decade'*. Recuperat el 18 d'agost de 2018, de <https://www.politifact.com/florida/statements/2015/aug/24/jeb-bush/bush-says-trump-was-democrat-longer-republican-las/>

Tom Jacobs (2018), *The least analytical 2016 voters: democrats who supported trump*. Recuperat el 18 d'agost de 2018, de <https://psmag.com/news/the-least-analytical-2016-voters-democrats-who-supported-trump>

Z. Byron Wolf (2018), *Are Democrats falling into Trump's trap on immigration?*. Recuperat el 18 d'agost de 2018, de <https://edition.cnn.com/2018/06/25/politics/trump-immigration-trap-cnn/index.html>

Apartat 2.1

Ab Origine (2018), *El Naixement dels Estats Units (I): Tretze Colònies*. Recuperat el 21 d'agost de 2018, de <http://www.aboriginemag.com/el-naixement-dels-estats-units-part-i-13-colonies/>

Chris Weller (2015), *The 12 Most Important Countries, according to the New York Times*. Recuperat el 21 d'agost de 2018, de <https://www.businessinsider.com/the-most-important-countries-of-the-year-2015-12?IR=T>

Crash Course (2012), *Tea, Taxes, and The American Revolution: Crash Course World History #28*. Recuperat el 21 d'agost de 2018, de <https://www.youtube.com/watch?v=HIUiSBXQHCw>

Crash Course (2013), *Taxes & Smuggling - Prelude to Revolution: Crash Course US History #6*. Recuperat el 21 d'agost de 2018, de <https://www.youtube.com/watch?v=Eytc9ZaNWyc>

Crash Course (2013), *When is Thanksgiving? Colonizing America: Crash Course US History #2*. Recuperat el 20 d'agost de 2018, de <https://www.youtube.com/watch?v=o69TvQqyGdg&list=PL8dPuuaLjXtMwmepBjTSG593eG7ObzO7s&index=2>

Crash Course (2013), *Who Won the American Revolution?: Crash Course US History #7*. Recuperat el 20 d'agost de 2018, de <https://www.youtube.com/watch?v=3EiSymRrKI4&list=PL8dPuuaLjXtMwmepBjTSG593eG7ObzO7s&index=7>

Crash Course (2013), *The Constitution, the Articles, and Federalism: Crash Course US History #8*. Recuperat el 20 d'agost de 2018, de <https://www.youtube.com/watch?v=bO7FQsCcbD8&list=PL8dPuuaLjXtMwmepBjTSG593eG7ObzO7s&index=8>

Enciclopèdia.cat (2018), *La Guerra dels Set Anys*. Recuperat el 21 d'agost de 2018, de <https://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0062297.xml>

History.com (2018), *Articles of the Confederation*. Recuperat el 21 d'agost de 2018, de <https://www.history.com/topics/early-us/articles-of-confederation>

History.com (2016), *The Ex-Slaves Who Fought With The British*. Recuperat el 21 d'agost de 2018, de <https://www.history.com/news/the-ex-slaves-who-fought-with-the-british>

History.com (2018), *Slavery Abolished in America*. Recuperat el 21 d'agost de 2018, de <https://www.history.com/this-day-in-history/slavery-abolished-in-america>

José Luís Fiori (2005), *The global power of uniteds states: formation, expansion and limits*. Recuperat el 20 d'agost de 2018, de http://www.ie.ufrj.br/pesquisa/politica/jlfiori/ARTIGOS_arquivos

K.Kris Hirst (2017), *Pacific Coast Migration Model: Prehistoric Highway Into the Americas*. Recuperat el 21 d'agost de 2018, de <https://www.thoughtco.com/pacific-coast-migration-model-prehistoric-highway-172063>

Mis fits and heroes (2018), *Category archives: migration theories*. Recuperat el 21 d'agost de 2018, de <https://misfitsandheroes.wordpress.com/category/migration-theories/>

Apartat 2.2

Crash Course (2013), *The Constitution, the Articles, and Federalism: Crash Course US History #8*. Recuperat el 21 d'agost de 2018, <https://www.youtube.com/watch?v=bO7FQsCcbD8&index=8&list=PL8dPuuaLjXtMwme-pBjTSG593eG7ObzO7s>

Crash Course (2013), *Where US Politics Came From: Crash Course US History #9*. Recuperat el 21 d'agost de 2018, de https://www.youtube.com/watch?annotation_id=annotation_75422&feature=iv&src_vid=bO7FQsCcbD8&v=r161cLYzuDI

History.com (2018), *Declaration of Independence*. Recuperat el 21 d'agost de 2018, de <https://www.history.com/topics/american-revolution/declaration-of-independence>

Apartat 2.3

Cliffs Notes (2018), *The Powers of The President*. Recuperat el 25 d'agost de 2018, de <https://www.cliffsnotes.com/study-guides/american-government/the-president/the-powers-of-the-president>

Crash Course (2015), *Separation of Powers and Checks and Balances: Crash Course Government and Politics #3*. Recuperat el 22 d'agost de 2018, de <https://www.youtube.com/watch?v=0bf3CwYCxXw&list=PL8dPuualJxTOfse2ncvffeelTrqvhrz8H&index=3>

Crash Course (2015), *The Bicameral Congress: Crash Course Government and Politics #2*. Recuperat el 23 d'agost de 2018, de <https://www.youtube.com/watch?v=n9defOwVWS8>

Daniel Grime (2012), *Cabinet & EOP Lecture*. Recuperat el 25 d'agost de 2018, de <https://prezi.com/s27it0xut6lo/cabinet-eop-lecture/>

Encyclopedia Britannica (2018), *Bicameral System*. Recuperat el 23 d'agost de 2018, de <https://www.britannica.com/topic/bicameral-system>

Famguardian (2018), *Thomas Jefferson on Politics & Government*. Recuperat el 22 d'agost de 2018, de <https://famguardian.org/Subjects/Politics/ThomasJefferson/jeff1000.htm>

History.com (2018), *Checks and Balances*. Recuperat el 22 d'agost de 2018, de <https://www.history.com/topics/us-government/checks-and-balances>

History.com (2018), *The Legislative Branch*. Recuperat el 22 d'agost de 2018, de <https://www.history.com/topics/us-government/legislative-branch>

History.com (2018), *Executive Order*. Recuperat el 25 d'agost de 2018, de <https://www.history.com/topics/us-government/executive-order>

House.gov (2018), *The house explained*. Recuperat el 24 d'agost de 2018, de <https://www.house.gov/the-house-explained>

National Archives (2018), *The Constitution of the United States: A Transcription*. Recuperat el 22 d'agost de 2018, de <https://www.archives.gov/founding-docs/constitution-transcript>

Online Library of Liberty (2018), *1787: Virginia and New Jersey Plans*. Recuperat el 23 d'agost de 2018, de <http://oll.libertyfund.org/pages/1787-virginia-and-new-jersey-plans>

United States Courts (2018), *Court Role and Structure*. Recuperat el 27 d'agost de 2018, de <http://www.uscourts.gov/about-federal-courts/court-role-and-structure>

Whitehouse.gov (2018), *The Legislative Branch*. Recuperat el 22 d'agost de 2018, de <https://www.whitehouse.gov/about-the-white-house/the-legislative-branch/>

Apartat 3.1

Alex Seitz-Wald (2016), *6 Key Moments of the First 2016 Presidential Debate Between Trump and Clinton*. Recuperat el 31 d'agost de 2018, de <https://www.nbcnews.com/storyline/2016-presidential-debates/6-key-moments-first-presidential-debate-between-trump-clinton-n655121>

Christopher Klein (2017), *Why does Inauguration Day fall on January 20?*. Recuperat l'1 de setembre de 2018, de <https://www.history.com/news/why-does-inauguration-day-fall-on-january-20>

Claire Lampen (2016), *2016 Presidential Poll Results*. Recuperat el 30 d'agost de 2018, de <https://mic.com/articles/132790/2016-presidential-poll-results-latest-national-and-primary-polls-for-week-of-january-11#.1CPHmDVxn>

Cooper Allen (2016), *2016 General Election Debate Schedule*. Recuperat el 31 d'agost de 2018, de <https://eu.usatoday.com/story/news/politics/onpolitics/2015/09/23/2016-general-election-debate-schedule/81238502/>

Dana Blanton (2016), *Fox News Poll: Clinton and Trump in a one-point race among likely voters*. Recuperat el 31 d'agost de 2018, de <https://www.foxnews.com/politics/fox-news-poll-clinton-and-trump-in-a-one-point-race-among-likely-voters>

Karin Kamp (2016), *Your Turn: The Spectacle of the Republican National Convention*. Recuperat el 30 d'agost de 2018, de <https://billmoyers.com/story/turn-spectacle-republican-national-convention/>

Lili Rothman (2017), *This Is Why Congress Is Only Just Now Counting the Electoral Votes for 2016*. Recuperat l'1 de setembre de 2018, de <http://time.com/4621211/congress-counts-electoral-votes/>

USA.gov (2018), *Presidential Election Process*. Recuperat el 30 d'agost de 2018, de <https://www.usa.gov/election>

Time and Date (2018), *Election Day in the United States*. Recuperat el 31 d'agost de 2018, de <https://www.timeanddate.com/holidays/us/election-day>

Apartat 3.2

Biografías y vidas (2018), *Percy Bysshe Shelley*. Recuperat el 4 de setembre, de <https://www.biografiasyvidas.com/biografia/s/shelley.htm>

History.com (2018), *War in Iraq begins*. Recuperat l'1 de setembre de 2018, de <https://www.history.com/this-day-in-history/war-in-iraq-begins>

New York Times (2018), *Who is running for president?* Recuperat l'1 de setembre, de <https://www.nytimes.com/interactive/2016/us/elections/2016-presidential-candidates.html>

Politico (2016), *RNC 2016 Schedule of events and speakers*. Recuperat el 3 de setembre de 2018, de <https://www.politico.com/story/2016/07/rnc-2016-schedule-of-events-and-speakers-225704>

Wilson Andrews, Kitty Bennett i Alicia Parlapiano (2016), *2016 Delegate Count and Primary Results*. Recuperat el 3 de setembre de 2018, de <https://www.nytimes.com/interactive/2016/us/elections/primary-calendar-and-results.html>

Transcripció de discursos i debats

CBS (2015), *Transcript: Donald Trump announces is candidacy*. Recuperat el 7 d'agost de 2018, de <https://www.cbsnews.com/news/transcript-donald-trump-announces-his-presidential-candidacy/>

CNN (2016), *Donald Trump's Speech for Republican Convention, as prepared for delivery*. Recuperat el 7 d'agost de 2018, de <https://edition.cnn.com/2016/07/22/politics/donald-trump-rnc-speech-text/index.html>

Medium (2016), *Politifact's annotated transcript of the first presidential debate* Recuperat el 7 d'agost de 2018, de <https://medium.com/@PolitiFact/politifacts-annotated-transcript-of-the-first-presidential-debate-9d7ff2fb9841>

Sky News (2016), *Donald Trump's election victory speech: Read the full transcript*. Recuperat el 7 d'agost de 2018, de <https://news.sky.com/story/donald-trumps-election-victory-speech-full-transcript-10651128>

Tampa Bay (2016), *Transcript: Trump's winning, winning, winning speech*. Recuperat el 7 d'agost de 2018, de <https://www.tampabay.com/opinion/columns/transcript-trumps-winning-winning-winning-speech/2266681>

Time (2015), *Transcript: Read the Full Text of the Primetime Republican Debate*. Recuperat el 7 d'agost de 2018, de <http://time.com/3988276/republican-debate-primetime-transcript-full-text/>

The White House (2017), *The Inaugural Address*. Recuperat el 7 d'agost de 2018, de <https://www.whitehouse.gov/briefings-statements/the-inaugural-address/>

Vox (2016), *Read: Donald Trump's full speech after losing the Iowa caucuses*. Recuperat el 7 d'agost de 2018, de <https://www.vox.com/2016/2/1/10892610/donald-trump-iowa>

Apartat 4

Gregory Krieg, Will Mullery, Tal Yellin (2018), *Trump's Promises*. Recuperat el 10 de setembre de 2018, de <http://edition.cnn.com/interactive/2017/politics/tracking-trumps-promises/index.html>

James Griffith, Angela Dewan i Emily Smith (2018), *What it's like in the 7 countries on trump's travel ban list*. Recuperat el 10 de setembre de 2018, de <https://edition.cnn.com/2018/06/27/politics/trump-travel-ban-countries-intl/index.html>

Joseph D. Lyons (2018), *How Many Time Trump Tweets A day? He Basically Lives On Twitter*. Recuperat el 10 de setembre de 2018, de <https://www.bustle.com/p/how-many-times-does-trump-tweet-a-day-the-president-basically-lives-on-twitter-8909583>

Politifact (2018), *Tracking Trump's Campaign Promises*. Recuperat el 10 de setembre de 2018, de <https://www.politifact.com/truth-o-meter/promises/trumpometer/>

Rodrigo Requelme (2018), *Los algoritmos y la propiedad intelectual en el USMCA*. Recuperat el 10 de setembre de 2018, de <https://www.economista.com.mx/tecnologia/Los-algoritmos-y-la-propiedad-intelectual-en-el-USMCA--20181002-0051.html>

VALORACIÓ I AGRAÏMENTS

Aquest treball no hauria estat possible si no hagués conegut en Jordan Pollock, el meu professor de Govern dels Estats Units, i l'Abby Osborne, la meva professora d'Anglès, a l'institut de Manchester, Iowa on vaig cursar Primer de Batxillerat. Ells van saber transmetre'm la seva passió per la política i la llengua i la seva esperança d'un futur millor basat en el treball constant en aquests dos conceptes. Ambdós van ensenyar-me a qüestionar tot allò que veia, sentia o llegia i va ser això el que em va portar a investigar la manipulació d'opinions mitjançant el llenguatge en un personatge polític tan polèmic com Donald Trump. Mai seré capaç d'agrair-los totes aquelles estones que vam passar debatent i que van donar lloc al treball que ara teniu entre les mans.

M'agradaria agrair també les infinites xerrades amb en Nolan, en Holden, en Ben, la Grace, l'Olivia i l'Emily, amics nord-americans dels quals mai seré capaç d'aprendre'n prou, i que van ajudar-me a entendre un sistema polític i social tan complex com és el dels Estats Units.

Donar les gràcies també a l'Elisabeth, la meva tutora, per donar forma al reguitzell d'idees que em rondaven pel cap al principi, i per ensenyar-me a treballar de manera independent creient en mi en tot moment.

Per últim però no pas menys important, agrair tot el suport que he rebut per part de la meva família i els meus amics, sense els quals no sé si me n'hauria sortit, i especialment a la meva mare, pel seu recolzament, i per haver esdevingut un dels pilars fonamentals d'aquest projecte.

I, sobretot, gràcies a vosaltres per haver arribat fins aquí i haver-vos volgut endinsar en aquestes pàgines, espero de tot cor que hagueu gaudit d'aquest treball tant com jo.